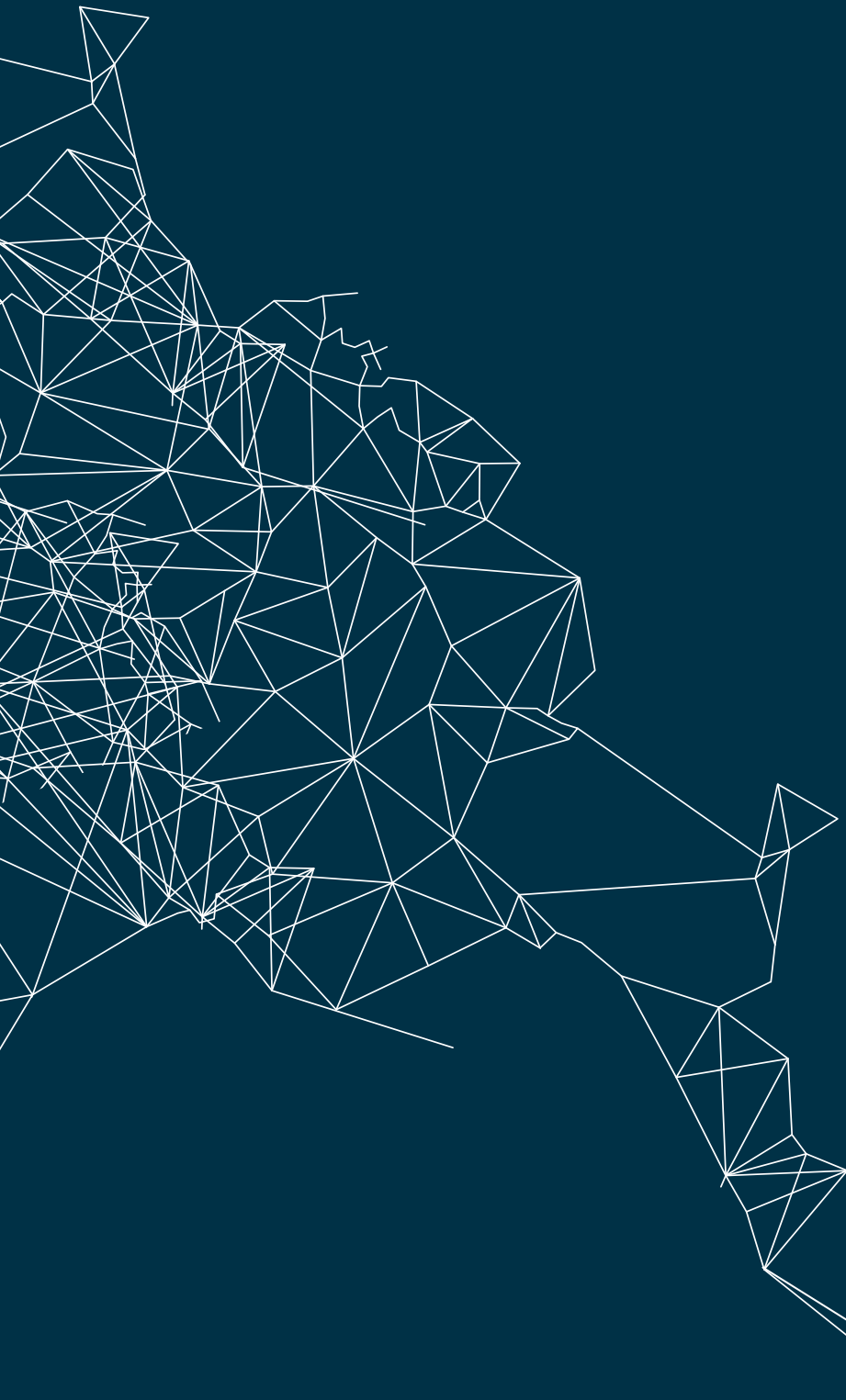
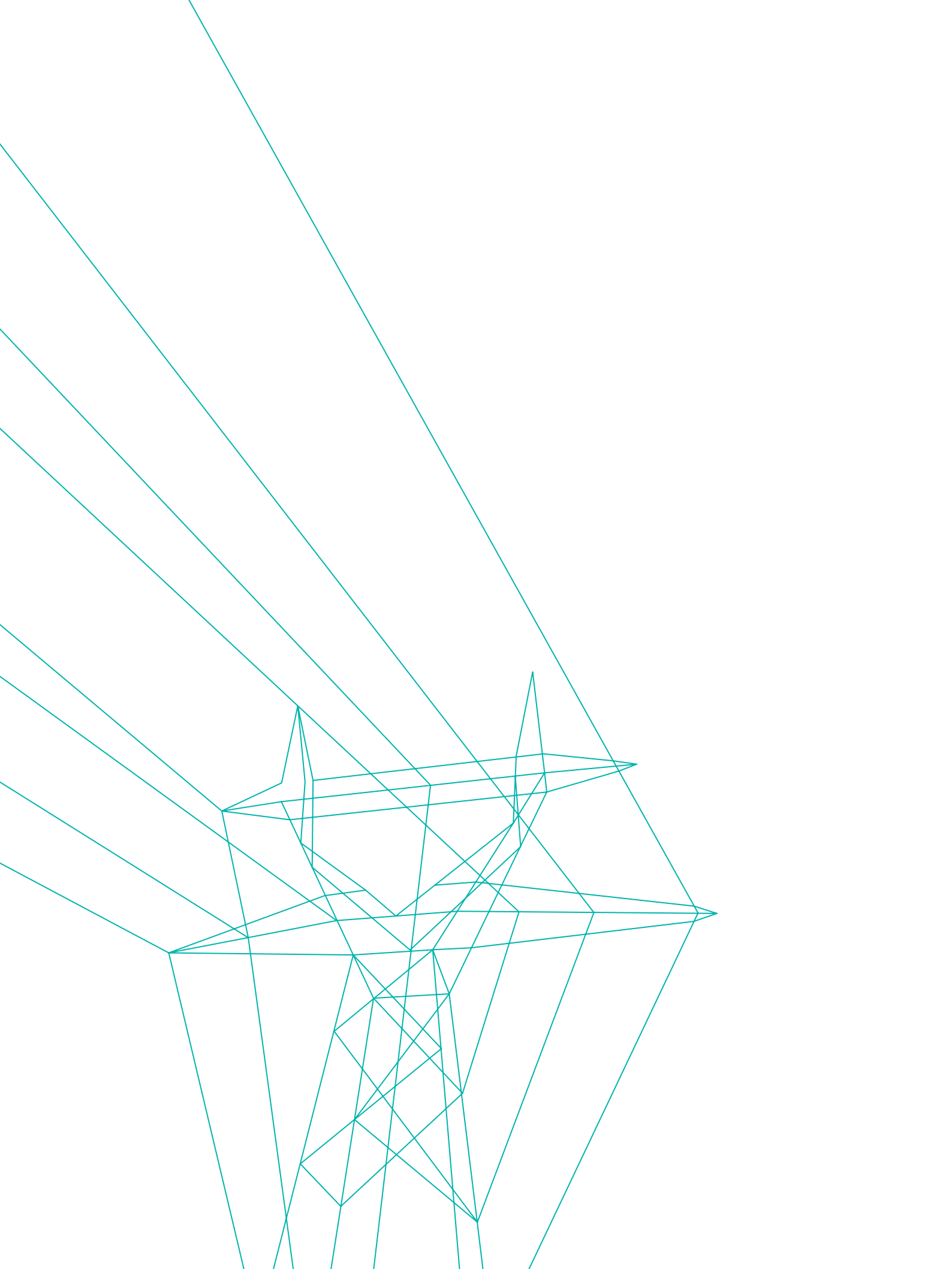

eeling
ÜHENDAME ENERGIAD

2016

Majandusaasta aruanne

Eleringi majandusaasta aruande tegevusaruanne

Juhatuse esimehe pöördumine	5
Eleringi lühitutvustus	9
Eesti energiasüsteemi võtmenäitajad	13
Majandusaasta kokkuvõte	19
Energiavõrkude arendamine	23
Energiaturgude arengud	29
Eesti energiasüsteemi juhtimine	37
Eleringi teadus- ja arendustegevus	43
Ühiskondlik vastutus	51
Hea ühingujuhtimise aruanne	57
Tasakaal loodus- ja elukeskkonnaga	65
Organisatsioon ja inimesed	71

Juhatuse esimehe pöördumine

*Energiavõrkude
digitaliseerimisest
kasvab välja
Läänemere
energiasektori
arengu visioon.*

TAAVI VESKIMÄGI
juhatuse esimees

Eleringi tarkvõrk loob väärtust kliendile

Filosoof Eric Hoffer on kirjutanud, et suurte muutuste aegadel pärivad tuleviku need, kes õpivad. Õpetatud inimesed leiavad harilikult, et neid on ette valmistatud elama maailmas, mida enam ei ole.

Energeetikas on õppimine täna olulisem kui kunagi varem tegemaks õigeid asju õigesti. Suurte muutuste ajal on kerge teha põhimõttelisi vigu, jätkata senisel moel tajumata uute vajaduste ja väljakutsete olemasolu. Oleme proovinud Eleringis pidevalt õppida, juurde õppida ja ümber õppida korraldamaks Eesti elektri- ja gaasiturgu turuosalistele kõige enam väärtust looval viisil.

Energeetikas on toimumas digitaalne revolutsioon. Mastaapne info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate osakaalu kasv energiasüsteemide toimimises. Elering küsib pidevalt endalt, mis töö saab/peab digitaliseerimine ära tegema energiatektikas? Kui oskame sellele vastata, saame luua platvorme ja rakendusi, mida on

võimalik skaleerida globaalselt, mastaapsetesse energia-süsteemidesse. Siit saavad tulla tõeliselt atraktiivsed väärtuspakkumised paljude energiasektori küsimuste lahendamiseks, alates suuremahulise taastuvenergeetika integreerimisest võrku, salvestustehnoloogiate arendamisest ning tarbijapoolse paindlikkuse ärakasutamise kuni koduautomaatika kaugjuhtimiseni hinnasignaali alusel. Kõik see eeldab andmete kättesaadavuse tagamist võimalikult reaaliaja lähedaselt, massiivsete andmemahutude liigutamise võimekust, kõrgeid nõudeid küberturvalisusele ja isikuandmete kaitsele.

Neid trende arvestades arendab Elering tarkvõrgu platvormi Estfeed, mis võimaldab efektiivselt ja turvaliselt saada andmeid energiatarbimisest, mõista tarbimiskohaga seotud vajadusi ja vastavalt sellele oma käitumist muuta. Estfeed seob üheks tervikuks erinevad andmeallikad ning andmeid kasutavad rakendused. Andmed võivad hõlmata infot elektri, gaasi, soojuste tootmisest ja tarbimisest kuni energia börshindade ja ilmaprognoosideni. Rakenduste loojad saavad tarkvõrgu platvormiga liidestatud andmebaase kasutades pakkuda kasulikke infotehnoloogilisi lahendusi energia targaks kasutamiseks nii äri- ja tootmisprotsessides kui kodumajapidamistes.

Estfeed on integreeritud Eesti riigi andmevahetuskihiga X-tee, mis kindlustab protsesside kõrge turvalisuse. Elering positsioon süsteemioperaatorina tagab andmevahetusteenuse usaldusväärsuse ja sõltumatuse.

Eleringi nägemuses kasvab energiavõrkude digitaliseerimisest välja Läänemere energiasektori arengu visioon, siinsete ettevõtete ja valitsuste ülene, olla globaalne liider energiasektori digitaliseerimises.

Globaalsed trendid energeetikas

Lisaks energiasüsteemide massiivsele digitaliseerimisele liigub energeetika lokaalsest globaalseks. Turgude liberaliseerimine, uued tehnoloogiad ja kasutatavad kütused on vabastanud energiaspektori arengu rahvusriikide piiride kammitsaist. Ja see on midagi, mis töötab meie kasuks. Uutes oludes saab energeetika kasvada palju suuremaks Läänemere regioonist. Näiteks kasvõi elektrimüügis ei ole olemas enam Põhjamaade-Balti elektriturgu, on ühine, üha paremini ühendatud ja tihedamalt integreeritud turg Gibraltarist Nordkapini.

Meie ühine ambitsioonitase peab olema liikuda regionaalsest globaalseks, mitte näha energeetikasektorit Läänemere regioonis kui sekundaarset, pelgalt kohalikku energiavarustajat, vaid kui ekspordisektorit, mis on suuteline kõiki siinloodud teenuseid ja kaupu pakkuma palju suurematel turgudel. Energeetikasektor peab murdma Läänemere regiooni piiridest välja.

Nagu ikka on maailm antagonistlik ja asümmeetriline. Samaaegselt liikumisega lokaalsest, rahvusriikide põhisest energeetika korraldusest globaalse turu põhiseks on selgelt jälgitav liikumine tsentraalse süsteemide nõrgenemise ja lokaalsete, kohalike lahenduste esiletõusu suunas. Tsentraalsetele võrkudele ja tootmisele on üha enam kandadele astumas lokaalne väiketootmine. Kui varasem mõttemudel põhines piltlikult tsentraalsetel elektrijaamadel nagu Olkiluoto, Forsmark või Narva ja riikide kogutarbimisel, siis nüüd tuleb vaadata iga kodumajapidamist ja ettevõtet eraldi, milline on see unikaalne lahendus, mis parimal moel just antud tarbija vajadusi rahuldab.

Ülepiiriline energiainfrastruktuur

Kui 2014. aastal valmis Eesti-Soome teine elektrihenduse EstLink 2, mis tõstis riikidevahelise elektrihenduse 1000 megavatini ja tegi võimalikuks Eesti-Soome ühtse elektrituru, siis lähematel aastatel teeme jõupingutusi, et võiksime tulevikus rääkida sarnasest eduloost gaasimajanduses. Oleme alustanud gaasituru täielikuks avamiseks ja toimimiseks Eesti ja Soome vahelise gaasihenduse Balticconnectori rajamist ning see on muutunud reaalsuseks. Balticconnectorita ei ole võimalik Balti-Soome gaasituru loomine.

Kaks aastat koostööd on kandnud vilja. 2016. aastal kirjutas Elering alla Soome-poolse Balticconnectori arendajaga merealuse toru ehitamise koostöölepe ja Euroopa Komisjoniga enam kui 200 miljonilise finantseerimislepingu eesmärgiga 2020. aastaks saada üle 300 miljoni euro maksev Eesti-Soome gaasihendus valmis. Balticconnector hakkab ühendama Eesti ja Soome maa-gaasivõrke 150 km pikkuse gaasi ülekandetoruga, millest

80 km paikneb merepõhjas ja gaasivoogusid võimaldavate kompressorjaamadega mõlemal pool Soome lahte.

Elektrimajanduses pole mitte vähem tähtis Eesti-Läti kolmanda elektrihenduse projekt. Käimas on hange ühenduse esimese osa rajamiseks Harkust Lihula kaudu Sindini, millele järgneb uue liini ehitus Kilingi-Nõmmelt Eesti-Läti piirini. Eesti-Läti uue ühenduse rajamine maksab 172 miljonit eurot, millest Euroopa Liidu kaasrahastus moodustab 112 miljonit eurot. Koos Soome ja Läti partneritega investeerime lähema nelja aasta jooksul ülepiirilisse energiainfrastruktuuri ligikaudu pool miljardit eurot.

Kuhu edasi? Balti elektrisüsteemide sünkroniseerimine Põhjamaadega

Eesti ja Balti energiasüsteem liigub pöördumatu jõuga Venemaa energiasüsteemi mõjusfäärist eraldumise suunas. Regiooni energiajulgeoleku tagamiseks tuleb meie energiasüsteem ümber keerata idast läände ja väljuda isolatsioonist – Venemaast lahti, Euroopaga kokku. Balti riikide elektrisüsteemi integreerimine Põhjamaadega on järgmine samm sammude reas, milleks on olnud Balti riikide liitumine Euroopa Liidu, NATO, OECD, eurosooni ja teiste võrgustikega, mis tagavad regiooni huvide arvestamise parimal moel.

Ka selle sammu tähendus on palju laiem, samuti nagu seda oli näiteks euroalaga liitumine, mis ei olnud ainult majandus- ja rahanduspoliitiline, vaid omab laiemat julgeolekupoliitilist, Euroopa poliitikas osalemise ja ühtsesse väärtusruumi kuulumise tähendust. Desünkroniseerimine Venemaa elektrivõrgust ei ole unikaalne samm. 1995. aastal tegid sedasama Ungari, Tšehhi, Slovakkia ja Poola. 2002. aastal lahkusid Venemaa sagedusalast Rumeenia ja Bulgaaria.

Praegu talitleb Balti elektrisüsteem ühes sagedusalas Läti, Leedu, Valgevene ja Venemaa elektrisüsteemiga. See on üks vereringe, üks orgaaniline tervik. Viimased seitse aastat oleme töötanud väga intensiivselt, et ühendada Eesti energiasüsteem idast lahti, läänega kokku. See on vajalik, et vähendada piirkonna energiajulgeoleku süsteemseid riske.

Oleme töötanud erinevate võimalustega selle idee realiseerimisel. Esimene lahendus on Balti elektrisüsteemi sünkroniseerimine Kesk-Euroopaga, kuid Poola lohistab siin jalgu. Nüüd oleme pööranud pilgud Põhjamaade suunas, kellega meil on ühine elektriturg ja ühised elektrikaablid. Ja mis kõige olulisem, ühine arusaam elektrituru ja -võrgu arengust. Sünkroontöö Põhjamaadega on tehnilisest vaatepunktist võimalik, kuid kindlasti mitte tavapärane, esitades suure tehnilise väljakutse. Aga me suudame selle väljakutse vastu võtta.

elering

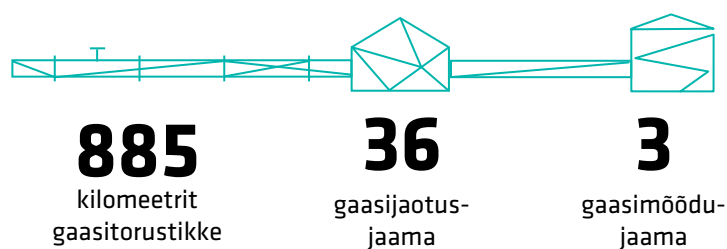
Eleringi lühitutvustus

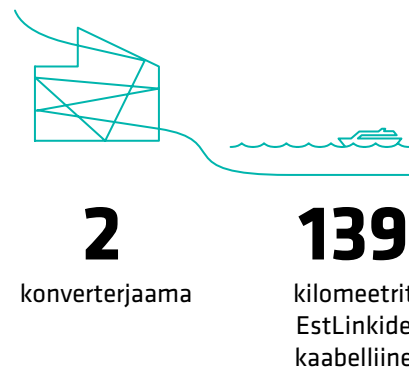
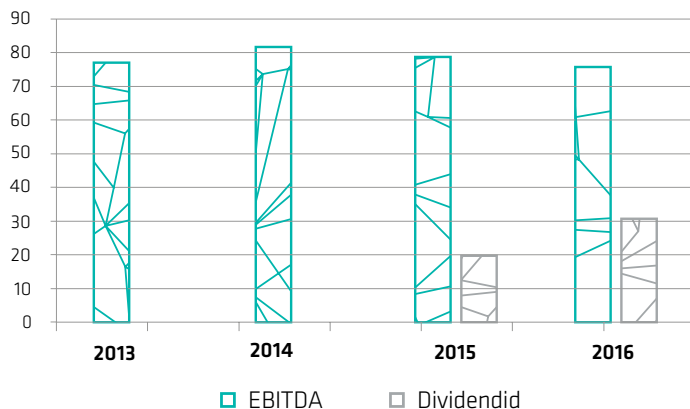
2016

olulisemad märksõnad:

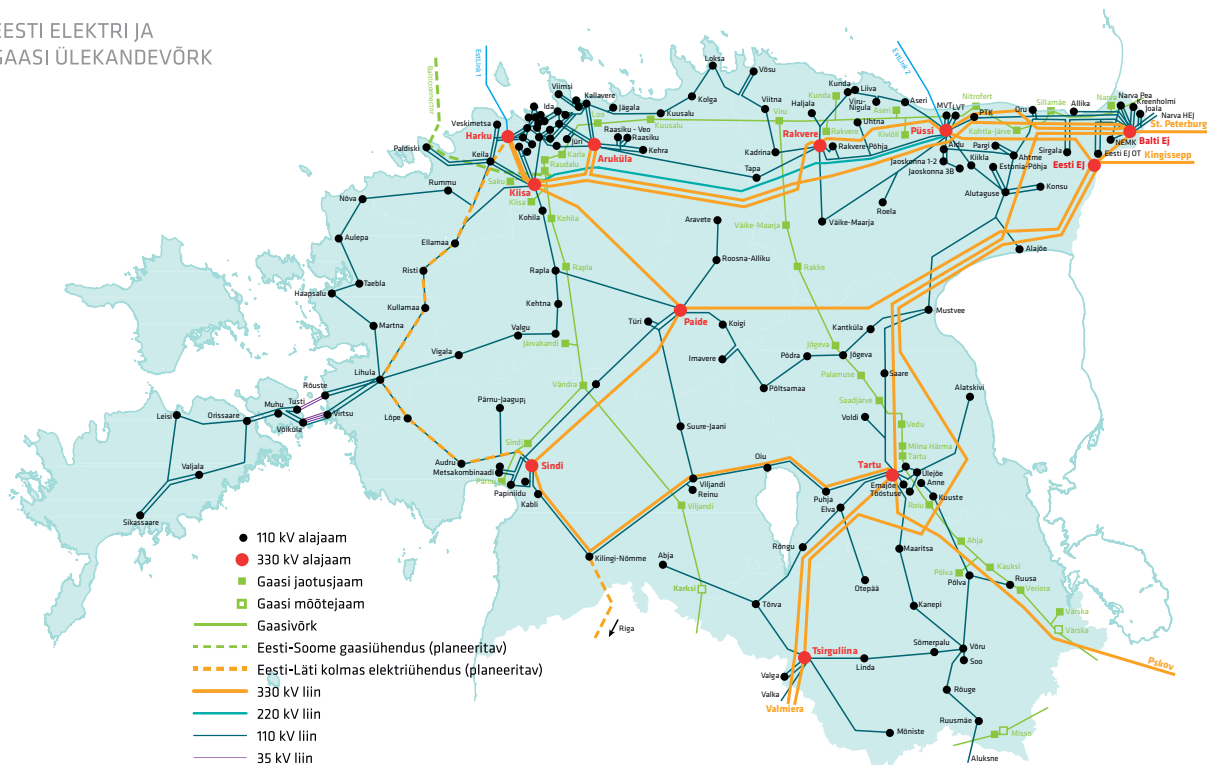
- Gaasi süsteemihalduri (Elering Gaas) ühendamise AS-iga Elering
- EL-i kaasrahastuse – 206 miljonit eurot – kinnitamine Balticconnector'i ehitamiseks ja Eesti-Läti gaasiühenduse tugevdamiseks
- Läbi aegade madalaim rikete arv elektrivõrgus – 100
- Lõppesid rekonstrueerimistööd Leisi, Paljassaare ja Sõmerpalu alajaamas

EBITDA ja dividendid

EESTI ELEKTRI JA GAASI ÜLEKANDEVÕRK

Peamised finantsnäitajad (MEUR)

	2013	2014	2015	2016
Tulud	134,4	130,8	132,4	135,9
Ärikulud	81,1	80,0	90,9	98,1
Ärikasum	53,3	50,8	41,6	37,8
Finantskulud	4,4	10,0	11,4	11,4
Tulumaks	0,0	0,0	5,0	7,8
Puhaskasum	49,0	40,7	25,1	18,7

Laenud	312,4	347,9	379,2	367,4
Omakapital	274,1	314,8	329,4	349,1
Varad	670,9	790,0	861,9	903,7

EBITDA	77,0	82,0	78,6	76,0
Investeeringud	203,3	100,5	93,1	26,7
Dividendid	0,0	0,0	20,0	31,0

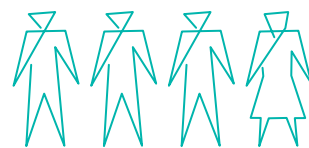
Suhtarvud

ROE	19,6%	13,8%	7,8%	5,5%
Omakapital/Varad	41%	40%	38%	39%
Neto laenud/EBITDA	4,0	3,9	4,1	4,1

$$ROE = \frac{\text{Puhaskasum}}{\text{Aasta keskmine omakapital}}$$

Neto laenud = intressikandvad kohustused - raha ja raha ekvivalendid
EBITDA = Ärikasum + kulum

keskmise vanus **44**
keskmise tööstaaž **15**
vabatahtlik voolavus **4,4%**

231

töötajat, kellest
25% naised

Eesti energiasüsteemi võtmenäitajad

10 422 GWh

ELEKTRITOODANG

335 GWh

ELEKTRITARBIMINE

Eesti elektrisüsteemi bilanss

Möödunud aastal moodustas Eesti sisemaine elektritarbimine koos võrgukadudega kokku 8,38 TWh, mis on 2015. aastaga võrreldes 3% enam.

Elektritootmine kasvas aastases võrdluses kokku 15% 10,42 TWh-ni. Toodangu kasv tulenes kõrgematest hindadest elektribörsil ja põlevkivi tootmiskulu vähenemisest. Tootmine taastuvenergiast vähenes seevastu 6%, sh tuuleenergiast langes tootmine 15%, hüdroenergiast kasvas 30% ning biomassist, biogaasist ja jäätmetest toodetud kogused jäid eelneva aastaga võrreldes samale tasemele. Tootmise jaotuses kujunes taastuvatest allikatest toodetud energia osakaal üldtoodangust 2016. aastal 13,6%.

Aasta kokkuvõttes ületas elektri tootmine Eestis tarbimist 24%, andes netoekspordiks 2,04 TWh.

<i>Elektribilanss, GWh</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>Muutus %</i>
Elektri tootmine Eestis	10 422	9 062	15%
Eleringi võrku sisemaiselt antud elektri tootmine	10 118	8 771	15%
Taastuvenergia tootmine Eestis	1 412	1 507	-6%
Välisliinidelt võrku sisenenud elektrienergia	3 572	5 344	-33%
▪ sh võrku sisenenud elektrienergia Soomest	3 052	5 018	-39%
▪ sh võrku sisenenud elektrienergia Läti ja Venemaa liinidelt	520	326	60%
Võrku antud elektrienergia kokku	13 994	14 406	-3%
 Elektritarbimine Eestis	 8 385	 8 137	 3%
Eleringi sisemaine ülekandeteenus tarbimiseks	7 672	7 443	3%
Eleringi võrgukaod	408	402	2%
Välisliinidele võrgust väljunud elektrienergia	5 609	6 269	-11%
▪ sh võrgust väljunud elektrienergia Soome	685	39	1642%
▪ sh võrgust väljunud elektrienergia Läti ja Venemaa liinidele	4 924	6 230	-21%
Võrku läbinud elektrienergia kokku	13 994	14 406	-3%
 Bilanss	 2 038	 925	 120%

Elektrikaubandusbilanss

2016. aasta elektrikaubandusbilansi alusel vähenes elektri eksport aasta varasemaga võrreldes 12% ja import 35%. Kogueksportidist 86% liikus Läti suunal ja 14% Soome, koguimportidist tuli 93% läbi Soome ning 7% Lätist.

Piiriülene elektrikaubandus, GWh	2016	2015	Muutus %
Eksport kokku	5 318	6 026	-12%
eksport Läti	4552	5925	-23%
eksport Soome	766	101	658%
▪ sh eksport läbi Elspot elektribörsi	5123	5917	-13%
▪ sh eksport läbi Elbas elektribörsi	194	109	79%
Import kokku	3404	5273	-35%
import Lätist	231	60	287%
import Soomest	3173	5213	-39%
▪ sh import läbi Elspot elektribörsi	3137	5100	-38%
▪ sh import läbi Elbas elektribörsi	267	173	54%
Elektrikaubanduse bilanss*	1914	753	154%
▪ sh netoeksport Läti	4321	5865	-26%
▪ sh netoeksport Soome	-2407	-5112	-53%

* Piiriülene kaubandusbilans moodustub turuosaliste poolt ette planeeritud ning kaubeldud kaubandustarnetest. Kaubandusbilans ei sisalda süsteemi eabilanssi ning süsteemi tasakaalustamiseks tehtud reguleerimistarneid, mille summa võrdub kaubandusbilansi ja elektrisüsteemi füüsilise bilansi vahega.

Elektribilansid Põhjamaades ja Baltimaades

Lätis kasvas elektritootmine aastases arvestuses 17% ja moodustas kokku 6,22 TWh. Daugava hüdroelektrijaamade kaskaadi kogutoodang kasvas aastases võrdluses 36%, mida soosis parem hüdroressursi saadavus – keskmine vee juurdevool Daugava jõkke oli 460 m³/s, 2015. aastal oli see keskmiselt 348 m³/s. Läti tarbimine kasvas 2% võrra ning aastaseks defitsiidiks kujunes 1,01 TWh.

Leedus vähenes elektritootmine 19% 2,66 TWh-ni ja tarbimine kasvas 6% 10,11 TWh-ni. Leedu bilansi defitsiit süvenes 19% 7,45 TWh-ni ning kohalike tootmisjaamade osalus sisemaise tarbimise katmisel oli 26%.

Baltikumi summaarne elektritootmine kasvas aastases arvestuses 9% 19,30 TWh-ni. Summaarne tarbimine moodustas kokku 25,72 TWh, kasvades 2015. aastaga võrreldes 4%. Baltimaade elektribilansi defitsiit moodustas kokku 6,42 TWh, kahanedes aasta varasemaga võrreldes 10%. Baltikumi elektri defitsiit kaeti hinnanguliselt 55% ulatuses impordiga Põhjamaadest ning 45% ulatuses impordiga kolmandatest riikidest.

Põhjamaade elektribilanss oli 5,12 TWh ulatuses netoeksportiv, vähenedes aasta varasemaga võrreldes kahe kolmandiku võrra. Norras kujunes ülejäägiks 16,46 TWh, Rootsis oli see 12,23 TWh. Soome ja Taani importisid sisemaise tarbimise katmiseks vastavalt 18,63 TWh ja 4,94 TWh.

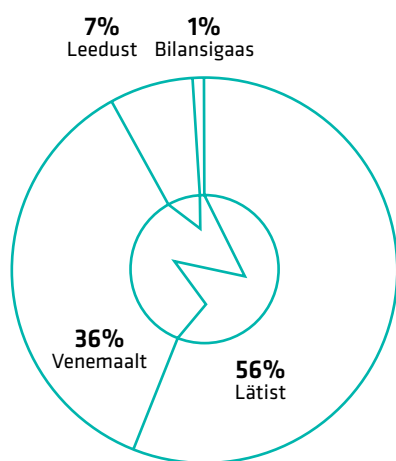
Gaasibilanss

2016. aastal kasvas Eleringi poolt osutatud gaasi ülekandeteenuse maht möödunud aastaga võrreldes 9% 523 miljoni kuupmeetri. Võrgukaod (mõõtemääramatused, lekked ja omatarve) seevastu langesid aasta varasemaga võrreldes 22% ja moodustasid 2016. aastal 0,27% ülekandeteenuse mahust ehk 1,41 miljoni kuupmeetrit. Kagu-Eestit läbiva maagaasitorustiku kaudu toimuv transiit Lätist Venemaale vähenes aasta varasemaga võrreldes 25% 1,799 miljardi kuupmeetri.

Gaasibilanss	1000 m ³ 2016	GWh 2016	1000 m ³ 2015	2016/2015 muutus %
Transiitvoog (Misso)	1 798 507	18 939	2 397 023	-25%
Ülekandevõrku piiriüleselt sisenenud gaas	525 640	5 530	479 473	10%
• Ülekandevõrku sisemaiselt sisenenud gaas	0	0	0	0%
Ülekandevõrgust sisemaiseks tarbimiseks väljunud gaas	522 705	5 499	478 349	9%
Ülekandevõrgu kadu, sh omatarve	1 414	15	1 809	-22%
Ülekandevõrgu mahuvaru muutus	1 521	16	-685	-322%

Gaasi kaubanduslik import 2016. aastal oli 528 miljoni kuupmeetrit. Läti maagaasihoidlast imporditi 56% koguimpordist, Venemaalt imporditi 36% ja Leedust 7% koguimpordist. Ühe protsendi koguimpordist moodustas bilansigaas. Eesti gaasisüsteemi tasakaalustamiseks ostis Elering bilansihalduritelt 2016. aastal kokku 4,02 miljoni kuupmeetrit bilansigaasi ja müüs bilansihalduritele 1,20 miljoni kuupmeetrit.

2016. aasta gaasi kaubandusliku impordi osakaalud riikide lõikes

Majandusaasta kokkuvõte

116,65

MILJONIT EUROT EL TOETUST
GAASITARISTULE

PEEP SOONE
juhatuse liige

Tulevasteks suurinvesteeringuteks valmistumise aasta

Aastat 2016 iseloomustab tavatult väike investeeringute maht põhivarasse. Kui aastatel 2013-2015 oli keskmine investeeringute maht energiavõrkudesse üle 100 miljoni euro aastas, siis aastal 2016 oli see ainult 26,7 miljonit eurot. Samal ajal tegi Elering intensiivseid ettevalmistusi järgnevate aastate suurinvesteeringuteks, milleks on:

<i>Investeering</i>	<i>Maht, mln €</i>	<i>Ehitusaasta</i>	<i>EL abi määr</i>
Gaasi piiriülesed projektid	154	2017-2019	65-70%
Elektri piiriülesed projektid	179	2017-2020	60-65%

Gaasi piiriülesteks projektideks on Balticconnectori gaasiühendus Eesti ja Soome vahel ning Eesti ja Läti vahelise gaasi ülekandevõimsuse suurendamine. Elektri piiriüleseks projektiks on Eesti ja Läti vaheline kolmas elektri ülekandeliin.

Selleks, et nimetatud suurprojektid ei tõstaks liiga palju kodumaiseid võrgutasusid, sõlmis Elering EL abi saamiseks INEA lepingud, mis võimaldavad saada tagastamatut finantsabi gaasi piiriüleste projektide finantseerimiseks. Eesti ja Läti vahelise elektri ülekandeliini finantseerimise lepingu sõlmisime juba aasta varem. Teiseks elektri piiriüleste projektide finantseerimisallikaks on ülekoormustulu, mida oleme kogunud aastatega 62 miljonit eurot. Seega näiteks Eesti ja Läti vahelist kolmandat elektri ülekandeliini ei olegi vaja võrgutasudest finantseerida – EL abi ja ülekoormustulu katavad selle täielikult.

Tulud

Tulud kokku moodustasid 135,9 miljonit eurot (2015: 132,4 miljonit eurot). Kõige olulisem tuluallikas oli võrguteenuste müük, mis moodustas kokku 106,5 miljonit eurot (2015: 104,7 miljonit eurot). See jagunes elektrivõrguteenuste (91%) ja gaasivõrguteenuste (9%) vahel. Sealjuures tuli võrguteenuste tulust 92% võrgutariifidega, st reguleeritud tegevusaladelt. Ettevõtteel on kokku 28 elektri võrguteenuse klienti ning 11 gaasi võrguteenuse klienti. Enamus võrguteenuse tuludest (84%) tuleb klientidelt, kes on loomulike monopolidena tegutsevad reguleeritud jaotusvõrguettevõtjad. Konkurentsituks suurimaks kliendiks on Elektrilevi OÜ (74% võrguteenuse tuludest), mis on Eesti Vabariigi omanduses oleva Eesti Energia AS kontserni kuuluv jaotusvõrguettevõtte.

Bilansi- ja reguleerimisteenuse tulu oli kokku 23,4 miljonit eurot (2015: 19,0 miljonit eurot).

Et tagada elektrisüsteemi stabiilne elektrisagedus, peab süsteem olema tasakaalus, st tootmine võrduma igal ajahetkel tarbimisega. Selleks peavad kõik turuosalised olema samamoodi tasakaalus ning enamus neist ostabki oma elektribilansi tasakaalustamise teenust sisse bilansihalduritelt. Elering omakorda osutab bilansihalduritele (keda on kokku 8) nende energiabilansi tasakaalustamise teenust.

Gaasisüsteemi tasakaalustamise põhimõtted on üldiselt samad. Erinevus on ainult selles, et gaasisüsteem ei pea olema igal hetkel tasakaalus. Kui gaasi tarbimine on suurem kui juurdevool, siis hakkab rõhk süsteemis langema ja vastupidi. Eleringi kui gaasi süsteemihalduri ülesandeks on hoida rõhk lubatud piires. Selleks ostab ja müüb Elering gaasibilansihalduritele (keda on kokku 6) bilansigaasi.

Bilansiteenusel ei ole olulist mõju Eleringi kasumile, sest bilansiteenuse hind arvutatakse nii, et sellest teenitav tulu kataks ära selle osutamiseks vajalikud kulud.

Kulud

Ärikulud olid kokku 98,1 miljonit eurot (2015: 90,9 miljonit eurot) ning neto finantskulud 11,4 miljonit eurot (2015: 11,5 miljonit eurot).

Ärikulude suurenemisel oli peamiseks põhjuseks bilansienergia ostukulude kasv seoses Baltimaade muudetud elektri bilansihalduse süsteemiga.

Finantseerimine

Rahavoog äritegevusest oli 56,6 miljonit eurot (2015: 56,1 miljonit eurot).

Rahavoog investeeeringutest oli kokku 52,7 miljonit eurot (2015: 20,2 miljonit eurot). Sealjuures kulus põhivara soetuseks 25,9 miljonit eurot (2015: 39,8 miljonit eurot). Piiriüleste ülekandevõimsuse oksjonitelt laekus 12,6 miljonit eurot (2015: 29,0 miljonit eurot) ning tulevaste piiriüleste gaasiinvesteeringute finantseerimiseks saadi EL abi 21,7 miljonit eurot (2015: 15,3 miljonit eurot). Gaasiinvesteeringute finantseerimiseks saadud raha on määratud kasutusega deposiit, mistõttu see rahavoogude aruannet ei mõjuta. Vastavalt lepingule ei ole nimetatud deposiiti lubatud kasutada muul otstarbel kui lepingus nimetatud investeeringute finantseerimiseks. Bilansipäevast kolme kuu jooksul ei kasutata raha nende investeeringute eest tasumiseks. 40 miljonit eurot paigutati pikaajalistesse pangadeposiitidesse.

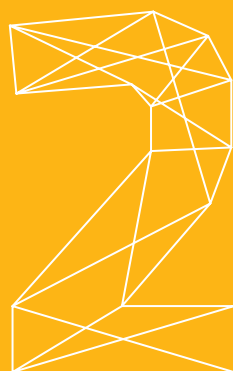
Rahavoog finantseerimisest oli kokku 11,4 miljonit eurot (2015: 7,3 miljonit eurot). Omanik laiendas aktsiakapitali 32,0 miljoni euro võrra seoses eelmisel aastal toimunud gaasi ülekandevõrgu ostuga ning Elering maksis dividende 31,0 miljonit eurot. Laene maksti laenugraafiku kohaselt tagasi 2,4 miljoni euro eest ning ennetähtaegselt maksti tagasi pangalaen 10,0 miljonit eurot.

Kokkuvõte

Aasta 2016 oli Eleringile majanduslikult igati edukas. Puhaskasum oli 18,7 miljonit eurot (2015: 25,1 miljonit eurot), EBITDA 76,0 miljonit eurot (2015: 78,6 miljonit eurot) ning hea finantsseis võimaldab aastal 2017 omanikule maksta dividende 20 miljonit eurot (2016: 31,0 miljonit eurot). Laenulepingutes sätestatud nõuded on täidetud varuga ning ettevõtte on valmis tulevasteks suurinvesteeringuteks.

Energiavõrkude arendamine

KORDA

VÄHEM SEADMETE RIKKELISI
VÄLJALÜLITUMISI VÕRREDES
VIIMASTE AASTATE KESKMISEGA

KALLE KILK
juhatuse liige

Sünkroniseerimise projekt

Energiavõrgu arendamise strateegilistest suundadest on üks olulisemaid Eleringi jaoks meie võrkude tugevam integreerimine teiste Põhja-Balti regiooni võrkudega ning energiajulgeoleku suurendamine Venemaast sõltuvuse vähendamise kaudu. Selleks, et neid strateegilisi eesmärke täita, ehitab Elering täiendavaid energiaühendusi Soome ja Läti võrkude suunas ja valmistab koostöös oma Läti ja Leedu kolleegidega ette Baltimaade elektrisüsteemi desünkroniseerimist Vene ühendelektreisüsteemist.

Sünkroniseerimine on pikaajaline projekt ja sellega on seotud palju erinevaid tegevusi. 2016 aastal said tehtud olulised sammud sünkroniseerimise projektiga edasiliikumisel.

Valminud on kaks sünkroniseerimisega seotud uuringut. Esimene neist on Euroopa Komisjoni juures tegutseva ühendatud uurimiskeskuse Joint Research Center poolt läbiviidud uuring „Integration of the Baltic States into the EU electricity system: A cost-benefit and geopolitical energy security analysis“. Uuring keskendub kolme erineva Baltimaade Venemaa elektrisüsteemist eraldumise alternatiivi võrdlemisele, milleks on: 1) Baltimaade eraldi sünkroonala, 2) Baltimaade ühendamise Põhjamaade sünkroonala ja ning 3) Baltimaade ühendamise Kesk-Euroopa sünkroonala. Uuringust järeldub, et kõik variandid on teostatavad ning piisava varustuskindluse tagavad nii Kesk-Euroopaga kui ka Põhjamaadega sünkroontöö variant. Teine 2016. aastal valminud uuring on teostatud Põhjamaade elektriülekande süsteemihaldurite poolt ning kannab nime „Impact of Baltic Synchronization on the Nordic Power System Stability“. Uuring keskendub Baltimaade sünkroontööle Põhjamaadega ning uurib muutusi ja mõjusid Põhjamaade elektrisüsteemi stabiilsuse

seisukohalt. Uuringust järeldub, et stabiilsuse seisukohalt on Baltimaade sünkroontöö Põhjamaade elektrisüsteemiga tehniliselt võimalik ega nõua olulisi täiendavaid investeeringuid võimalike negatiivsete mõjude kompenseerimiseks.

Mitmed tegevused sõltuvuse vähendamiseks Venemaast, energiajulgeoleku parandamiseks ning sünkroniseerimise tehniliste eelduste loomiseks on algatatud juba aastaid tagasi, kuid ka aasta 2016 viis meid nende osas suure sammu edasi. Näiteks Eesti elektrisüsteemi juhtimiskeskuses on juba eelnevalt välja arendatud sõltumatuks talitluseks vajalikud võimekused, sealhulgas ehitatud täisfunktsionaalne varujuhtimiskeskus ja lisaks sellele alustati 2016. aastal uue, suurusjärgu võrra turvalisema põhijuhtimiskeskuse loomist koos uue SCADA infosüsteemiga, mis valmib kava järgi 2017. aasta lõpus. Baltimaade juhtimiskeskuste tasandil on juba varasemalt kokku lepitud elektrisüsteemi reaaliajase juhtimise põhimõtted nii normaal- kui avariiolekordade jaoks, mis on ühtlasi oluliseks eelduseks tagamaks võimekus hoida Baltimaade elektrisüsteem töös ka Venemaa elektrisüsteemist eraldumise korral. 2016. aasta lõpu seisuga võime tõdeda, et ka meie võrk on nüüd tehniliselt oluliselt paremini valmis ootamatuteks olukordadeks – rekonstrueeritud on kõik olulisemad elektrilist sõltumatust tagavad 330 kV pingega sõlm-alajaamad, sealhulgas 2016. aasta lõpus pingestatud Eesti elektrijaama alajaam, mis võimaldab hoida elektrisüsteemi töös Narva elektrijaamadeta.

Uued energiaühendused

Uute energiaühenduste ehitamisel oli aasta 2016 aktiivne kahe projekti osas – Balticconnector gaasivõrgus ja Eesti-Läti kolmas ühendus elektrivõrgus.

Balticconnectori osas olid peamised arengud seotud investeerimisotsuse tegemisega. Nimelt taotles Elering koos oma Soome vastaspoole Balticconnector OY-ga projektile kaasrahastust Euroopa Liidu Euroopa Ühendamise Rahastust. Selleks tegid Eesti ja Soome energiaturu regulaatorid 22. aprillil projekti osas piiriüleste kulude jagamise otsuse, mille põhjal esitasid Elering ja Balticconnector OY projektiarendajatena Euroopa Komisjonile 27. aprillil rahastustaotlused. 15. juulil kiitsid EL-i liikmesriigid heaks Euroopa Komisjoni ettepaneku kaasrahastada Balticconnectori projekti 75% ulatuses investeeringukulust ning Eesti-Läti gaasiühenduse tugevdamise projekti 50% ulatuses investeeringukulust. Balticconnectori projekti arendajad allkirjastasid 17. oktoobril koostöölepingu ning projekti kaasrahastusleping allkirjastati projektiarendajate ja

rahastu poolt 21. oktoobril. Balticconnectori projekti ühine investeeringuotsus tehti projektiarendajate poolt 26. oktoobril. Eesti-Läti gaasiühenduse kaasrahastusleping allkirjastati 19. detsembril ning seega sai nii Balticconnector kui Eesti-Läti gaasiühenduse tugevdamise projekti rahastus lõplikult selgeks.

Selleks, et projekt edukalt ellu viia, on ettevalmistavad tööd kestnud juba mitmeid aastaid. 2016. aastal sai valmis ja kiideti heaks keskkonnamõjude hinnang merealuse toru osas, kehtestati Puiatu kompressorjaama detailplaneering ning koostati eelseisvate ehitushangete aluseks olevat hankedokumentatsiooni projekti erinevatele osadele. Samuti alustati 2016. aasta lõpus meretorustiku trassil merepõhja uuringuid, mis lõppesid 2017. aastal alguses.

Eesti-Läti kolmanda elektriühenduse arendamisel jõudis eduka lõpuni ettevalmistav periood, mis on ette nähtud liini trassi fikseerimiseks ja planeeringute menetlemiseks. Veebruaris kiitis Keskkonnaamet heaks keskkonnamõjude strateegilise hindamise aruande ning juuli ja augusti jooksul kehtestati planeeringud kõigis kolmes (Harju, Lääne ja Pärnu) maakonnas. Aasta lõpus alustati hankemenetlust projekteerija ja ehitaja leidmiseks liini osale, mis kulgeb Harkust läbi Lihula Sindi alajaama. Hange toimub võtmed kätte meetodil – töövõtja koostab liini projekti, valmistab ette isikliku kasutusõiguse kokkulepped, demonteerib vana liini, korraldab raadamistööd ning ehitab valmis uue 330/110 kV liini.

Ühenduse lõigul Kilingi-Nõmmest Eesti-Läti piirini sõlmiti juunis töövõtuleping Empower AS-iga tööprojekti koostamiseks ning isiklike kasutusõiguselepingute korraldamiseks.

Eesti-Läti kolmanda ühenduse mahtu kuulub ka alajaamade tugevdamine nii liini otstes kui vahepunktides. 2016. aastal teostati järgmised tööd:

- kehtestati Kilingi-Nõmme 330kV jaotuspunkti detailplaneering, ehitus plaanitud 2018-2020;
- alustati Kullamaa 110kV alajaama hankemenetlust, valmimine planeeritud mai 2018;
- Riisipere 110kV alajaama osas jätkub detailplaneeringu koostamine Elektrilevi OÜ poolt;
- viidi läbi Sindi 110kV alajaama hankemenetlus, valmimine planeeritud 2018 lõpp;
- koostati Harku 110kV alajaama hankedokumentatsioon.

Eesti-Läti kolmas elektriühendus valmib kava järgi tervikuna 2020. aasta lõpuks.

Siseriiklikud investeeringuprojektid

Suurprojektide arendamisega paralleelselt oli 2016 tulemuslik aasta ka mitmete teiste süsteemi jaoks oluliste investeeringuprojektide elluviimisel. Üks suuremaid käimasolevaid elektrivõrgu ehitustöid – Eesti elektrijaama alajaama rekonstrueerimine – jõudis 2016. aasta lõpuks sellisesse valmidusastmesse, kus kõik uued seadmed on juba töösse viidud ja alanud vana jaotla demonteerimistööd. Eesti elektrijaama alajaama uuendamisega paraneb oluliselt elektrivõrgu töökindlus võimalikes eriolukordades, kuna tööde tulemusena on nüüd võimalik kogu Eesti elektrivõrku töös hoida ka olukorras, kus Narva elektrijaamades elektritootmist ei toimu. Alajaama uuendustööde lõplik valmimine ja vastuvõtmine toimub 2017. aasta esimeses pooles.

2016. aasta jooksul lõppesid rekonstrueerimistööd Sõmerpalu, Paljassaare ja Leisi alajaamades. Klientide tarbeks valmisid uued liitumispunktid Imavere, Kehra ja Iru alajaamades. Lisaks paigaldati elektrivõrgu pingereguleerimiseks kasutatavaid šuntreaktoreid Balti ja Virtsu alajaamadesse. Teostati elektriliinide osalise renoveerimise töid üle 400 kilomeetri ulatuses ja paigaldati lisaks ka linnutõkkeid elektriliinidele ligikaudu 300 kilomeetri ulatuses.

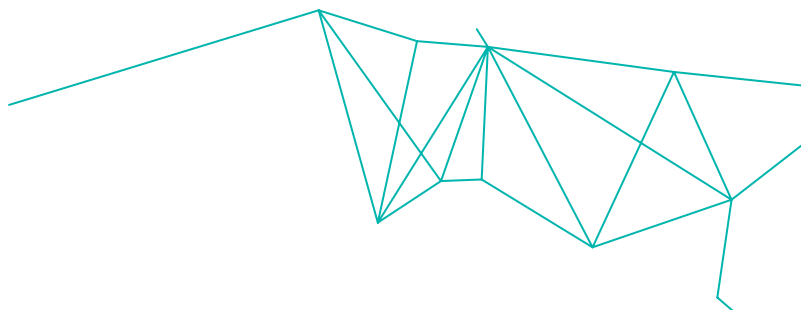
Gaasivõrgus teostati gaasitorustike renoveerimistöid kokku 1165 meetri ulatuses, millega vahetati täiesti välja 305 meetrit torustikku, teostati isoleerimisi 798 meetri ulatuses ning paigaldati 14 komposiitremondimuhvi koos 62 meetri torustiku isolatsiooni vahetusega. Lisaks renoveeriti täielikult Loobu ja Ahja liinikraanisõlmed.

Võrkude töökindlus

Kõikide tehtavate tööde baasilt on oluline välja tuua ka võrkude töökindluse näitajad, mis näitavad seda, kas senised tegevused on ennast õigustanud. Võrkude valmisolek ja töökindlus oli 2016. aastal väga heal tasemel. Elektrivõrgu seadmetega aasta jooksul toimunud rikete arv on vähenenud eelnevate aastate keskmisega võrreldes üle kahe korra 100 rikkeni. Tarbijatele põhjustasid need rikked vaid 24 katkestust. Suurima mõjuga tarbijatele on olnud rikked, mis olid põhjustatud oma tehnilise eluea ületanud vananenud seadmetest. Elektrivõrgu töökindluse heade näitajate taga on olnud sihikindel panus liinide ja alajaamade töökindluse tõstmisse. Ka aastal 2016 jätkus võrgu töökindluse tõstmise programmi täitmine, mille raames puhastati liinide kaitsevööndeid ohtlikust võsast ja metsast ligi 2600 hektari ulatuses. Lisaks on töökindluse positiivse trendi taga mitmete aastate hea töö investeeringute elluviimisel, tänu millele on vähenemas selliste rikete hulk, mille põhjustavad oma projekteeritud eluea ületanud seadmed.

Gaasivõrgus ei esinenud ühtegi suuremat riket, mis oleks põhjustanud häiringuid gaasitarbijatele või tekitanud piiranguid riikidevahelistel ühendustel. Elering panustab jätkupidevalt gaasivõrgu seadmete tehnilise seisukorra hoidmiseks heal tasemel. Olulisena saab välja tuua seejuures tööd gaasitorustike kaitsevööndite puhastamisel puudest ja võsast, et ennetada juurestiku tekitatavaid vigastusi torustikele.

Riikidevaheliste elektriühenduste töökindlus on samuti jätkuvalt paranenud. EstLink 2 oli aastal 2016 töös ligikaudu 96 protsendil kõikidest eelmise aasta tundidest ning EstLink 1 puhul oli sama näitaja üle 98 protsendi. Soome-suunalistel ühendustel oli riketest põhjustatud piiranguid börsil elektriga kauplemisele terve aasta kohta vaid 23,5 tunni ulatuses, mis on 719 tunni võrra vähem kui 2015. aastal.

Energiaturgude arengud

90.3 %

AJAST SOOMEGA SAMA ELEKTRIHIND

ELIS PAAS
energiaturgude osakonna juhataja

Regionaalne areng

2016. aastal mõjutasid regionaalset elektriturgu aasta alguses tööle hakanud uued kahe-suunalised alalis-voolukaablid LitPol Poola ja Leedu vahel ning NordBalt Leedu ja Rootsi vahel. Uued ühendused on viinud Baltikumi elektrihinnad Põhjamaade tasemele ning oluliselt vähendanud ülekoormust Eesti-Läti piiril.

Oluline võtmesõna elektrituru regionaalses arengus ja koostöös on jätkuvalt ka Euroopa Liidu energiapaketi uute võrgueeskirjade rakendamine. 2016. aasta oktoobris jõustus teine elektrituru korraldust käsitlev võrgueeskiri - Euroopa Komisjoni määrus nr 2016/1719, millega kehtestati võimsuse jaotamise forvardturu üle-euroopaline eeskiri. 2015. aastal jõustunud esimese võrgueeskirja - Euroopa Komisjoni määrus nr 2015/1222, millega kehtestati võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise üle-euroopalised suunised (CACM) - rakendamise käigus kinnitati 2016. aasta novembris Energeetika-sektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (ACER)

poolt kõigi Euroopa põhivõrguettevõtjate ühine ettepanek koordineeritud võimsusarvutuse alade määramiseks. Antud ettepaneku alusel kuulub Eesti Balti võimsusarvutuse alasse koos Läti, Leedu ning alalisvoolukaablite ulatuses ka Soome (Estlinkid), Rootsi (NordBalt) ja Poolaga (LitPol). Edaspidine regionaalne töö võrgueeskirjade rakendamisel toimub suures osas uue määratud ala põhisel.

CACM rakendamise käigus algatasid Balti riikide süsteemihaldurid 2016. aasta alguses uurimuse hindamaks voopõhise (flow-based) võimsuste arvutamise meetodi kasutuselevõttu Balti võimsusarvutuse alas. Uuringu eesmärgiks on hinnata voopõhise meetodi tehnilist teostatavust ning sotsiaalmajanduslikku otstarbekust. Uuringu eeldatav valmimisaeg on 2017. a.

Teine oluline teema CACM raames oli üle-euroopalise päevasisese kauplemisplatvormi (XBID) arendamine. Baltikumi võimsusarvutuse alasse kuuluvad süsteemihaldurid koostöös seni Baltikumi ainsa elektribörsi Nord Pooliga (NP) alustasid 2016. aasta alguses nn kohaliku implementeerimise projektiga, mille eesmärgiks on leppida kokku andmevahetuse ja korralduse reeglites, et minna kaasa XBID projekti käivitamise esimese laine 2017. aasta lõpus.

Novembris 2016. aastal võeti Baltikumis kasutusele ühisel standardil põhinev reguleerimistoodete käsitsi aktiveeritava sageduse taastamise reservi näol. Ühistele kriteeriumitele vastavat reguleerimistoodet kasutatakse Baltikumis reaalajas elektrisüsteemi bilansi tasakaalustamisel normaaltingimustes ning samuti ka avariiliste olukordadega toimetulekuks. Alates novembrist saab iga Balti süsteemihaldur reguleerimispakkumisi aktiveerida kõiki reguleerimispakkumisi koondava Baltikumi ühise reguleerimispakkumiste nimekirja hulgast. Sellega on tehtud esimene samm Baltikumi ühise reguleerimisturu poole.

Gaasi valdkonnas toimusid 2016. aastal samuti olulised arengud. Aasta esimeses pooles lepiti Balti regiooni gaasivaldkonna ministeeriumeid, regulaatoreid ja põhivõrguettevõtjad koondavas Regionaalses Gaasituru Koordinatsioonigrupis (RGMCG) kokku Balti-Soome regionaalse gaasituru ehk ühise sisend-väljund (entry-exit) piirkonna loomine aastaks 2020. Kokkuleppe deklaratsioon allkirjastati kolme Balti riigi gaasivaldkonna eest vastutava ministri poolt 9. detsembril 2016. Soome liitumine kokkuleppega saab loodetavasti teoks 2017. aastal.

Siseriiklikud arengud

2015. aastal toimunud gaasi põhivõrguettevõtja eraldamine turgu valitsevast gaasi müüjast, millele 2016. aastal järgnes gaasi ja elektri ühendussüsteemihalduri moodustamine, lõi võimalused reaalse konkurentsil põhineva maagaasi turu tekkimiseks Eestis.

Aprillist 2016. aastal hakkasid kehtima uued gaasi bilansilepingu tüüptingimused, mis kehtestavad bilansivastutuse põhimõtted, süsteemihalduriga bilansilepingu sõlminud turuosaliste õigused ja kohustused jne. Olulisem muudatus uute tüüptingimuste rakendumisel oli bilansiperioodi muutus - kui varasemalt toimus bilansi selgitamine kuupõhiselt, siis vastavalt uutele tüüptingimustele on bilansiperioodiks 24h.

Alates oktoobrist 2016. aastal tehtavatele gaasitarnele rakendub "Gaasi ülekandevõimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise meetodika ning tingimused piiriülesele taristule juurdepääsuks". Meetodika kohaselt peavad kõik turuosalised, kes teevad tarneid piiriüleselt või ülekandesüsteemist lõpptarbijale ja/või jaotusvõrku, sõlmima Eleringiga gaasi ülekandevõimsuse jaotamise lepingu ning iga tarne jaoks läbi Konkurentsiameti poolt kinnitatud asjaomaste punktide võimsuse eelnevalt reserveerima.

Oluline samm edasi on ka gaasi andmelao loomine, mis hakkas tööle 2016. aasta detsembris. Gaasi andmeladu hõlbustab sarnaselt elektri andmelaole avatud turu toimimist, tagades läbipaistva kliendilepingute halduse, efektiivse tarnijavahetusprotsessi ning mõõteandmete vahetuse. Elektri andmeladu sai 2016. aasta lõpuks olulise täienduse - nimelt on alates 2017. aasta algusest loodud elektrimüüjatele võimalus väljastada ühine arve nii elektri müügi kui võrguteenuse eest.

Turuandmete läbipaistvus

Elering peab turuosaliste võrdset ligipääsu andmetele ja andmete läbipaistvust turu toimimise üheks aluseks. 2016. aasta jaanuarist saadab Elering ENTSO-G Transparency Platformile Eesti gaasisüsteemi voo-
gude, nominatsioonide ja gaasi kvaliteediandmeid. Oktoobrist lisandusid andmed ka gaasi ülekandevõimsuste ja katkestuste kohta.

Eesti elektrisüsteemi ja -turu andmed avalikustab Elering Euroopa Komisjoni määruse 543/2013 kohaselt üle-euroopalisel ENTSO-E Transparency Platformil juba alates 2015. aasta 5. jaanuarist.

Lisaks alustas Elering 2016. aastal projekti oma veebilehe uuendamiseks, et avaldada rohkem andmeid nii Eesti elektri- kui gaasisüsteemi ja turu kohta nii eesti kui inglise keeles. Uus veebileht võimaldab ka API rakendusliidese kasutamist, võimaldades automaatselt andmete allalaadimist ja kasutamist. Uuenenud veebileht peaks valmima 2017. aasta esimeses kvartalis.

Elering esitab 2016. aasta aprillist Euroopa Komisjoni määruses 1227/2011 energia hulgimüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta (REMIT) ja selle rakendusaktides nõutud teabe kõigi elektri- ja gaasiturul tehtavate tehingute kohta ACER-ile. Süsteemihaldurina esitab Elering ülepiiriliste ülekandevõimsuse tehingute andmed (ülekandevõimsuse ost/müük, sh Limiteeritud PTR-id ja nominatsioonid). Nimetatud andmed ei kuulu avaldamisele, vaid kogutud andmete alusel jälgivad regulaatorid turu toimimist ning tuvastavad võimalikke konkurentsireeglite rikkumisi.

Pikaajalise võimsuse jaotamise instrumendid elektriturul

<i>Limiteeritud PTR oksjoni tulemused 2016. aastal</i>	<i>Müüdud võimsus</i>	<i>Oksjonil kujunenud hind</i>	<i>Tegelik hinnavahe NPS EE-LV</i>	<i>Netotulem süsteemihalduritele</i>
Toote nimi	MW igaks tunniks	€/MWh	€/MWh	€
PTR-L Y-2016	300	4,55	3,02	3 934 017,00
PTR-L Q1-2016	100	2,42	4,81	-523 037,00
PTR-L Q2-2016	50	4,54	3,25	140 974,50
PTR-L Q3-2016	50	3,74	3,81	-7 945,50
PTR-L Q4-2016	100	2,18	0,25	398 774,00
PTR-L Jan-2016	100	3,4	12,38	-668 387,00
PTR-L Feb-2016	150	3,03	1,38	172 570,50
PTR-L Mar-2016	150	2,11	0,46	183 957,00
PTR-L Apr-2016	150	0,59	0,98	-42 525,00
PTR-L May-2016	100	1,16	4,42	-242 314,00
PTR-L Jun-2016	150	3,22	4,31	-117 448,50
PTR-L Jul-2016	150	3,1	7,35	-474 139,50
PTR-L Aug-2016	150	3,66	2,39	142 218,00
PTR-L Sept-2016	150	1,89	1,63	27 933,00
PTR-L Oct-2016	150	2,03	0,93	122 625,00
PTR-L Nov-2016	150	2,7	-0,39*	291 600,00
PTR-L Dec-2016	150	0,36	0,17	20 221,50

* Hind NP LV hinnapiirkonnas oli madalam kui NP EE hinnapiirkonnas. Kuna Limiteeritud PTR puhul on tegemist optsiooniga suunal Eestist Lätti, võeti arvutuslikult hinnavaheks 0,00 EUR/MWh.

2016. aasta Limiteeritud PTR oksjoneid Eesti-Läti piiril korraldasid Eesti ja Läti süsteemihaldurid Elering ja Augstsprieguma tīkls (AST) kooskõlas üle-euroopaliste piiriülese võimsuse jaotamise harmoniseeritud reeglitega (Harmonised Allocation Rules - EU HAR). EU HAR-i koostas ja väljastas ENTSO-E, võttes arvesse EL ülekandevõimsuse jaotamise võrgueeskirja eelnõud (Forward Capacity Allocation) varajase juurutamise projekti raames. Eesti-Läti piiriüleste reeglite jaoks on loodud piirkondlik lisa (Regional Annex), mis võtab arvesse

piirkondlike eripärasid. Näiteks on Eesti-Läti piiril lisaks EU HAR-is toodud aasta ja kuu tootele võimalik osta ka kvartali tooteid ning kõigile toodetele on tagatud täielik püsikindlus (full firmness). Süsteemihaldurid pakuvad Limiteeritud PTR-e ka 2017. aastal, suurendades aastase oksjoni kogust 300 MW-ni igaks tunniks.

Limiteeritud PTR neto kulu(-)/tulu(+) kokku oli Eleringile 2016. aastal +1,68 miljonit eurot (2015. aastal - 5,73 miljonit eurot).

NP Eesti hinnapiirkonna 2016. aasta kokkuvõte

- NP Eesti hinnapiirkonna keskmine hind 2016. aastal oli 33,06 €/MWh, mis on 6,4% kõrgem 2015. aasta keskmisest hinnast;
- Põhjamaade elektribörsi süsteemi keskmiseks hinnaks kujunes 26,91 €/MWh, mis on 28,3% kõrgem kui 2015. aasta keskmine hind;
- Eesti turuosalisel ostsid 2016. aastal järgmise päeva ja päevasiseselt turult siseriikliku tarbimise katteks elektrienergiat kokku 93,7% ulatuses tarbimisest ehk 7,65 TWh;
- 2016. aastal Eestis toodetud 10,25 TWh elektrienergiast müüdi järgmise päeva ja päevasisesel turul 93,3% ehk 9,56 TWh.
- NP Eesti ja NP Läti hinnapiirkondade hinnad ühtisid järgmise päeva turul 70,8% tundidest (2015. aastal 33,9%);
- NP Eesti ja NP Soome hinnapiirkondade hinnad ühtisid järgmise päeva turul 90,3% tundidest (2015. aastal 88%).

NP Eesti hinnapiirkond	2014	2015	2016
Elektrituru avatus	100 %	100 %	100 %
Vabatarbijaid	kõik	kõik	kõik
NP EE järgmise päeva turult ostetud elektrienergia kogus (TWh)	7,14	7,09	7,50
NP EE järgmise päeva turul müüdud elektrienergia kogus (TWh)	9,82	7,85	9,49
Ülekoormustulu Eesti ja Soome vaheliselt ülekandevõimsuste kaudsel oksjonilt (MEUR)	2,39	4,18	2,37
Ülekoormustulu Eesti ja Läti vaheliste ülekandevõimsuste kaudsel oksjonilt (MEUR)	38,91	31,93	9,35

* Alates NP ELE hinnapiirkonna loomisest 18. juunil 2012

** Alates 3. juunist 2013 jaotatakse kogu võimsus NP kaudsel oksjonil

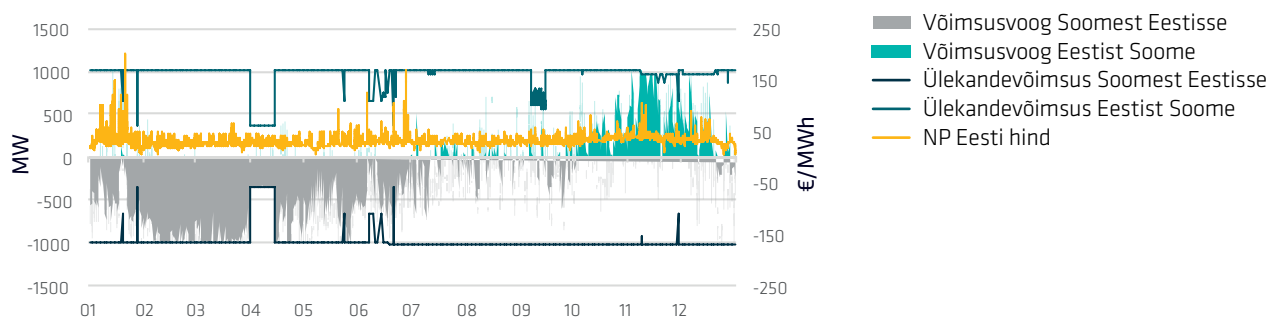
Elbas (ehk päevasiseselt) turult ostetud kogused moodustasid 2016. aastal kokku 144,7 GWh ehk 1,9% kogu Eesti hinnapiirkonnas ostetud kogustest. Müüdud kogused olid möödunud aastal kokku 70,4 GWh ehk 0,7% kogu NP Elspot ja Elbas hinnapiirkonnas müüdud kogustest.

Võrreldes 2015. aastaga tõusid elektrienergia aasta keskmised hinnad kõikides hinnapiirkondades, välja arvatud Lätis ja Leedus. Hinnatõusu peamiseks põhjuseks võrreldes 2015. aastaga olid ebasoodsad tingimused hüdroenergia tootmiseks Põhjamaades (vähe sademeid). Leedu ja Läti hinnapiirkondade hinda mõjutas madalama hinnaga tootmisvõimsuste juurdepääs turule seoses uute Leedu-Poola ja Leedu-Rootsi kaablite kasutuselevõetuga 2016. aasta alguses.

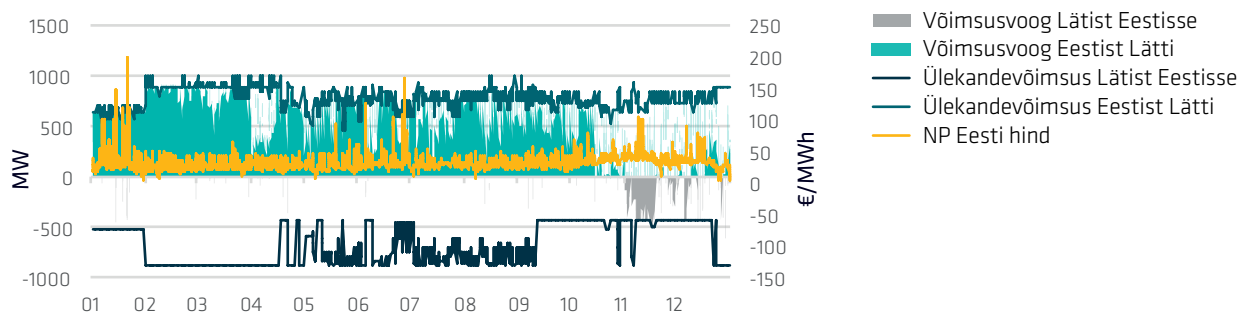
€/MWh	2016 hind			2015 hind
	Keskmine	Max	Min	Keskmine
NP Süsteem	26,91	199,97	7,45	20,98
NP Soome	32,45	214,25	4,02	29,66
NP Eesti	33,06	200,06	4,02	31,08
NP Läti	36,09	202,04	4,02	41,85
NP Leedu	36,54	202,04	4,02	41,92

2016. aasta keskmine hinnaerinevus Eesti ja Soome vahel oli kõigest 0,62 eurot ja hinnad erinesid vaid 9,7%-l ajast. Võrdluseks: 2015. aastal erinesid Eesti ja Soome hinnad 12%-l ajast ja hinnaerinevus oli keskmiselt 1,43 eurot. Ka NP Eesti ja Läti pakkumuspiirkondade keskmine hinnaerinevus 2015. aastal vähenes - Läti hinnapiirkonna hind oli Eesti hinnapiirkonna hinnast keskmiselt 3,02 eurot kõrgem (2015. aastal 10,76 eurot). 2016. aastal erinesid NP Eesti ja Läti pakkumuspiirkondade hinnad 29,2%-l tundidest, samas kui 2015. aastal erinesid hinnad 66,1%-l ajast.

2016. aasta esimesel poolel olid võimsusvood valdavalt Soomest Eestisse, aasta viimastel kuudel pigem vastupidi. Aasta kokkuvõttes oli voog suunal Soomest Eestisse 69,5% tundidest ning Eestist Soome 24,2% tundidest. Eesti ja Soome vahelised EstLink ühendused olid NP järgmise päeva turu kauplemise tulemuste põhjal maksimaalses ulatuses jaotatud suunal Soomest Eestisse 10,4% tundidest (aastal 2015 11,7%) ja suunal Eestist Soome 0,3% tundidest (2015. a-l maksimaalset koormatust ei olnud).

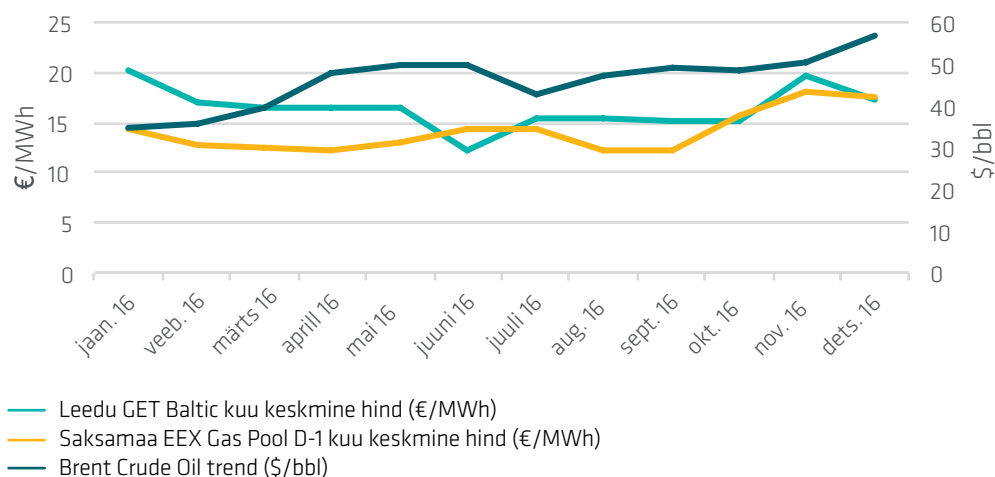

Eesti-Läti piiriülene kaubandus oli 2016. aasta kokkuvõttes suunal pigem Eestist Läti - selles suunas oli voog 92,3% tundidest, Lätist liikus elekter Eestisse 5,3% tundidest. Eesti ja Läti ühendused olid NP järgmise päeva kauplemise tulemuste põhjal suunal Eestist Läti maksimaalselt jaotatud 30,4% tundidest (2015. a-l 66,1% tundidest) ja pärast päevasisest kauplemist 21,4% tundidest (2015. a-l 54,8%). Normaalrežiimil (ehk ajal, kui ülekandevõimsus ei olnud remonttööde tõttu piiratud) esines ülekandevõimsuse puudujääk 0,5% tundidest (2015. a-l 5%).

Maagaasi hinnad turul

2015. aastal nafta maailmaturu hindade langusest alguse saanud maagaasi hindade langus 2016. aasta lõpuks mõnevõrra pidurdus. Kuigi Eestis gaasibörsi ei ole, on turuosalistel võimalik kaubelda Leedu gaasibörsil GET Baltic. Seal kaubeldud gaasi hind langes aasta alguse hinnast 20,15 €/MWh detsembrikuuks tasemele 17,3 €/MWh (-14%). Võrdluse huvides on järgneval joonisel esitatud ka Saksamaa EEX GasPool gaasibörsi järgmise päeva tehingute kuu keskmine hind ning Brent toornafta hinnad (\$/bbl).

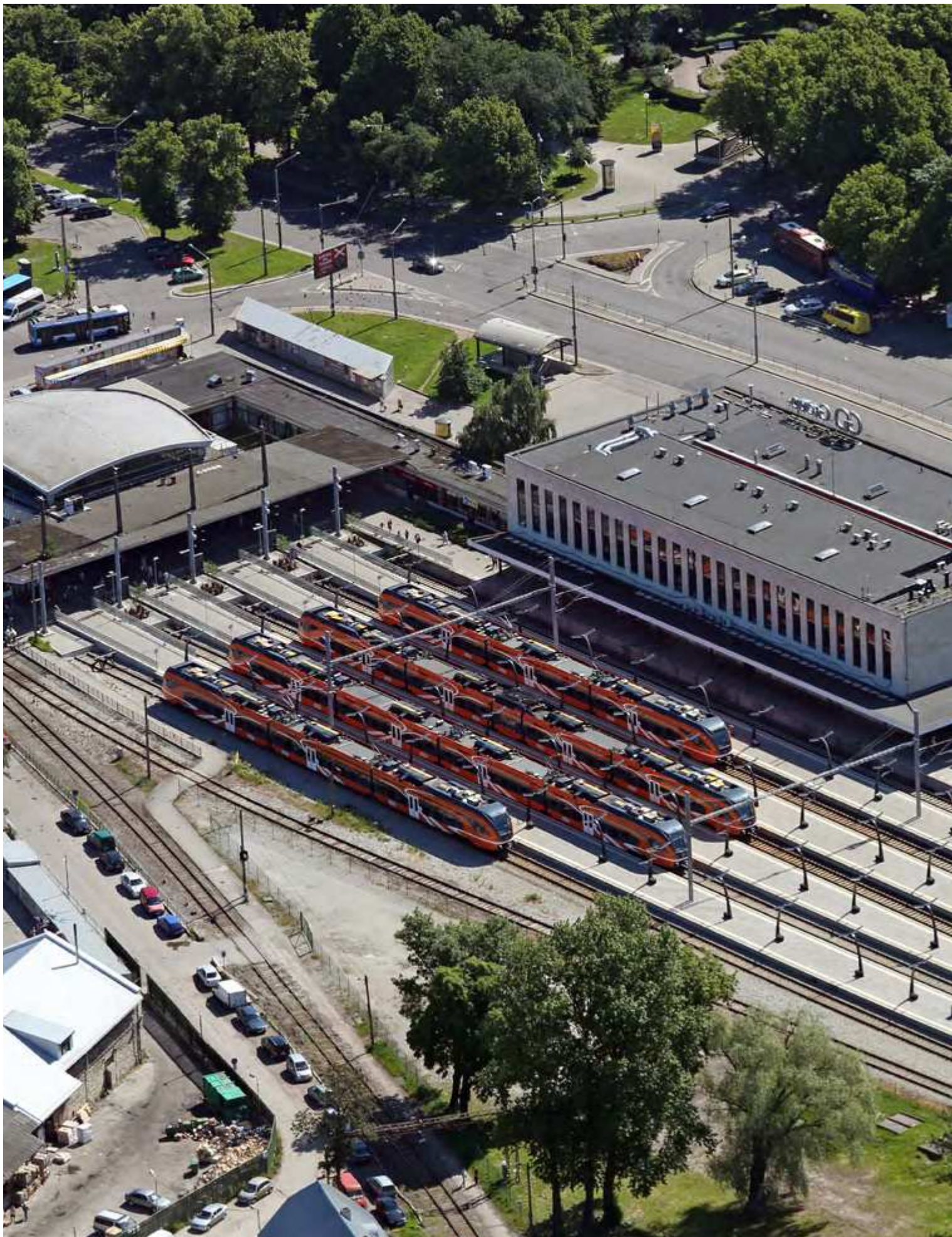
Taastuenergia aastal 2016

Taastuenergia kogutoodang aastal 2016 oli 1412 GWh ja kattis 15,1% elektrienergia kogutarbimisest. Taastuenergiat toodeti 785 GWh ulatuses biomassist ja 590 GWh toodangut andsid tuulejaamad. Päikesejaamade kogutoodang on teiste kogustega võrreldes küll väike, kuid aastaga tootjate arv peaaegu kahekordistus, jõudes ligi 700 tootjani.

Taastuenergia, GWh	2016	2015	Muutus %
Taastuenergia kokku	1412,3	1506,9	-6%
Tuuleenergia	590,0	694,4	-15%
Hüdroenergia	34,6	26,6	30%
Jäätmed, biomass	784,9	784,4	0%
Päike	2,8	1,6	76%

Toodetud taastuenergia sai toetust 1203 GWh ulatuses ja toetusteks maksti 69 miljonit eurot. Elering on veelgi lihtsustamas ja automatiseerimas nii väiketootjatele kui ka teistele taastuenergia tootjatele tootmisseadmete registreerimise ja toetuse taotlemise protsessi, algatades olemasoleva päritolutunnistuste registri juurde elektroonilise toetuste ja toodangu registri loomise. Eesmärk on, et jooksvalt oleks määratletud ja tarbijale teada, millise tehnoloogiaga ja millist kütust kasutades elektrienergiat toodeti ja tarbiti.

Eleringi poolt hallatava päritolutunnistuste Eesti registri abil väljastati 2016. aastal ligikaudu 90%-le toodetud taastuenergiale päritolutunnistused, et oleks võimalik toodetud elektrienergia päritolu tõendada. Aktiivne on ka siseriiklik ja riikidevaheline päritolutunnistuste kaubandus ja 2016. aastal teostati päritolutunnistuste ülekandeid mahus üle 2,8 TWh.

Eesti energiasüsteemi juhtimine

61 GWh

ELEKTRI PIIRIÜLENE BILANSIENERGIA
IMPORT

158 GWh

ELEKTRI PIIRIÜLENE BILANSIENERGIA
EKSPORT

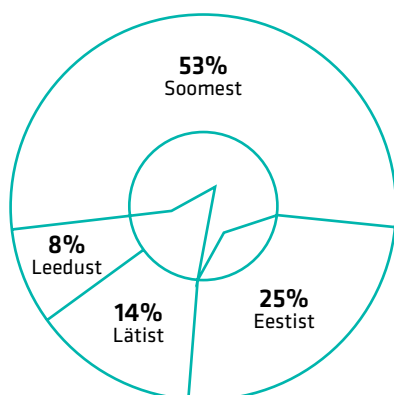

MÄRT ALLIKA
juhtimiskeskuse juhataja

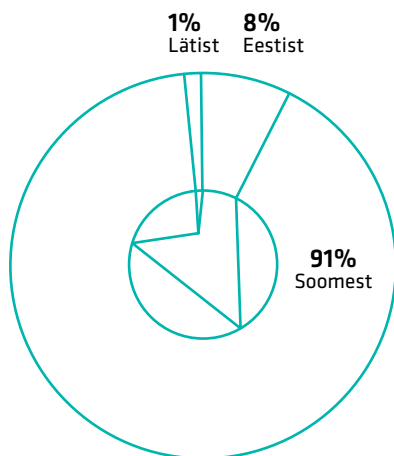
Eesti elektrisüsteemi juhtimine

Bilansenergia tarning

2016. aastal Eesti elektrisüsteemi bilansi hoidmiseks ostetud ülesreguleerimistarnete (sh käivitatud avariireserve) osakaalud riikide lõikes

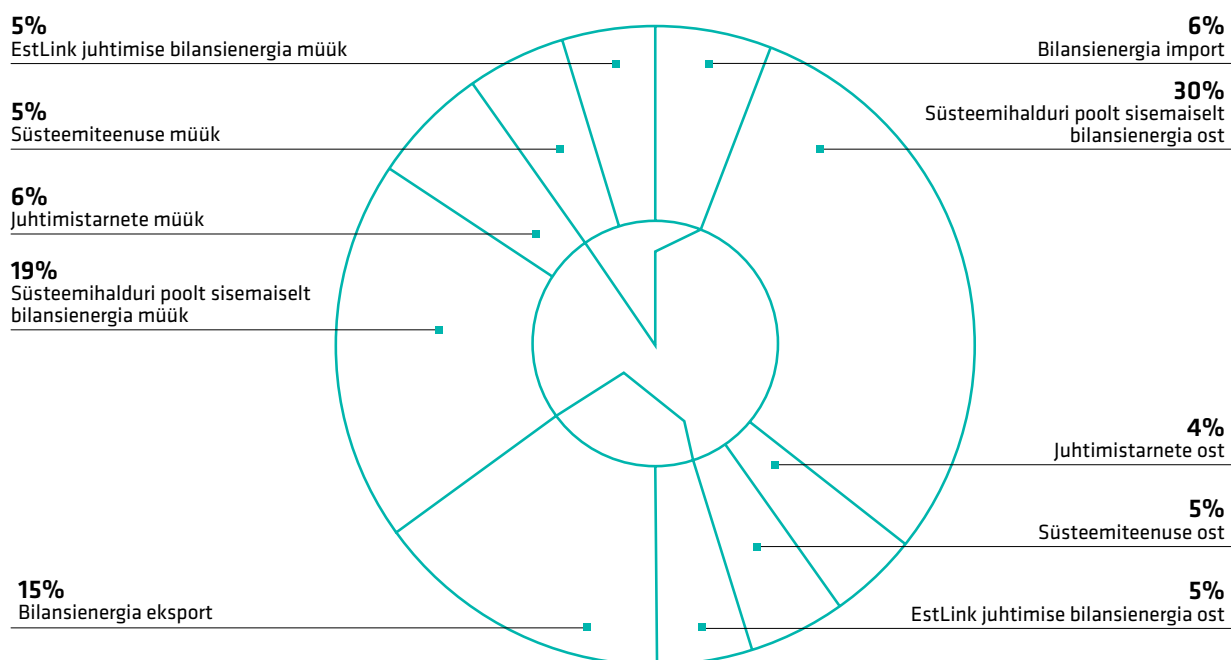
2016. aastal Eesti elektrisüsteemi bilansi hoidmiseks müüdud allareguleerimistarnete osakaalud riikide lõikes

Eleringi poolt bilansihalduritelt ostetud bilansenergia kogus langes möödunud aastaga võrreldes 5%, kuid bilansihaldurite portfelli puudujäägi katteks müüdud bilansenergia kogus kasvas 11%. 2016. aasta kokkuvõttes moodustas Eesti elektrisüsteemi piiriülene bilansenergia import kokku 61 GWh, kasvades aasta varasemaga võrreldes 6%. Piiriülene bilansenergia eksport kerkis samuti 6% 158 GWh-ni.

Eesti elektrisüsteemi võimsusbilansi tasakaalustamiseks ostis süsteemihaldur ülesreguleerimistarneteid ja avariireserve käivituse tarneid kokku 47 GWh ulatuses. Ligi kaudu 53% aktiveeritud ülesreguleerimistarnete mahust osteti Soomest Estlinkide ühenduste kaudu. Siseriiklikult ostetud ülesreguleerimine moodustas kokku 25%, millele järgnes 14% Lätist ning seejärel 8% Leedust aktiveeritud pakkumised. Tundidel, mil süsteemis oli bilansenergia suur ülejääk, müüdi Eesti elektrisüsteemi võimsusbilansi tasakaalustamiseks allareguleerimistarneteid kokku 62 GWh ulatuses. Suurem osa ehk 91% nendest tarnetest müüdi Soome elektrisüsteemile.

Aastatagusega võrreldes vähenesid 2016. aastal süsteemiteenuste müük 28% ja süsteemiteenuste ost 30%. Süsteemiteenuste tarning kahanesid peamiselt vastukaubanduse tehingute vähenemise tõttu. Kokku korraldati vastukaubandust 2016. aastal 10,99 GWh ulatuses, millest 1,29 GWh tehti Eesti ja Soome vaheliste Estlinkide ühenduste avariiliste väljalülitumiste kompenseerimiseks ning 9,70 GWh Eesti ja Läti ristlõike ülekooormuse likvideerimiseks. Ülejäänud süsteemiteenuste tarning kujutasid sisult reguleerimisteenuse vahendamist peamiselt Leedu süsteemihaldurile.

Bilansenergia hinnad

Kõrgeim bilansenergia müügihind kujunes 21. jaanuaril ajavahemikus 09.00-10.00 ning selleks oli 200,56 EUR/MWh. Antud tunnil tegi hinda Baltikumi keskmine Elspoti hind (antud tunnil sama hind kõikides Baltikumi hinnapiirkondades), mis on referentsiks Baltikumi süsteemisestest eabilansside saldeerimisel.

Eesti elektrisüsteemi eabilansi summa moodustas kokku 218,93 GWh, millest 36% kaubeldi ühise bilansi-piirkonna siseselt Baltikumi Elspoti hinnapiirkondade aritmeetilise keskmise hinna alusel.

Madalaimaks bilansenergia ostuhinnaks oli 2016. aastal -2,00 EUR/MWh, mis saavutati 24. detsembril ajavahemikus 07.00-08.00 ning mis tulenes sel tunnil Eesti elektribilansi tasakaalustamiseks tehtud alla-reguleerimistarne hinnast.

Bilansenergia hinnad 2016, EUR/MWh

	Keskmine hind	MAX hind	MIN hind
Bilansenergia müügihind	34,92	200,56	1,54
Bilansenergia ostuhind	32,01	199,55	-2,00

Bilansenergia hinnad 2015, EUR/MWh

Bilansenergia müügihind	32,40	216,20	0,54
Bilansenergia ostuhind	28,85	215,20	-6,00

Eesti gaasisüsteemi juhtimine

Ülepiirilised gaasivood ja maksimaalne tarbimine

Eesti gaasi ülekandevõrgul on kolm piiripunkti, mille kaudu piiriülene kaubandus saab toimuda – Karksi, Värskas ja Narva. Allpool on ära toodud ülevaade 2016. aasta maksimaalsetest füüsilistest gaasivoogudest kuude kaupa ning maksimaalse gaasivoo ajal piiripunktides kasutada olnud ülekandevõimsustest.

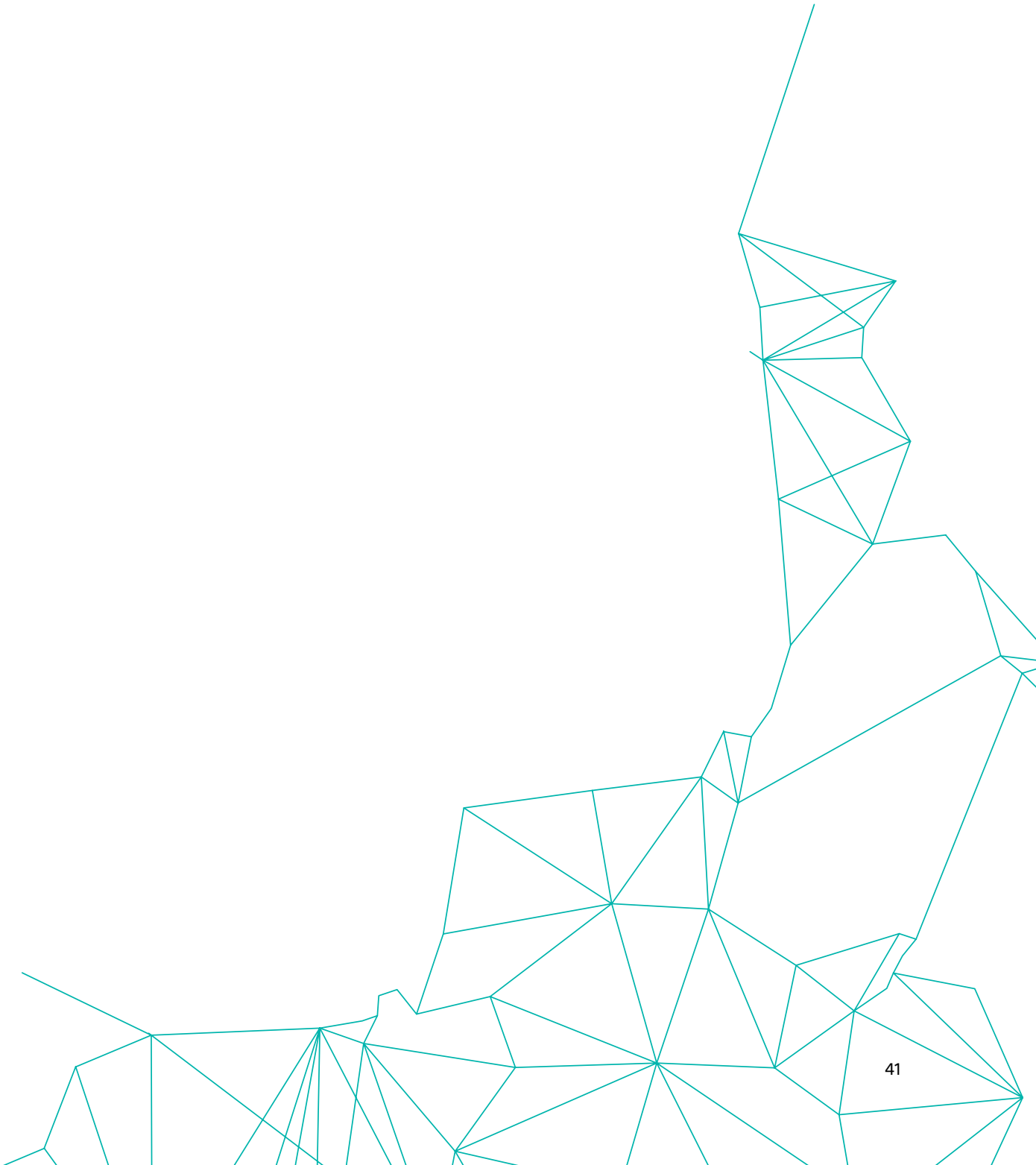
Eesti gaasiülekandevõrgu piiripunktide maksimaalsed gaasivood ja ülekandevõimsused aastal 2016

Kuu	Karksi GMJ			Värskas GMJ			Narva ühendus		
	Max. gaasivoog päevas MWh	Ülekandevõimsus MWh	Ülekandevõimsuse kasutus %	Max. gaasivoog päevas MWh	Ülekandevõimsus MWh	Ülekandevõimsuse kasutus %	Max. gaasivoog päevas MWh	Ülekandevõimsus MWh	Ülekandevõimsuse kasutus %
Jaauar	52 190	68 570	48,9	0	29 190	0	0	10 710	0
Veebruar	26 850	73 500	30,5	0	29 610	0	0	11 870	0
Märts	29 510	73 500	27,6	0	30 660	0	0	11 970	0
Aprill	18 300	73 500	19,6	0	30 350	0	0	12 710	0
Mai	10 780	73 500	10,2	0	28 350	0	0	13 440	0
Juuni	6 460	72 660	1,6	6 610	30 140	17,2	0	4 200	0
Juuli	8 350	73 500	5,6	8 860	15 440	10,0	0	13 230	0
August	9 650	73 500	2,8	7 540	34 180	11,3	0	12 500	0
September	7 800	73 900	1,9	8 860	42 200	12,8	0	12 900	0
Oktoober	18 500	57 120	4,8	19 670	30 765	42,6	0	14 385	0
November	15 460	56 217	4,3	24 070	25 515	72,4	0	12 747	0
Detsember	12 600	57 593	2,6	27 640	29 295	66,8	0	12 999	0

Tehnilisest võimsusest madalamat tegelikku võimsust piiridel tingis sõltuvalt nõudlusest tavapärane rõhurežiim piiridel gaasivarustuse korral.

Eesti-sisese tarbimise tipupäev maksimaalse gaasivoo 52 740 MWh (keskmise võimsusega 2 196 MW) oli 8. jaauaril ja gaasitarbimise miinimum oli 6. augustil, kui tarbiti vaid 4 284 MWh päevas. Kuna 2016.a. talv oli külmem vaid aasta alguses lühiajaliselt, siis oli ka tarbimise tipp tagasihoidlik, moodustades töötava Karksi GMJ võimsusest siiski 77% ja kogu Eesti võimsusest 49%. Samal ajal oli Värskas GMJ suletud. Värskas GMJ kasutatud võimsuse tipp oli 11.detsembril 27 556 MWh päevas, moodustades 90% tema võimsusest sel päeval.

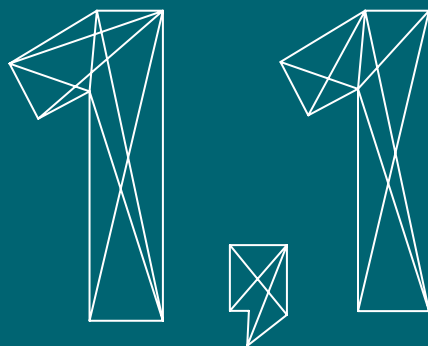
2016.aastal imporditi täiendavalt Leedu kaudu, s.h. ka Gazpromilt pärinevat gaasi Valgevenest, 7,6% ulatuses. Lisaks kasutasid bilansihaldurid oma hoiustatud gaasi Läti Inčukalns maagaasihoidlast 0,6% kogu imporditud maagaasi kogusest ja Läti süsteemihaldurilt osteti lisaks 0,2% ulatuses maagaasi.

Eleringi teadus- ja arendustegevus

MILJONI EURONE PANUS
TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSSE

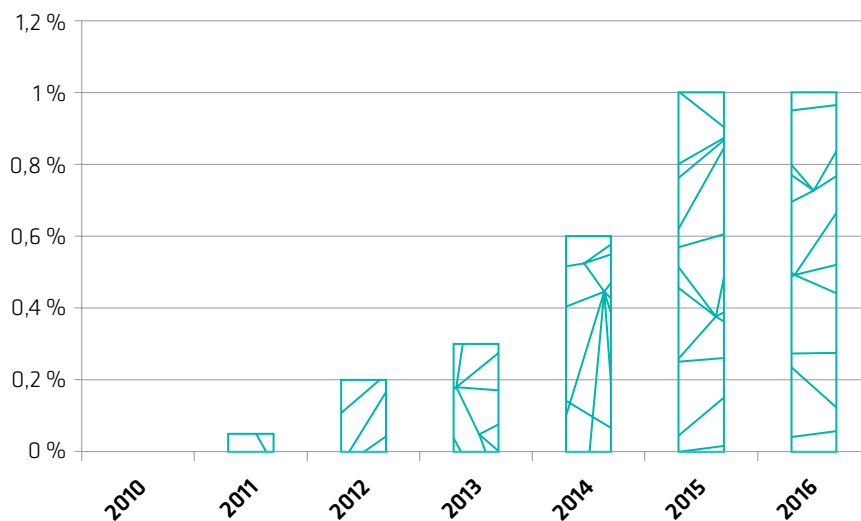
KALLE KUKK
strateegiajuht

Elering on alates 2012. aastast koostanud iga-aastaselt teadus- ja arendustegevuse (edaspidi T&A) plaani ning selle juurde eelarve. Samuti osaleb Elering ENTSO-E T&A komitee töös ning Euroopa Liidu poolt kaasrahastatavates põhivõrguettevõtjate T&A ühisprojektides. Eesmärk on panustada T&A projektidesse üks protsent käibest, milleni jõuti 2015. aastal.

Elering on oma strateegias ühe peamise energeetika valdkonda mõjutava trendina defineerinud tarkvõrgu arengu. Tarkvõrk tähendab muutusi energiasüsteemis, mis tulenevad info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate laialdasest kasutuselevõtust, tarbimise juhtimise ja salvestustehnoloogiate arengust, hajutatud ja taastuv-energiast põhinevast tootmisest. See viib tõenäoliselt oluliste muudatusteni võrgu struktuuris ning väiksema hulga ja ettearvamatul ajal energia ülekandmiseni võrgus.

Sellest lähtuvalt panustab Elering olulise osa T&A eelarvest tarkvõrguga seotud projektidele. Seejuures ei ole need projektid olulised ainult põhivõrgu arendamise seisukohalt, vaid teenivad laiemalt kogu ühiskonna huve. Näidetena saab nimetada tarkvõrgu platvormi Estfeed arendamist, tarbimise juhtimise edendamist ning elekter- ja gaastranspordi alaseid uuringuid.

T&A osakaal käibest

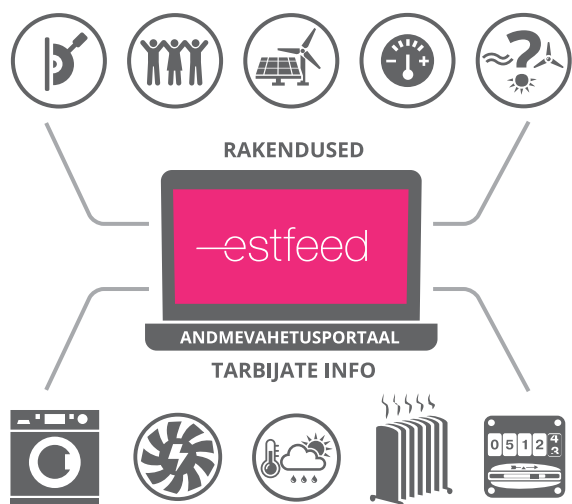

T&A ning tehniliste uuringute kulud 2013-2017 funktsionaalsuse kaupa (EUR)

	2013 tegelik	2014 tegelik	2015 tegelik	2016 tegelik	2017 eelarve
Arendustegevus	11 472	5 003	131 394	540 360	489 000
Alus- ja rakendusuurimised	284 482	380 799	593 132	530 699	603 003
Teadus- ja arendustegevus kokku	295 954	385 802	724 526	1 071 059	1 092 003
Tehnilised uuringud	404 901	88 793	32 173	28 239	210 500
KÕIK KOKKU	700 855	474 595	756 699	1 099 298	1 302 503

T&A ning tehniliste uuringute kulud 2013-2017 uurimisvaldkondade kaupa (EUR)

	2013 tegelik	2014 tegelik	2015 tegelik	2016 tegelik	2017 eelarve
Tarkvõrk	187 916	356 803	570 526	661 359	519 000
Desünkroniseerimine	363 025	0	0	0	48 003
Varustuskindlus	12 400	28 999	140 000	258 600	531 000
Turgude arendamine	94 500	0	14 000	0	50 000
Gaas	21 065	65 644	0	80 000	100 000
Muu	21 950	23 149	32 173	99 339	54 500
KÕIK KOKKU	700 855	474 595	756 699	1 099 298	1 302 503

Eleringi tarkvõrgu platvorm Estfeed

Energiasüsteem on revolutsioonilises muutuses nii maailmas kui Euroopas. Teiste trendide hulgast on võimalik välja tuua energiaturgude integreerumine (ühtne Euroopa energiaturg), mitteplaneeritava tootmistsükliga ja hajusalt paiknevate seadmete massiivne lisandumine energiasüsteemi, kasvavad akumulierimise ja tarbimise juhtimise võimalused, kliimapolitika ja energiatõhususe eesmärgid, uut tüüpi turuosaliste lisandumine (ESCO-d ehk energiateenusettevõtjad, energiaühistud, agregaatorid, virtuaalsed jõujaamad), energiatarbijate teadlikkuse kasv ja nõudlus uut tüüpi teenuste järele, piiride kadumine elektri-, gaasi- ja soojusenergia turgude vahel.

Kõik see tähendab üha enam ettearvamatuid energiavoogusid, aga ka eksponentsiaalselt kasvavaid infovoogusid energiasüsteemis. Energiavõrkude haldamine peab uute oludega kohanema, võrgud peavad muutuma targemaks. Tarkvõrk tähendab kombineeritud muutusi energiasüsteemis, mis tulenevad info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate laialdasest kasutuselevõtust. Tarkvõrk võimaldab pakkuda tarbijatele uusi teenuseid. Inimesed ei vaja mitte elektrit ja gaasi, vaid toasooja ja valgust ning teisalt taskukohaseid energiaarveid. Selleks tuleb leida võrgus üles efektiivsus ning tagada turulepääs neile osalistele, kes seda efektiivsust soovivad pakkuda. Odavaim, keskkonnasõbralikum ja kindlaim energia on tarbimata energia.

Kõik eelnev seab ka energiasüsteemihalduri valiku ette, kuidas hallata muutuvat ja oluliselt nutikamat energiasüsteemi. Juhtimaks energiasüsteemi ümberkujundamist, on Elering loonud ettevõtetest võrgustiku, mille abil välja arendada tark energiavõrgu platvorm Estfeed. Estfeed platvorm võimaldab lõpptarbijatel, energiateenuste pakkujatel, hajutatud (väike)tootjatel ja võrguettevõtjatel energiatarbimise reaajalähedaste andmete abil energia tootmise, transportimise ja tarbimise tõhusust kasvatada. Läbi selle kujuneb Eleringist lisaks elektri- ja gaasisüsteemide haldamisele ka energeetika tarkvõrgu haldur.

Projekt on algatus kujundada, juurutada ja testida avatud tarkvara platvorm, mida saab kasutada energia tarbimise monitoorimiseks ja haldamiseks. Seda selleks, et saaks võimalikuks kahepoolne suhtlus energiavõrkudega ja oleksid kasutatavad andmevood efektiivsemaks energia tarbimiseks. Projekti eesmärk on ehitada tarkvara platvorm, mille abil integreerida erinevad andmeallikad (energiatarbimise andmed, energia hinnainfo, ilmainfo, kaugloetavad seadmed, avalikud registrid ja andmebaasid) ja pakkuda läbi spetsiifiliste rakenduste sobivaid teenuseid energia- ja kulutõhususe saavutamiseks.

Keskse platvormi aluseks on valitud riigi poolt kasutatav x-tee infrastruktuur (serverid, turvalised andmeside kanalid, sõnumite formaadid, kiipkaardid), millele lisatakse projekti käigus tarbija privaatsuse ja valdkonna toimivuse tagamiseks vajalikud tarkvaralised komponendid.

Platvorm avatakse kõikidele huvitatud osapooltele, sealhulgas tarbijatele ja rakenduste arendajatele alates 2017. aasta kevadest.

Paindlikkusteenuste platvormi prototüüp

Uuringu lõppeesmärk on paindlikkusteenuste platvormi prototüübi loomine, kasutades konkreetse pilootpiirkonna tegelikke andmeid võrgupiirangute juhtimise eesmärgil. Perspektiivis peab olema võimalik platvormi edasi arendada ja rakendada kogu Eesti ulatuses ning ka regionaalselt. Ideaalsel juhul peab platvorm tulevikus suutma rahuldada muid energiasüsteemi paindlikkuse vajadusi (hulgiturul, päevasisesel turul, reguleerimisturul, võimsusturul, reserve turul) ja DSR-i poolt pakutavaid võimalusi.

Uuringu oodatavad kasud:

- kaardistatud on kitsaskohad täiendava tarbimise ja tootmise võrku ühendamisel ning sellest lähtuv DSR-i vajadus;
- välja on selgitatud DSR-i täpsustatud potentsiaal piloopiirkonna näitel;
- hinnatud on DSR-i rakendamise saadav tulu, mis saavutatakse võrgupiirangute juhtimise rakendamisel läbi võrguinvesteeringute edasi lükkamise või tegemata jätmise;
- koostatud on platvormi prototüübi tarkvara-lahenduse hankeks vajaminev skoop, spetsifikatsioon ja nõuded, mis on vajalik projekti teise etapi käivitamiseks;
- on loodud paindlikkusteenuste platvormi prototüüp – võimalikult täpne kirjeldus platvormi arhitektuurist, kasutatavatest tarkvarapakettidest, mudelitest ja andmebaasidest ning nende vahelisest seosest ja reeglitest;
- hinnatud on vajalike investeeringute mahtu tarbimise juhtimise tehnilise võimekuse loomiseks ja säilitamiseks;
- koostatud on ettepanekud osapoolte vahelise infovahetuse protokollide ja standardite kokkuleppimiseks;
- tehtud on esmane analüüs olemasoleva regulatsiooni kitsaskohtade tuvastamiseks ja ettepanekud regulatsiooni muutmiseks.

MIGRATE – Massive InteGRation of large power Electronic devices

2015. aastal sai positiivse rahastusotsuse Euroopa põhivõrguettevõtjate ja teiste partnerite ühisprojekt MIGRATE. Projekti rahastatakse Euroopa Liidu programmist Horizon2020 ja see teostatakse aastatel 2016-2019. Projekti eesmärgiks on välja töötada ja valideerida uusi tehnilisi lahendusi, mis on tarvilikud üleeuroopalise elektrisüsteemi juhtimiseks olukordades, kus läbi konverterite ühendatud tootmisüksuste osakaal on enamuses või kuni 100%. Projekti raamistikus vaadeldakse lühi ja pikaajalist ajahorisont. Lühemas perioodis on vaatluse all tänapäeva elektrisüsteem ja selles vajaminevad tehnilised lahendused, millede abil on võimalik toime tulla läbi konverteri ühendatud tootmisüksuste hulgaga. Käsitletakse nii süsteemi stabiilsuse, releekaitse, laiseire kui ka elektri kvaliteediga seotud temaatikaid. Pikemas perspektiivis on vaatluse all olukorrad, kus läbi konverterite ühendatud tootmisüksuste osakaal 100%. Eesmärk on välja töötada uudeid juhtimisalgoritme ja lähenemisviise, milledega see kõik võimalikuks teha.

Elekter- ja gaastranspordi sotsiaalmajanduslik mõjuanalüüs

Projekti eesmärgiks on hinnata elekter- ning gaastranspordile ülemineku sotsiaal-majanduslikke mõjusid Eesti ühiskonnale. Elekter- ning gaastranspordile ülemineku all peetakse silmas transpordi arendusprojekte või arengustsenaariumeid, mis võivad Eestis realiseeruda aastaks 2030, mille tulemusena elektri ja/või gaasi kui transpordikütuse osakaal transpordikütuste bilansis suureneks oluliselt 2014. aastaga võrreldes. Töö tulemuseks on Eesti transpordisektori arengustsenaariumide sotsiaal-majanduslik analüüs, hinnang nende mõjust elektri ja gaasi tarbimise kasvule ning soovitusel Eleringile Eesti transpordisektori arengute valguses.

Elektertranspordi mõjud elektri kvaliteedile

Projekti eesmärgiks on jätkata 2012-2014 teostatud elektertranspordi uuringut. Selles uuringus vaadeldi ainult juhtumeid, kus tegemist oli normaalskeemiga ja analüüsiti võimalikke mõjusid selles raamistikus. Planeeritava projekti raames leiavad käsitlemist rikketalitlustega seotud juhtumid, sh erinevad N-1 juhtumid, millede korral võrgu takistus muutub ja sellest tulenevalt muutuvad ka nii harmoonikute kui ka asümmeetrilise ülekandumine elektrivõrgus. Määratletakse elektri kvaliteedi näitajate dünaamikat ja hinnatakse asümmeetrilise ülekandumist dünaamilistes talitlustes. Eesmärk on saavutada arusaam ülekandevõrgu elektrilise tugevuse, elektri kvaliteedi ja erinevate tüüpi tarbijate omavahelistest dünaamilistest mõjustest. Projekti tulemuseks on täiendavad mudelid ja põhimõtted, milledega peab arvestada elektriraudtee liitumisel. Võrgu juhtimise ja analüüsi seisukohalt on oluline omada teadmisi eri tüüpi koormuste ja elektrivõrgu omavahelistest mõjustest ja eriti dünaamilistest protsessidest. Seejuures täpsustatakse senikasutatud dünaamiliste protsesside analüüsi meetodikate sobivust asümmeetriliste protsesside tingimustes. Seega on saadavate teadmiste alusel võimalik täpsemalt hinnata nii elektriraudtee mõju kui ka tuleviku liitumisprotsessis määratletavaid nõudeid. Lisaks koostatakse täiendavaid teadmisi eritüüpsete tarbijate dünaamilise talitluste analüüsiks ülekandevõrgu juhtimisel ning planeerimisel.

Eesti elektrivõrgu koormuste staatilised ja dünaamilised karakteristikud

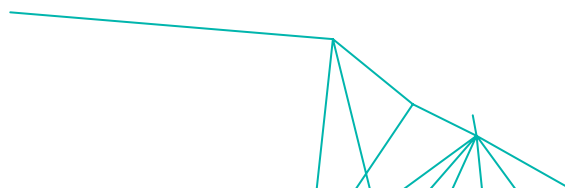
Projekti sisuks on määratleda Eesti põhivõrgu alajaamade koormuste staatilised ja dünaamilised ping- ja võimalusel sageduse sõltuvuse karakteristikud keskpinge liitumispunktidest ja/või 110 kV pingel liitumisalajaamades. Nende karakteristikute määratlemine võimaldab täpsemini teostada võrguarvutusi ning seeläbi analüüsida ja plaanida elektrivõrgu talitlust. Arvutuste tulemusena on täpsemini võimalik määrata liinide läbilaskevõimeid, elektrisüsteemi dünaamilisi piire ning muid stabiilsusega seotud küsimusi. Olulisel kohal projektis on reaalse teostamise Eleringi alajaamades ning aastate jooksul SCADA vahendusel kogutud mõõteandmete kasutamine. Lisaks tuleb koormuste dünaamiliste karakteristikute määratlemisel kasutada ka kvaliteedianalüsaatorite, häiresalvestite ja laiseiresüsteemi vahendusel saadavaid andmeid. Mõõteandmete alusel analüüsitakse koormuse omadusi ning koostatakse Eesti elektrisüsteemi alajaamade koormuste staatilised ja dünaamilised karakteristikud arvestades arvutustarkvarade PSCAD ja PSS/E tehnilisi nõudeid. Projekti raames määratletakse teaduslikke meetodeid kasutades ülekandevõrgu koormuste määratlemise meetoodika ning rakendatavus Eesti elektrisüsteemi kontekstis. Hinnatakse karakteristikute erinevate parameetrite määramise aluseid ning võimalusi saadaval olevate mõõteandmete alusel. Oluliseks projekti osaks on kasutatavate koormusmodelite ja uute väljatöötatavate modelite omavaheline võrdlus ning analüüs. Projekt tuleneb otseselt vajadusest täpsustada võrguarvutuste teostamiseks kasutatavaid mudeleid. Praegusel ajal kasutatavad koormuse modelid on suhteliselt üldised ning ei kajasta tänapäeva alajaamade koormuste füüsikalisi omadusi. Samuti ei ole varem Eesti ülekandevõrgu tasemel koormuste dünaamilisi karakteristikuid määratletud. Täpsemate modelitega on võimalik täpsemalt hinnata Eesti elektrisüsteemi talitlust ning seeläbi tagada suuremad võimsusvood süsteemi siseselt ja süsteemide vahel ning analüüsida süsteemi stabiilsuse varu.

Vananevate juhtmete füüsikalised omadused

Projekti raames uuritakse nõukogudeaegsete õhuliinide juhtmeid, et selgitada välja nende seisukord ehk nõ jääkväärtus ja Euroopa normide kohaselt juhtmetele antud tehnilised parameetrid, et oleks tagatud laserskaneerimisel kogutud andmete korrektne järeltöötlus ning ümberarvutatud juhtmeripete usaldusväärsus etteantud juhtme-temperatuuridel. Positiivsete uurimistöö tulemuste korral saab Elering AS väljatöötatava meetoodika alusel hinnata liinijuhtmete mehaanilist seisukorda ja kasulikkust eluiga ning seeläbi planeerida vastavalt reaalse olukorrale finantsiliselt optimaalset liiniehitust ja -rekonstrueerimistööd.

Gaasitarbimise uuring

Elering on maagaasi ning elektri ühendussüsteemihaldur vastutades mõlema energiakandja turgude ja ülekandevõrgu eest. Efektiveks ja optimaalseks gaasi ülekandevõrgu haldamiseks ning investeeringute planeerimiseks on oluliseks sisendiks gaasitarbimise pikaajaline prognoos. Prognoosi kasutusalaadeks on Eesti varustuskindluse hindamine, olemasoleva infrastruktuuri investeeringute planeerimine ja täiendavate gaasivõrgu ühenduste planeerimine. Teostatud uuringu eesmärgiks on pikaajalise gaasitarbimise prognoosi koostamine, mis vastaks nimetatud kasutusalaade nõudmistele. Uuringus koostati gaasitarbimise prognoos kuni aastani 2025 ning analüüsiti gaasitarbimise optimistlikke ning pessimistlikke arenguid kajastamiseks gaasitarbimist enim mõjutavaid tegureid. Gaasitarbimise baasprognoos ei viita gaasitarbimise olulisele muutumisele järgnevatel aastatel.

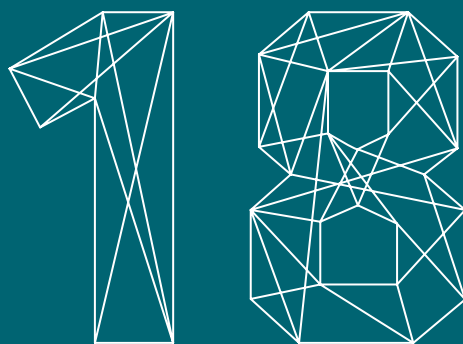
Biometaanist tulenev mõju terasest ülekandetorustikele

Biometaani suuremahuline sisestamine maagaasi ülekandevõrku (terastorustik) on mujal Euroopas muutunud aktuaalseks viimasel kümnendil, mistõttu on vastavatele probleemidele alles hiljuti hakatud suuremat tähelepanu pöörama. Üldiselt on lähene-mine biometaani sisestamisele piirdunud eeldusega, et segunemisel maagaasiga jääb korrosiooni tekitavate ühendite kontsentratsioon alla ohtliku piirnõrmi. Eesti puhul on lisaks oluliseks mõjuteguriks madal gaasitarbimine, mis tähendab omakorda, et gaaside segunemist ei toimu ning biometaani kontsentratsioon on teatud torulõikudes (Pärnu torustik) kuni 100% kogumahust. Samas ei ole senini teostatud uuringut, mille alusel saaks väita, et biometaan oleks torustikule kas ohutu või ohtlik või kuidas kõrgemad korrosiooni tekitavate ühendite kontsentratsioonid mõjutavad seadmete eluiga. Uuringu tulemusena on selgunud, et biometaan, mis vastab Eestis sätestatud kvaliteedinõuetele, ei oma olulist kahjustavat mõju ülekandetorustikule. Oluline on rõhutada, et sisestatav gaas peab vastama kehtivatele kvaliteedinõuetele, iga hinna eest tuleb vältida niiskuse tekkimist torustikus. Uuring käsitles biometaani mõju ülekandetorustikule, mõju tarbijapalgaldisele võib olla erinev.

Ühiskondlik vastutus

VÕISTLUSTÖÖD LAEKUS
DISAINIMASTI IDEEKONKURSILE

Elering energeetikaalase teabe leviku toetajana

Ühiskondlikult vastutustundliku ettevõtteks annab Elering toetusi energiavarustuskindluse tagamiseks, energeetikaalase hariduse edendamiseks ning üldise energeetikaalase teadlikkuse tõstmiseks. Selleks maksab Elering toetusi ja teeb annetusi kooskõlas Riigivaraseaduse ja ettevõtte siseregulatsioonidega.

2016. aastal välja antud toetused

- Keskkonnainvesteeringute Keskuse korraldatava ressursi- ja energiasäästu konkursile Negavatt. Kolmandat hooaega läbiviidavale konkursile oodati tudengitelt nutikaid projekte, mis aitavad vähendada ressursi- ja energiakulu nende ülikoolis või selle vahetus läheduses. Negavati eesmärk on tudengite ja ülikoolide töötajate energiasäästulase teadlikkuse tõstmine, ülikoolides roheinnovatsiooni (sh sotsiaalse innovatsiooni) tekitamine ning keskkonnateadliku diskussiooni loomine.
- Tallinna Tehnikaülikoolile õpikute „Energiatarbimise juhtimine ja säästlik korraldamine“ ja „Energia ringkäik looduses“ kirjastamiseks; rahvusvahelise konverentsi „Elektri kvaliteet ja tootekindlus: PQ2016“ korraldamiseks; õppevahend-stendide „Clean Energy Trainer“ soetamiseks; energianädala, erialapäeva ja avatud uste päevade korraldamiseks.
- Väätsa vallavalitsusele elektrivõrkude (minivariant Eleringi igapäevatööst) juhtimist matkiva eksponaadi loomiseks Taastuvenergia õppekeskusesse.
- Rahvusvahelise Kaitseuuringute Keskuse korraldatud Lennart Meri konverentsile. 2016. aasta Lennart Meri konverentsi põhiteemaks oli „Shaping the New Normal“. Energeetika leidis käsitlemist plokkides „Oil, War and Politics: Trends in Global Economy“ ning „Climate, Security and Supply: How sustainable is the EU's energy security strategy?“.
- Projekti „Ajujaht 2015-2018“ auhinna fondi ja korraldamise toetamiseks. Projektis osalemine toetab Eleringi strateegiat energeetikaalase teadus-, haridus- ja arendustegevuse edendamisel.

Eleringi energeetikastipendium

2016. aastal andis Elering välja kaks stipendiumi energeetikaga seotud teemade uurimiseks. Stipendiumi pälvijad Tallinna Tehnikaülikooli ja Tartu Ülikooli doktorandid, kelle uuritavad teemad olid:

- Releekaitse- ja automaatikaseadmete võimalused ja kitsendused süsteemiautomaatika rakendamisel
- Ülevaade vesiniku salvestamisest komplekshüdroid/süsinik komposiitmaterjalides.

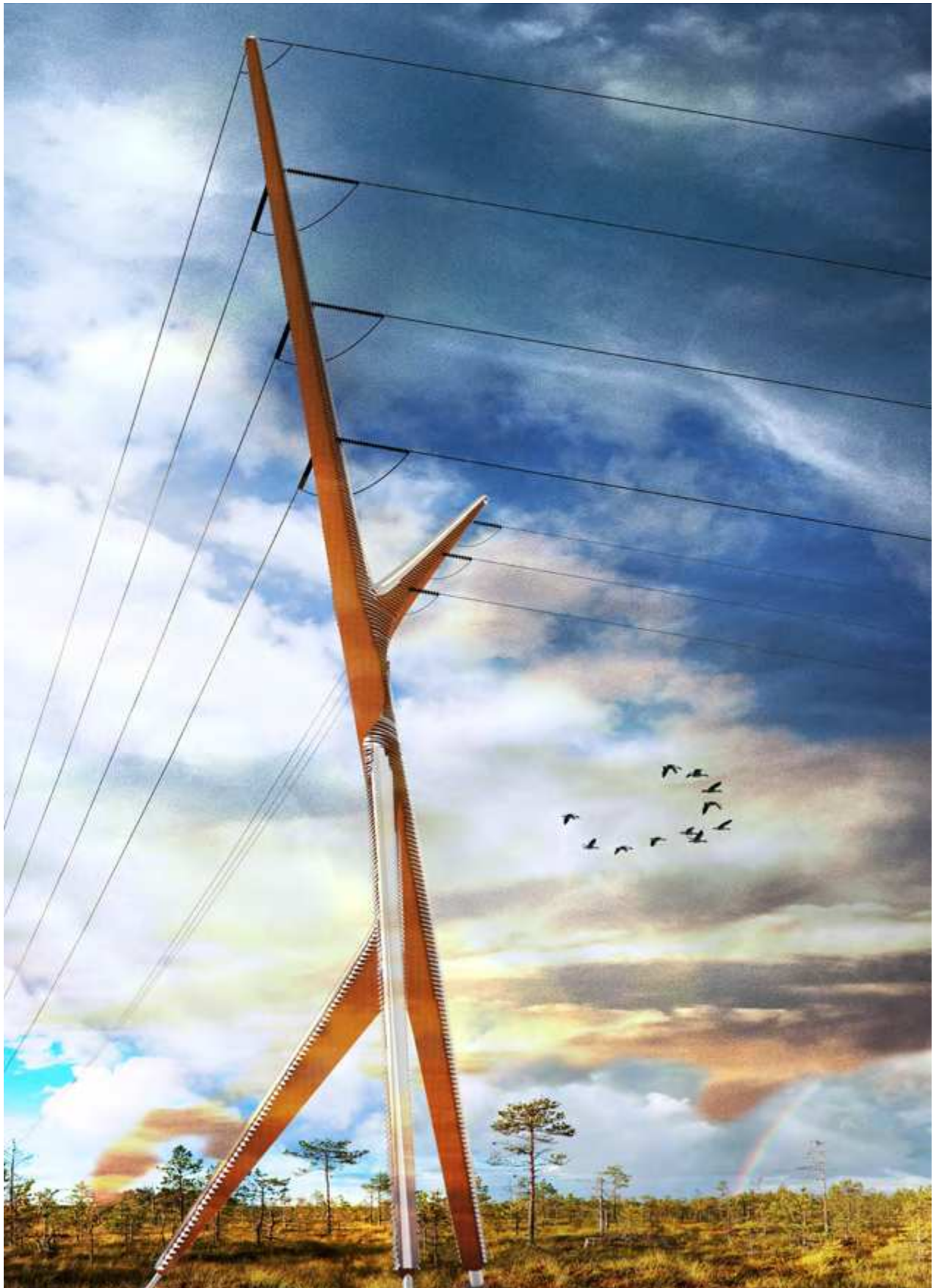
Disainmasti ideekonkurss

2016. aastal korraldas Elering koostöös Eesti Arhitektide Liiduga ideekonkursi, et leida parim arhitektuuriline lahendus Eesti-Läti kolmanda elektriühenduse disainmastile.

Planeeritav disainmast on Harku-Lihula-Sindi 330/110 kilovoldi kõrgepingeliini nurgamast Risti aleviku lähedal Läänemaal. Kuna mast hakkab paiknema kaitse all oleva Kuistlema raba ning suure liiklustihedusega Ääsmäe-Haapsalu ja Risti-Virtsu maantee vahelisel alal, oli ideekonkursi eesmärk saada sellesse asukohta nii arhitektuurselt kui funktsionaalselt sobivaim lahendus, mis sobituks ja sulanduks loomulikult ümbritsevasse keskkonda.

Konkursi võitjateks osutusid 15 osaleja poolt esitatud 18 töö hulgast OÜ Part arhitektid Sille Pihlak ja Siim Tuksam ideekavandiga Soorebane. Konkursile laekus võistlustöid ka Austriast, Taanist ja Ühendkuningriikidest.

Konkursile laekunud töödest korraldas Elering koostöös Viru Keskusega näituse, mis oli avatud augusti teises pooles Viru Keskuses. Disainmasti ideekonkurss pälvis Eesti disainiauhindade 2016. aasta konkursil prima hanke tiitli.

Kasparas Lucinskis „The Future Visions“, EKA 2016

Suurlinnad kaablis

Elering on ohutuse tõstmiseks ja visuaalse reostuse vähendamiseks käivitanud Tallinnas projekti „Suurlinnad kaablis“, mille käigus eemaldatakse vanad elektri õhuliinid, asendades need maakaablitega. Elering soovib elukeskkonnast hooliva ettevõtte, et õhuliinidest vabanevatele liinikoridoridele leitakse terviklikud ja linlaste jaoks parimad võimalikud kasutusviisid. Eleringi ideega tuli kaasa Eesti Kunstiakadeemia, mis kasutab liinikoridoride teemat õppetöös. 2016. aasta sügissemestril pakkusid vabanevate liinikoridoride arendusvisioonid välja urbanistika õppesuuna tudengid.

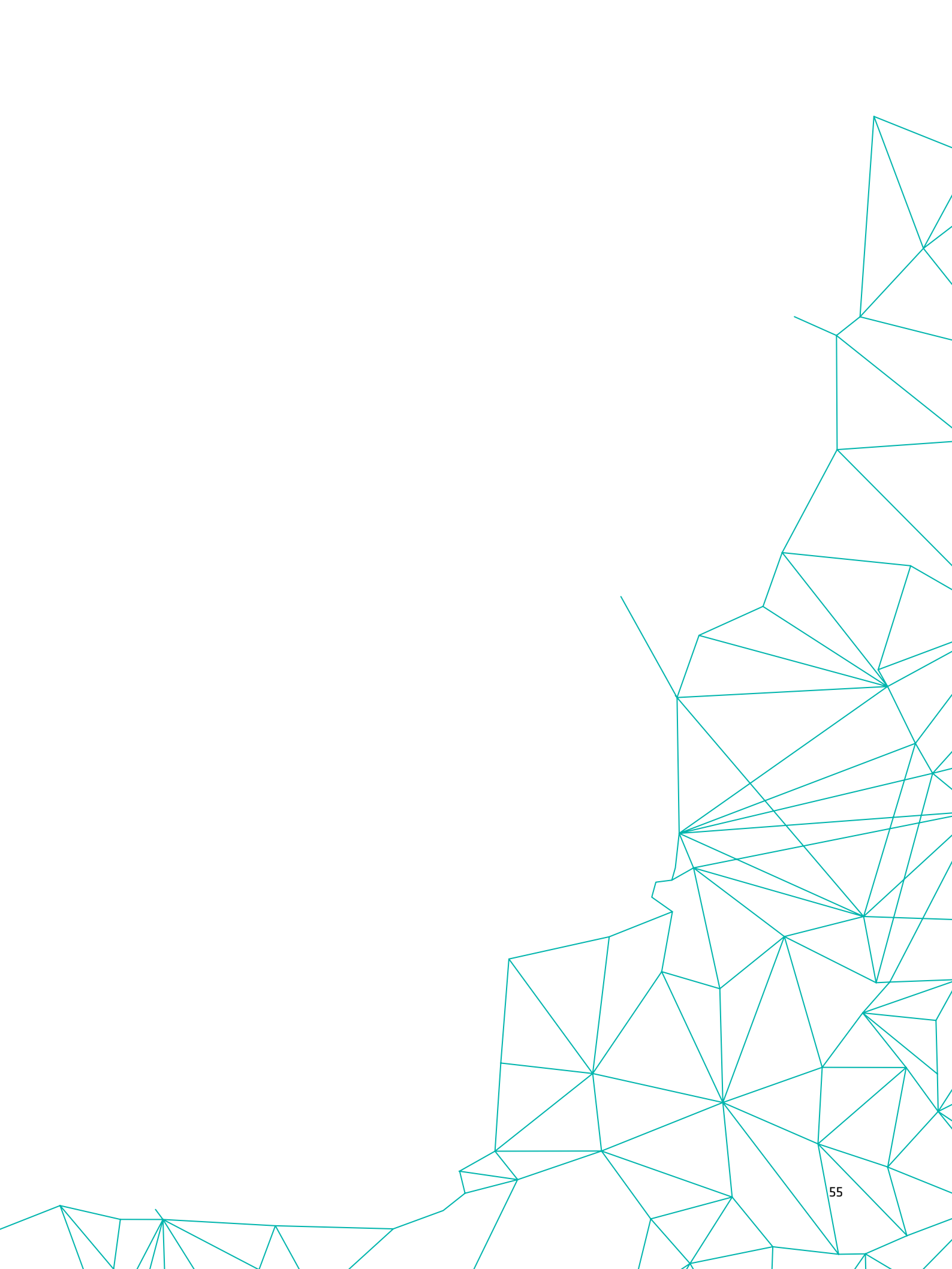
Varustuskindluse konverents

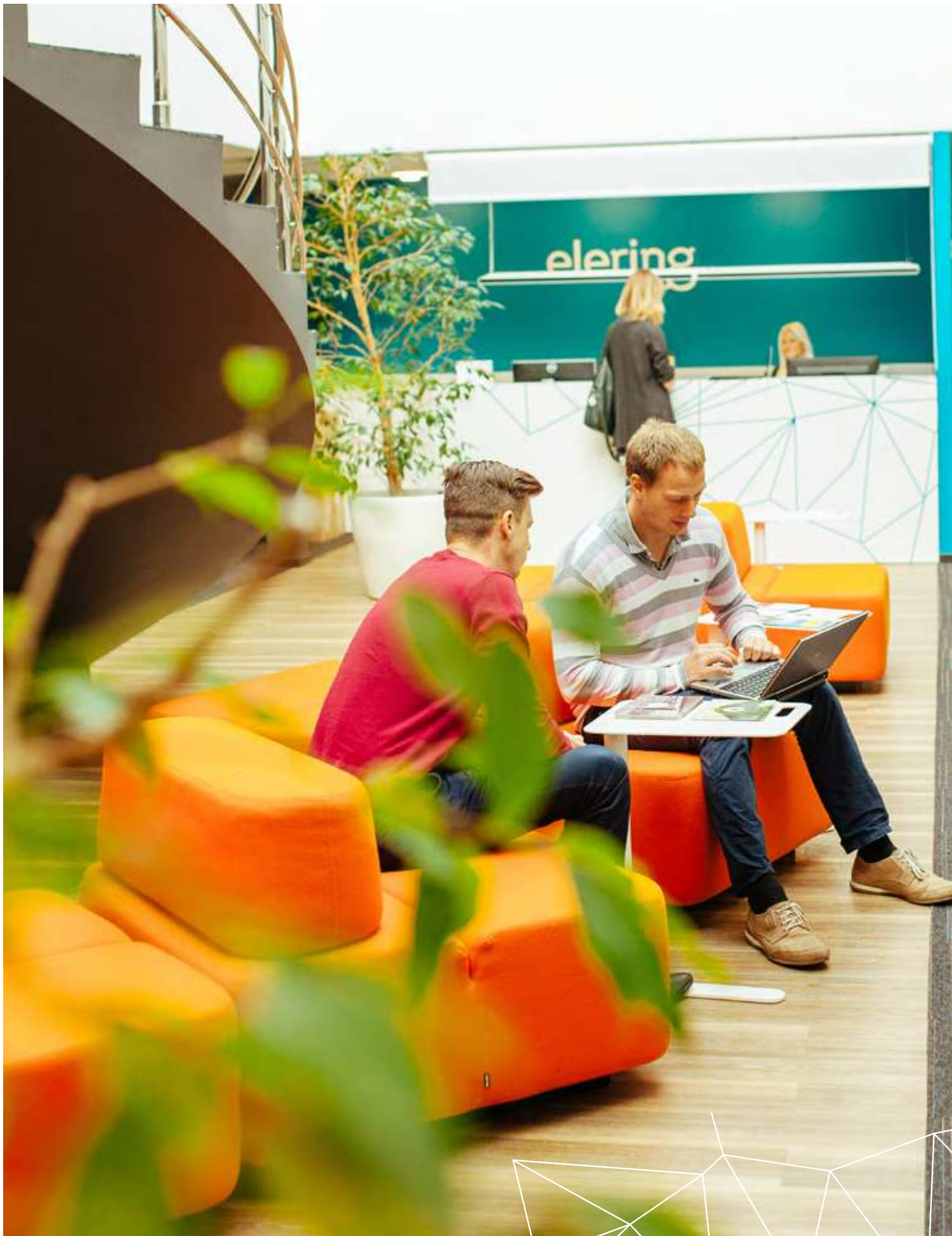
Energeetikaalaste teadmiste levitamiseks on Elering aastaid korraldanud Varustuskindluse konverentse, kus lisaks iga aasta mais valmiva varustuskindluse aruande tutvustamise kõrval esinevad ettekannetega energietika valdkonna tippspetsialistid väljastpoolt ettevõtet.

2016. aasta Varustuskindluse konverentsil pidasid välisesinejatena ettekande Energeetika peadirektoraadi varustuskindluse üksuse juht Stefan Moser Euroopa Komisjonist teemal „Euroopa varustuskindluse tõstmine“ ja Soome põhivõrguettevõtte Fingridi vanem-asepresident Jussi Jyrinsalo teemal „Baltimaade sünkroniseerimine Põhjamaadega - kas ka tegelik võimalus?“.

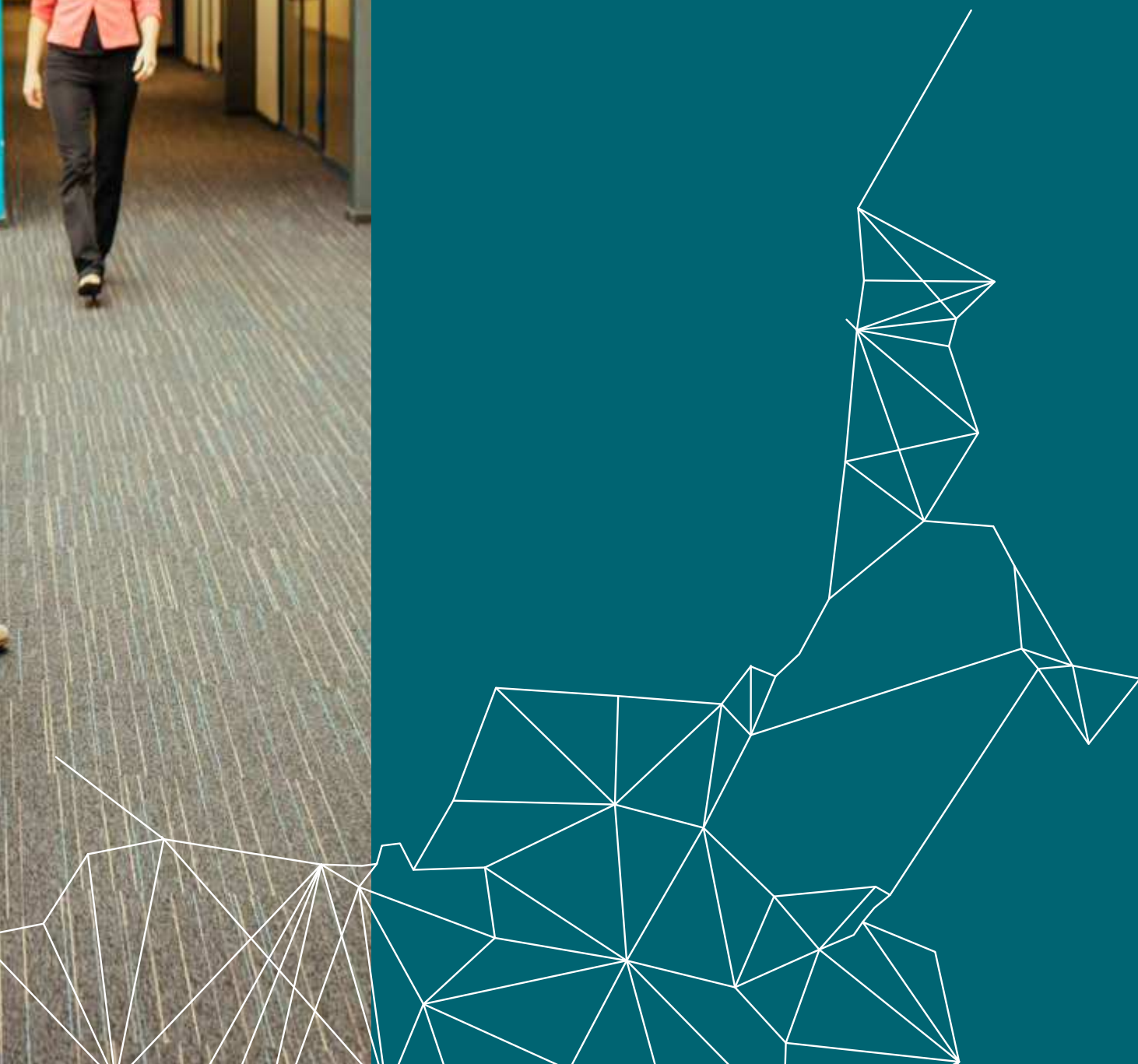
Energeetikaalase hariduse edendamine

Elering seisab energietikaalase hariduse edendamise ja üldise energietikaalase teadlikkuse tõstmise eest. Iga-aastaselt viiakse läbi tasustatud 1-2 kuud vältavad praktikaprogrammid energietika üliõpilastele. Õpilastel ja tudengitel on ka võimalik tutvuda erinevate Eleringi objektidega (avariireservelektrijaamad, alajaamad) ja juhtimiskeskusega. 2016. aastal käisid Eleringi töötajad Eesti elektrisüsteemi toimimist tutvustamas ka koolides kohapeal, nt külastati Tabivere Põhikooli ja Rakvere Reaalgümnaasiumi.

Hea ühingujuhtimise aruanne

Eleringi juhatus kinnitas uuendatud Hea Ühingujuhtimise Tava (HÜT) 2016. aastal. HÜT¹ on juhiste ja soovituslike reeglite kogum, mis on mõeldud järgimiseks eelkõige börsiettevõtetele.

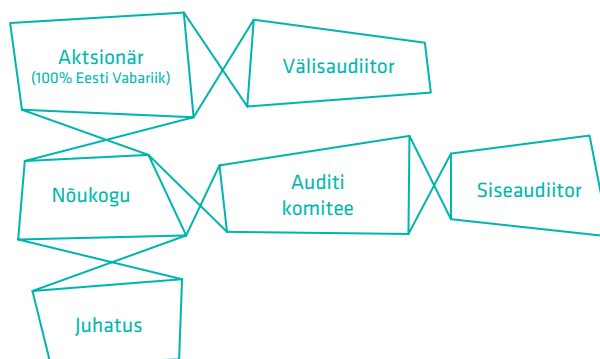
Elering on pühendunud ühingujuhtimise heade tavade järgimisele ning soovime selles valdkonnas pidevalt edasi areneda. Peame seda eelduseks oma strateegiliste eesmärkide saavutamisel ja organisatsioonikultuuri kujundamisel.

Kinnitame, et:

- ühingu riskijuhtimine ja sisekontrollisüsteem toimivad ning on tõhusad;
- ühingu finantsaruandlus ja majandusaasta aruanne põhinevad toimival riskijuhtimisel ja sisekontrollisüsteemil.

Elering avaldab HÜT-i ja aruande veebilehel www.elering.ee.

Aktsionäride õiguste teostamine

Eleringi aktsiad kuuluvad 100% ulatuses Eesti Vabariigile.

Üldkoosolekul esindab omanikku majandus- ja taristu-minister. Üldkoosolek on Eleringi kõrgeim juhtimis-organ. Korraline üldkoosolek toimus 26. aprillil 2016. Erakorralisi üldkoosolekuid juhatus kokku ei kutsunud. Üldkoosolekul osalesid majandus- ja taristuminister Kristen Michal, nõukogu esimees Kajar Lember, juhatuse liikmed Taavi Veskimägi, Peep Soone ja Kalle Kilk ning majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi ametnikud Ando Leppiman, Timo Tatar, Priit Tinitis, Kätlin Atonen ja Regina Raukas.

Üldkoosolekul otsustati 2015. aasta majandusaasta aruande kinnitamine, dividendide väljamaksmine ning jaotamata kasumi jaotamine.

Ühingu omaniku pädevus hõlmab põhikirja muutmist, aktsiakapitali suurendamist ja vähendamist, nõukogu liikmete valimist ja tagasikutsumist, audiitorite

¹ Tallinna Börsi ja Finantsinspeksiooni algatusel koostatud ja 2005. aastal välja antud Hea Ühingujuhtimise Tava.

valimist, erikontrolli määramist, majandusaasta aruande kinnitamist ja kasumi jaotamist, ettevõtte ühinemise, jagunemise, ümberkujundamise ja/või lõpetamise otsustamist. Üldkoosolek lähtub oma tegevuses (kokkukutsumine, avalikustatav teave jm) lisaks äriseadustikule ka riigivaseadusest.

Juhatus

Juhatus on Eleringi juhtimisorgan, mis esindab ja juhib ühingu igapäevast tegevust kooskõlas seaduse ja ettevõtte põhikirja nõuetega ning korraldab ka ettevõtte raamatupidamist. Eleringi juhatusel on täielik otsustusvabadus ning igapäevaseid juhtimisotsuseid tehakse iseseisvalt ilma omaniku ja nõukogu sekkumiseta. Juhatus vajab nõukogu nõusolekut tehinguteks ja toiminguteks, mis väljuvad ühingu igapäevase majandustegevuse raamest. Juhatus tagab nõukogu liikmete piisava informeerituse ettevõtte majanduslikust olukorrast ning majandustegevusega seotud olulisematest asjaoludest ning informeerib nõukogu vastavalt vajadusele majandustegevuse olulisematest asjaoludest.

Juhatuse koosseis ja tasustamine

Vastavalt põhikirjale võib juhatus koosneda ühest kuni kolmeni liikmeni. Juhatuse liige valitakse kuni viieks aastaks nõukogu poolt. Eleringi põhikirja kohaselt võib ettevõtet kõigis õigustoimingutes esindada kaks juhatuseliiget ühiselt või juhatusesimees üksinda.

Juhatuse liikmetega sõlmib nõukogu poolt volitatud isik lepingud, milles nähakse täpsemalt ette juhatuseliikme õigused ja kohustused ettevõtte suhtes ning tema töötasu.

Kogu 2016. aasta vältel koosnes Eleringi juhatus kolmest liikmest:

- Taavi Veskimägi, juhatusesimehena täidab muuhulgas Eleringi tegevjuhi igapäevaseid kohustusi, s.t. juhib ja esindab ettevõtet, tagab tegevuste vastavust lepingutele ja seadustele, korraldab juhatusetööd, koordineerib ühingu strateegia arendamist ja on selle rakendamise eestvedaja;
- Peep Soone, juhatuseliikmena täidab muuhulgas finantsjuhi rolli, juhtides Eleringi majandusarvestuse- ja finantstegevust;
- Kalle Kilk, juhatuseliikmena täidab muuhulgas varahaldusjuhi igapäevaseid ülesandeid.

Põhikirjale vastavalt võib juhatuseliikmele tasu maksta üksnes temaga sõlmitud juhatuseliikme lepingu alusel. Juhatuseliikmele võib ka maksta täiendavat tasu, arvestades tema töö tulemuslikkust, kuni nelja kuu-tasu ulatuses. Preemiat võib maksta aastatulemuste alusel või muudel alustel nõukogu otsusest lähtuvalt. Juhatuseliikmete tasud on fikseeritud ja sätestatud juhatuseliikme lepingus. Pikaajalisi preemiasüsteeme Eleringis loodud ei ole. Juhatuseliikmele võib maksta lahkumishüvitist üksnes tagasikutsumisel nõukogu algatusel enne tema volituste tähtaja möödumist kolme kuutasu ulatuses.

Elering ei avalda juhatuseliikmete tasusid eraldi tulenevalt lepingute konfidentsiaalsusest, aga avaldab ühingu aastaaruandes juhtorganitele arvestatud tasud koos maksudega kokku. 2016. aastal olid Elering AS-i juhatuseliikmetele arvestatud tasud koos sotsiaalmaksudega 485 tuhat eurot.

Huvide konflikt

Juhatuseliikmed ei tee otsuseid, lähtudes enda isiklikest huvidest, ega kasuta Eleringile suunatud ärilisi pakkumisi isiklikes huvides. Juhatuseliige teatab nõukogule ja teistele juhatuseliikmetele huvide konflikti olemasolust enne ametilepingu sõlmimist ning samuti viivitamatult selle hilisemal tekkimisel. Juhatuseliikmele, tema lähedasele või temaga seotud isikule tehtavast ärilisest pakkumisest, mis on seotud ettevõtte majandustegevusega, teatab juhatuseliige viivitamatult teistele juhatuseliikmetele ja nõukogu esimehele.

Juhatuseliikmete huvide konflikti vältimine on tagatud juhatuseliikme lepingus sätestatud põhimõtetega.

Juhatuseliige väldib konflikti tekkimist ettevõtte ja juhatuseliikme huvide vahel ning teavitab Eleringi nõukogu oma otsesest või kaudsest huvist ettevõtte poolt tehtavate tehingute suhtes ja teavitab nõukogu koheselt taolise konflikti tekkimisest või olukorrast, mis võib põhjustada taolise konflikti tekkimise. Juhatuseliikmeka tehingute tegemise või tehingute tegemise, milles esineb juhatuseliikme isiklik huvi, otsustab nõukogu, määrates kindlaks ka tehingute tingimused.

Sõltumatuse tagamiseks deklareeritakse seotud osapooltega teostatud tehinguid majandusaasta aruande kinnitamisel ja auditeerimisel.

Elering ei ole 2016. aastal teinud juhatuseliikmetega ega nendega seotud osapooltega ühtegi tehingut.

Nõukogu

Omaniku huvid on ettevõttes tagatud nõukogu liikmete näol (rahandusministeeriumi ning majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi esindajad). Nõukogu annab juhatusele suunised ettevõtte juhtimise korraldamiseks ning teostab järelevalvet ettevõtte juhatuse tegevuse üle. Nõukogu vaatab korrapäraselt üle ning annab hinnangu ühingu strateegiale, põhitegevustele, riskihinnangutele, aastaaruandele ja eelarvele.

Põhikirja kohaselt toimuvad nõukogu korralised koosolekud vastavalt vajadusele, aga mitte harvemini kui üks kord kolme kuu jooksul. Nõukogu koosoleku kokkukutsumise teade ja materjalid saadetakse nõukogu liikmetele vähemalt kolm tööpäeva enne koosoleku toimumist.

Nõukogu koosseis ja tasustamine

Nõukogu koosneb kolmest kuni viiest liikmest. Nõukogu liikmete arvu otsustab ning nõukogu liikmed valib ja kutsub tagasi omaniku esindaja ehk majandus- ja taristuminister. Nõukogu tööd korraldab nõukogu esimees. Nõukogu esimees määrab kindlaks nõukogu koosoleku päevakorra, juhatab nõukogu koosolekuid, jälgib nõukogu töö tõhusust, korraldab andmete operatiivset edastamist nõukogu liikmetele, tagab, et nõukogul oleks piisav aeg otsuste ettevalmistamiseks ja andmetega tutvumiseks ja esindab nõukogu suhtlemisel Eleringi juhatusega. Nõukogu töö korraldamiseks on üldkoosolek kehtestanud ka nõukogu töökorra.

2016. aastal toimus 4 korralist nõukogu koosolekut:

- 6.04 - majandusaasta aruande heakskiitmine, nõukogu tegevusaruande heaks kiitmine, põhitegevuste täitmise ülevaade, tehingud registrivaraga, muudatus auditikomitee liikmetes;
- 8.06 - 4 kuu majandustulemuste ülevaade, ülevaade korralisest üldkoosolekust, tehingud registrivaraga, nõukogu esimehe valimine, muudatus auditikomitee liikmetes;
- 28.09 - 8 kuu majandustulemuste ülevaade, Eleringi strateegia ja riskihinnangute kinnitamine, tehingud registrivaraga, muudatus auditikomitee liikmetes;
- 19.12 - äritegevuse eelarve ja investeeringute eelarve kinnitamine, 10 kuu majandustulemuste ülevaade, tehingud registrivaraga, muudatused auditikomitee liikmetes.

2016. aastal kuulusid Eleringi nõukogu koosseisu järgmised liikmed:

- Kajar Lember, nõukogu esimees, kuni 30.05.2016 (poliitik), osales 1 koosolekul;
- Timo Tatar, nõukogu esimees alates 8.06.2016 (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energeetika osakonna juhataja), osales 4 koosolekul;
- Priit Alamäe, kuni 17.02.2016 (ettevõtja), ei osalenud ühelgi koosolekul;
- Thomas Auväärt (Rahandusministeeriumi finantsturgude poliitika osakonna juhataja), osales 4 koosolekul;
- Indrek Kasela, alates 21.08.2016 (ettevõtja), osales 2 koosolekul;
- Tarmo Mänd, kuni 15.12.2016 (poliitik), osales 3 koosolekul;
- Ando Leppiman, alates 15.12.2016 (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energeetika ja ehituse asekancler), osales 1 koosolekul.

2016. aastal arvestati Eleringi AS-i nõukogu liikmetele tasusid koos sotsiaalmaksudega 28 tuhat eurot. Eleringi nõukogu liikmete tasud sisaldavad ka auditikomitee töös osalemise eest makstavaid tasusid. Lahkumishüvitusi või muid makstavaid hüvesid nõukogu liikmetele ette nähtud ei ole.

Nõukogu liikmed peavad vastama nii äriseadustikus kui ka riigivaraseaduses toodud nõukogu liikmetele esitatavatele nõuetele ning järgima liikmetele seatud kohustusi.

Auditikomitee

Nõukogu valib kuni 5-liikmelise auditikomitee, mille ülesandeks on riskijuhtimise, sisekontrolli ning finantsaruandluse üle järelevalve teostamine. Auditikomitee on nõukogu nõuandev organ raamatupidamise, vandeaudiitori sõltumatuse kontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas.

Komitee liikmed valitakse tähtajaliselt kolmeks aastaks ning nad valivad endi seast esimehe, kes korraldab auditikomitee tegevust. Auditikomitee esimeheks ei või olla nõukogu esimees. Auditikomitee liikmetele makstakse auditikomitees osalemise eest tasu. Auditikomitee liikmeteks on Eleringi nõukogu liikmed.

2016. aastal kogunes auditikomitee 4 korda: 6.04, 8.06, 28.09 ja 19.12. Auditikomitee käsitles järgmisi teostatud siseauditeid: Elektri bilansihalduse audit, Finantsriskide haldamise audit, Gaasi põhivõrgu haldamisega seotud inimeste töökoormuse audit ning Riskide juhtimise audit.

Juhatuse ja nõukogu koostöö

Juhatus ja nõukogu teevad Eleringi huvide parima kaitsmise eesmärgil tihedat koostööd. Juhatus ja nõukogu töötavad ühiselt ettevõtte strateegia arendamisel. Juhatus lähtub juhtimisotsuste tegemisel nõukogu poolt antud strateegilistest juhistest.

Juhatus teavitab nõukogu korrapäraselt kõikidest olulistest asjaoludest, mis puudutavad ettevõtte tegevuse planeerimist ja äritegevust ning juhib eraldi tähelepanu olulistele muutustele Eleringi äritegevuses. Juhatus edastab nõukogule andmed, sh. finantsaruanded, piisava ajavaruga enne nõukogu koosoleku toimumist. Juhatuse liige annab nõukogu nõudmisel nõukogule kas suuliselt või kirjalikult teavet juhatuse ja ühingu tegevuse kohta ning tagab nõukogule juurdepääsu juhatuse ja ettevõtte tegevust kajastavale teabele.

Ettevõtte juhtimisel lähtutakse seadusest, põhikirjast, üldkoosoleku ja nõukogu koosolekute otsustest ja püstitatud eesmärkidest.

Teabe avaldamine

Eleringi veebilehel, www.elering.ee, on eraldi välja toodud andmete loetelu, mis kuuluvad õigusaktidest tulenevalt avaldamisele. Veebilehel on esitatud majandusaasta aruanded, majandustulemused, tegevusnäitajad, põhitegevuse ülevaade, struktuur, strateegia kokkuvõtte, uudised ja teated ning muu informatsioon, mis on investoritele ja üldsusele vajalik. Veebilehte on võimalik lugeda ka inglise keeles. Veebilehel www.elering.ee olevat informatsiooni (sh uudiseid ja teateid) uuendatakse pidevalt.

Fianantsaruandlus ja auditeerimine

Eleringi juhatus avalikustab igal aastal majandusaasta aruande ning majandusaasta jooksul vahearuanded. Majandusaasta aruanne on koostatud vastavalt IFRS standarditele ning auditeeritud ISA-le vastavalt. Nõukogu koosolekul, kus vaadatakse läbi majandusaasta aruanne, osaleb nõukogu kutsel ka ettevõtte audiitor. Üldkoosolekule esitatakse kinnitamiseks majandusaasta aruanne, millele on alla kirjutanud juhatuse liikmed. Koos majandusaasta aruandega esitatakse üldkoosolekule nõukogu aruanne majandusaasta aruande kohta.

Elering valib välisaudiitori, järgides hankeprotseduuri ja tagades audititeenuse parima võimaliku kvaliteedi ja hinna suhte. Pakkumisi küsitakse vaid rahvusvaheliselt tunnustatud kvaliteetseid teenuseid pakkuvatelt ettevõtetelt.

Välisaudiitor määratakse üldkoosoleku otsusega, audiitorteenuse lepingu sõlmib juhatuse. Audiitoriga sõlmitavas lepingus lepib eelkõige kokku audiitori tööülesanded, ajakava ja tasu. Audiitoriga sõlmitav leping ei tohi seada audiitorile mingil moel takistusi ühingu tegevuse hindamisel.

Aastatel 2012-2016 osutas välisauditi teenust AS PricewaterhouseCoopers. Uus hange audiitori leidmiseks viiakse läbi 2017. aasta kevadel. Ettevõtte juhindub välisauditi teostamisel Eesti Vabariigi õigusaktidest, rahvusvahelistest auditeerimisstandardidest ja audiitorühingu riskijuhtimise reeglistest, sealhulgas 2016. aastal jõustunud Euroopa Liidu audiitortevõtmise valdkonna alase määrusest.

Välisaudiitori tegevuse üle teostab järelevalvet auditikomitee vastavalt audiitortevõtmise seadusele.

Riskijuhtimine ja sisekontrollisüsteem

Eleringi riskijuhtimine on kooskõlas ERM (Enterprise Risk Management) põhimõtetega. Riskijuhtimise eesmärgid Eleringis on:

- hallata ja kirjeldada riskijuhtimise protsesse ettevõttes;
- defineerida riskijuhtimise protsessi osapoolte rollid ja vastutused;
- kindlustada, et kõik riskid on tuvastatavad, hinnatavad ja et neile on võimalik reageerida;
- võimaldada juhtidel paremini mõista ja juhtida riske.

Riskijuhtimise poliitika põhimõtted peavad Eleringis kindlustama, et:

- ettevõtte kultuur, protsessid ja struktuur soosivad ettevõtte strateegiliste eesmärkide saavutamist ning samal ajal riskide tuvastamist, juhtimist, jälgimist ja võimaluse korral maandamist;
- ettevõtte riskide jälgimine ja juhtimine ning sisekontrollisüsteem põhinevad vabatahtliku hea ühingujuhtimise tava propageeriva organisatsiooni COSO (Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission) poolt välja töötatud rahvusvaheliselt aktsepteeritud riskijuhtimise mudelil "Enterprise Risk Management (ERM) Model";
- ettevõtte riskide juhtimisel on arvesse võetud kõik asjasse puutuvad õigusaktid, standardid, regulatsioonid ja lepingulised kohustused, samuti ühiskonnast lähtuvad nõuded ja ootused;
- ettevõttes parandame pidevalt riskijuhtimist puudutavaid tegevusi.

Ettevõtte sisekontrollisüsteemi toimimise eest vastutab juhatus. Sisekontrollisüsteemi toimimise tagamiseks korraldatakse siseaudiitori teenuse ostmise auditiirühingult. Siseaudiitor annab oma tegevusest aru auditikomiteele.

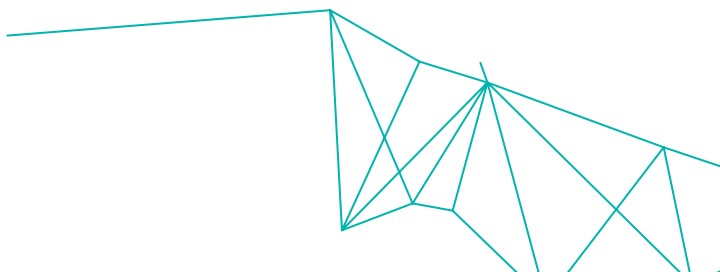
Aastatel 2014-2016 osutas siseauditi teenust KPMG Baltics OÜ. 2016. aastal läbiviidud lihthanke tulemusena osutab KPMG Baltics OÜ, kui madalaima hinna pakkuja, ka järgneval kolmel aastal Eleringile siseauditi teenust. Ettevõtte juhindub siseauditi funktsiooni teostamisel Eesti Vabariigi õigusaktidest ja Rahvusvahelise Siseaudiitorite Ühingu (IIA) avaldatud siseauditi tegevusjuhistest, sealhulgas 2016. aastal jõustunud Euroopa Liidu auditiortegevuse valdkonna alasest määrusest.

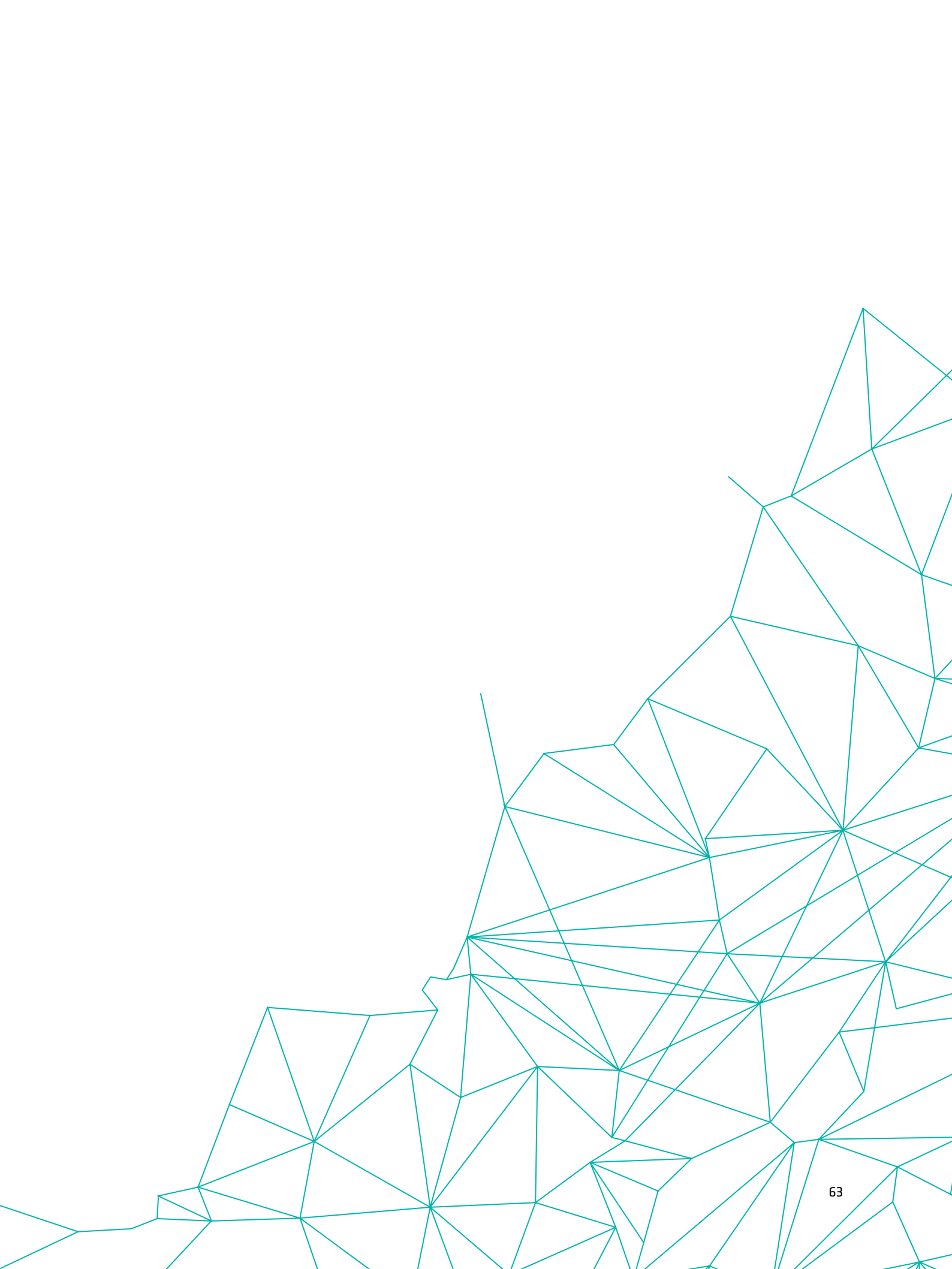
Siseaudit on sõltumatu, objektiivne, kindlust ja nõu andev tegevus, mis on kavandatud lisama väärtust organisatsiooni tegevusele ja seda täiustama. See aitab kaasa organisatsiooni eesmärkide saavutamisele, kasutades süsteemset ja korrakohast lähenemist, hindamaks ja täiustamaks riskide juhtimise, kontrolli- ja valitsemisprotsesside mõjusust. Siseauditi funktsioon on kontrollitavate valdkondade suhtes sõltumatu ning annab aru ettevõtte auditikomiteele.

Võrdne kohtlemine

Eleringil süsteemihaldurina on vastavalt elektrituruseadusele süsteemivastutus ehk kohustus tagada igal ajahetkel elektrisüsteemi varustuskindlus ja bilanss. Süsteemihaldur teostab oma õigusi ja täidab kohustusi võrdse kohtlemise põhimõttest lähtudes.

Elering on võrdse kohtlemise tagamiseks kehtestanud sisekorrad ning tulenevalt siseriiklikest ja Euroopa Liidu õigusaktidest, sealhulgas võrgueeskirjadest, koostanud mitmesugused järgmised tüüptingimused, meetodikad ja muud reeglid, mis on avaldatud ettevõtte veebilehel ja kinnitatud Konkurentsiameti poolt.

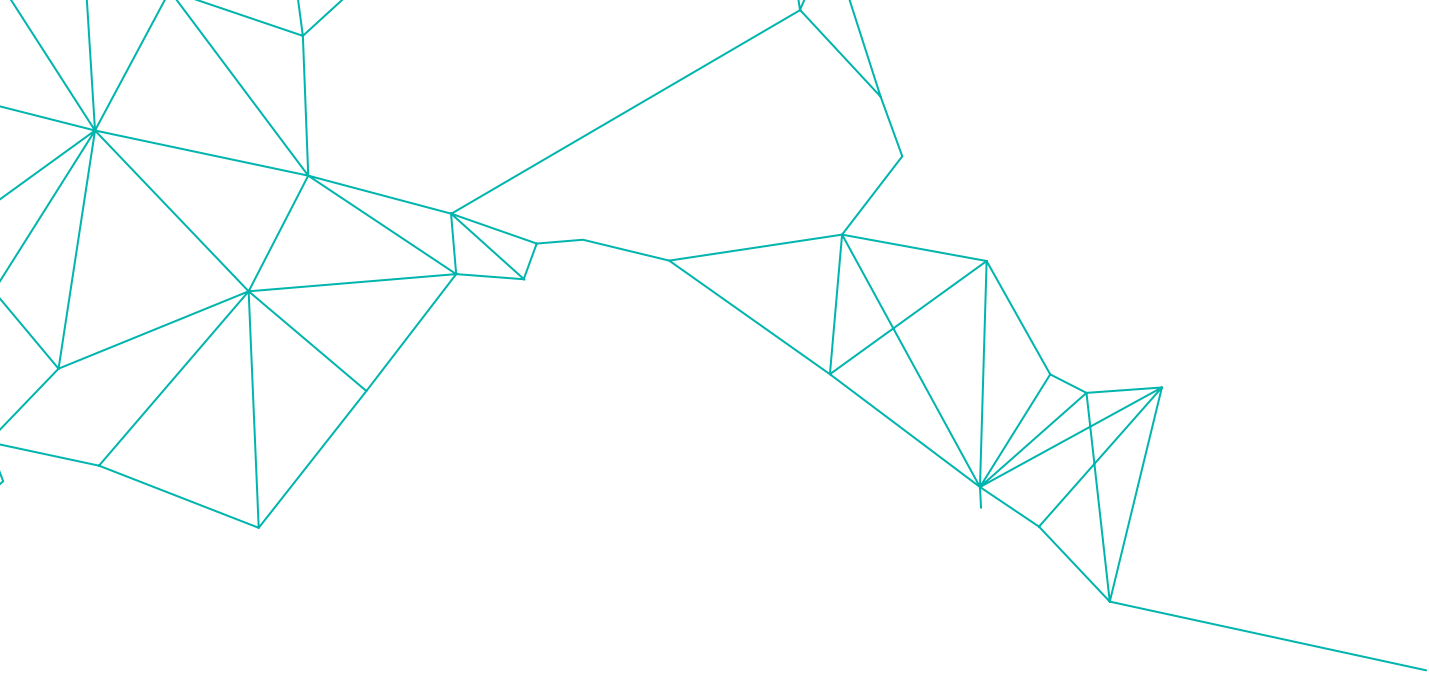

Tasakaal loodus- ja elukeskkonnaga

KALAKOTKA PESA ON LEITUD
ELERINGI 330 KV LIINIMASTIDELT

Elering on üks Eesti suurimatest taristuettevõtetest. Teadvustame oma vastutust arendada oma tegevust viisil, mis tagab Eesti looduse ja olemasolevate ressursside jätkusuutliku ning heaperemeheliku kasutamise. Tahame olla sellega heaks eeskujuks ka teistele. Peame oluliseks lisaks Eestis kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide eeskujulikule täitmisele arvestada keskkonnamõjudega laiemas, terviklikumas vaates. Seetõttu arendame ja täiustame pidevalt oma tegevusi, et minimeerida mõjusid nii ümbritsevale loodusele kui inimeste elukeskkonnale. 2016. aastal ei toimunud Eleringi seadmetega ühtegi suuremat keskkonnaintsidenti.

Oma tegevuses juhindume järgmistest keskkonnavastutuse põhimõtetest:

- teavitame oma töötajaid ning tarnijaid seadusandlikest ja muudest keskkonnavalastest nõuetest ning kohustume neid täitma;
- väldime keskkonna saastamist ja vähendame jäätmeteket ning rakendame selleks parimat võimalikku tehnoloogiat;
- tarbime ressursse säästlikult;
- nõuame oma hankedokumentides tarnijate keskkonnateadlikku tegevust ja keskkonnahoidlike tehnoloogiate kasutamist;
- ettevõtte keskkonnapoliitika ja keskkonnaaspektid on avalikud – neid võib iga töötaja vabalt levitada väljaspool ettevõtet.

Tegevused elektriliinidel, gaasitrassidel ning nende kaitsevööndites

Elektri põhivõrgu haldamisel on suure mõjuga elektriliinide hooldus, mis kätkeb liini tehnilist hooldust ja liini kaitsevööndis regulaarselt teostatavat võsaraiet ning puude langetamist. Elektriliinide hooldustööde eesmärk on hoida elektriliinid heas seisukorras, et vältida seadmete purunemist ning puude ja võsa kasvamist ohtliku kõrguseni, mis tekitab lühise ohu maa ja elektriliini vahele. Selliste lühistega võivad kaasneda metsatulekahju, elektrioht inimestele ja loomadele ning elektrikatkestused. Põhivõrgu liinide hooldamine on pidev protsess. Konkreetse liinilõigu hooldusvajaduse osas langetab Elering otsuse perioodiliselt toimuvate liinitrasside ülevaatuste põhjal. Ohtlikest puudest ja kõrgeast võsast puhastatud kaitsevöönd on ülioluline vältimaks suuri keskkonnakahjusid, mis tulenevad võimalikest põlengutest. Samuti on korralikult puhastatud kaitsevööndid metsatulekahjude korral oluliseks tule leviku piiramise abinõuks. 2016. aastal teostati liinide kaitsevööndites puude raadamist 155 hektari ja võsalõikust 2403 hektari ulatuses.

Iga-aastaselt tegeleb elering ka linnutõkete (masti-mütsid ja -luud) paigaldamisega elektriliinidele. Linnutõkete paigaldamise eesmärk on ühelt poolt vähendada liinidest tulenevat negatiivset mõju lindudele ja teisalt vältida elektriseadmete mustamist lindude poolt, mis on üheks liinide väljalülitumise põhjuseks. 2016. aastal paigaldati 110 kV õhuliinidele linnutõkkeid kokku 314 kilomeetri ulatuses.

Lindude tegevusega puutume kokku veel teisestki aspektist. Eleringi 330 kV õhuliini mastidel on teadaolevalt seitse kalakotka pesa. Ühel juhul on kalakotkas tekitanud õhuliinile ka lühise, seades ohtu enda elu ja tekitades põlengu ohu. Taoliste ohtude vältimiseks analüüsis Elering koos Kotkaklubiga kalakotkaste pesade paiknemist ning hindas kahe kalakotkapesa asukohad kalakotkastele ohtlikuks. Keskkonnaameti seatud tingimusi järgides oleme paigaldanud koostöös Kotkaklubiga ühe kalakotka tehispesa ja eemaldanud ühe mittekasutatava pesa.

Ka gaasi ülekandevõrgu uuendamine ja hooldus on olulised tegevused keskkonnakahjude vältimiseks. Gaasitorustiku puhul on suurimaks potentsiaalseks ohuks avariide korral õhku paiskuv maagaas ja eelkõige sellega kaasnev tuleoht. 2016. aastal toimunud tööde käigus vahetati välja korrodeerunud gaasitorustikku kokku 305 meetri ulatuses, sealhulgas 154 meetri ulatuses kohtades, kus torustik ristub Tallinna-Narva maanteega. Gaasitorustiku isolatsiooni uuendati kokku

798 meetri ulatuses. Selle tulemusena on gaasitorustik vastupidavam korrosioonile ja ohutum keskkonnale. Torustike lõikude vahetamise ja kraanisõlmede rekonstrueerimise tööde käigus lasti 2016. aastal torustiku gaasist tühjendamiseks atmosfääri kokku 188 642 kuupmeetrit jääkgaasi.

Raadamist ja võsalõikust teostati gaasitorustike kaitsevööndites kokku 148 hektari suurusel maa-alal, millega ennetatakse juurestiku poolt tekitatavat vigastuste ohtu gaasipaigaldistele ning tagatakse juurdepääs torustikele nende võimalike avariide korral. Gaasitorustiku puhas kaitsevöönd on sarnaselt elektriliinidele tule leviku piiramise abinõuks tulekahju korral.

Panuse ohutusse annab Elering ka turule lastava gaasi lõhnastamisega. Gaasijaotusjaamades lisatakse jaotustorustikku lastavale gaasile odoranti, mis annab gaasile iseloomuliku lõhna ning vähendab seeläbi gaasileketega seotud õnnetuste ohtu. Odorandina on üldjuhul kasutusel tetrahüdrotiofeen C4H8S.

Alajaamad ning alalisvooluühenduste konverterjaamad

Eleringi alajaamades võivad keskkonnareostust põhjustada trafodest lekkida võivad õlid, kemikaalid ning ohtlikud jäätmed (peamiselt akupatareid). Seetõttu on eriti oluline, et riskid oleksid kaardistatud, hinnatud ja kontrolli all. Jäätmete käitlemise ning materjalide utiliseerimisega tegelevad alltöövõtjad, kes omavad selleks vastavat litsentsi. Võimalik keskkonnaoht võib tekkida ka alajaamades olevatest trafodest õliproovide ning akupatareide elektrolüüdi proovide võtmisel, mille tõttu võib keskkonda sattuda väike kogus ohtlikku ainet. Võimalike lekete likvideerimiseks on Eleringis koostatud juhend kahjustunud maapinna neutraliseerimiseks ning elektrolüüdi keskkonnale ohutuks muutmiseks. Kõik alajaamades töötavad inimesed on läbinud vastava koolituse ning on keskkonnaohu tekimisel pädevad reageerima. Kõik Eleringile kuuluvad suuremad õlitäitega seadmed on varustatud õlipüüduruseadmete või õlikogumismahutitega, mis minimeerib võimaluse õli sattumiseks keskkonda.

Põhivõrgu elektriseadmetes on kasutusel üle 13 tonni elegaasi (SF₆). Elegaas moodustab elektriseadmete lülitites elektrikaarte kustutamisele kaasa aitava keskkonna. Samas on elegaas osooniaukude põhjustaja, omades seega suurt negatiivset mõju keskkonnale. Elegaasi mõõdetakse alajaamades pidevalt, sealhulgas kõrgepinge võimsuslülitite ülevaatuse käigus.

Eleringi avariireservelektrijaamad

Eleringi hallatava taristu oluliseks osaks on Kiisa asula lähistel paiknevad avariireservelektrijaamad. Jaamad tootsid 2016. aastal 207 töötunni jooksul 17,5 gigavatt-tundi elektrienergiat. Toimus 53 avariikäivitust. Elektrijaamadest õhku paisatud süsinikdioksiidi kogus moodustas aasta jooksul 8200 tonni.

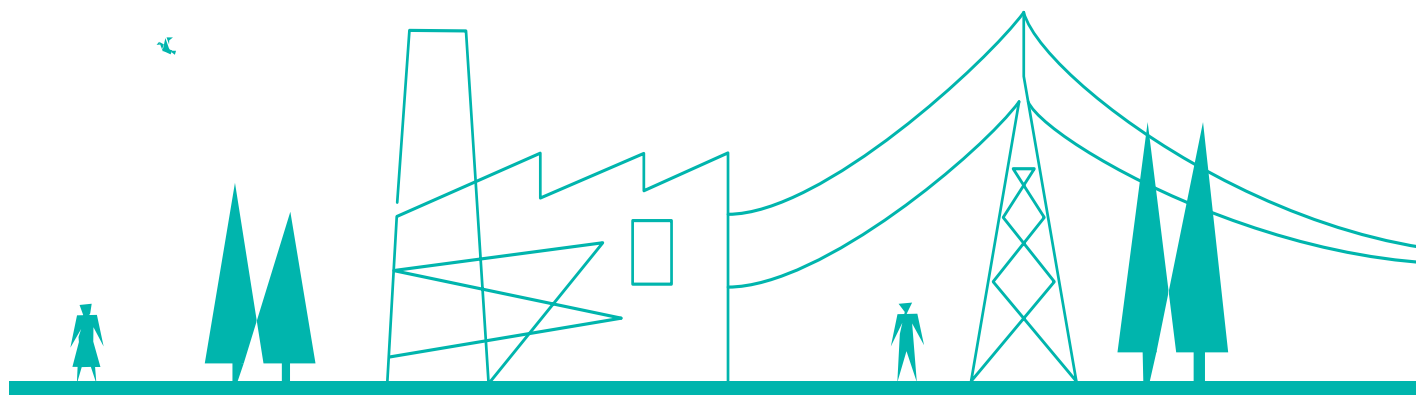
Avariireservelektrijaamad võivad elektrit toota nii gaasi- kui diislikütusest. Elektrijaama põhikütuseks on gaas ning territooriumil hoiustatavat diislikütuse varu kasutatakse eelkõige pilootkütusena. Avariolukorras, kus gaasitarned on peatunud, on elektrijaam võimeline diislikütusel täisvõimsusel töötama vähemalt 60 tundi.

Avariireservelektrijaamades toimub pidev keskkonnanälg. Võtame perioodiliselt veeproove lähedalasuvast Soo ojast, teostame kord aastas õhusaaste seiret, kontrollime perioodiliselt õlipüüduid, kütusemahutite ala ning torustikku. Jõutrafode ala, mootoriruumi ja diislikütuse mahutite ala äravoolutorustik on suunatud automaatselt töötavasse õlipüüdurisse, mis peab välistama keskkonnareostuse võimalike tehnoloogiliste seadmete rikete korral.

Elektri- ja magnetväli

2016. aastal teostati elektri- ja magnetväljade mõõditused mitmetel Eleringile kuuluvatel elektripaigaldistel alajaamades. Mõõtmiste tulemusel selgitati välja ja kaardistati piirkonnad alajaamade territooriumidel, kus viibimisele tuleb rakendada ajalisi piiranguid. Mõõtmiste tulemusel on näha, et väljaspool Eleringi elektripaigaldise territooriumi ei ületa elektromagnetväljad lubatud piirnorme. Elektromagnetväljade lubatavaid piirnorme käsitlevad määrused „Mitteioniseeriva kiirguse piirväärtused elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes, õpperuumides ja mitteioniseeriva kiirguse tasemete mõõtmine“ ning „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded elektromagnetväljadest mõjutatud töökeskkonnale, elektromagnetväljadega kokkupuute piirnormid ja rakendusväärtused ning elektromagnetväljade mõõtmise kord“. Vastavalt eeltoodud määrustele on elukeskkonnas piirväärtuseks 5 kV/m.

Maailma Tervishoiuorganisatsiooni (WHO) andmetest lähtuvalt ei avalda elektri- ja magnetväljad inimese tervisele negatiivset mõju, kui näitajad jäävad lubatu piiridesse.

Disainmast Harku-Lihula-Sindi õhuliinile

Elering korraldas 2016. aastal koostöös Eesti Arhitektide Liiduga ideekonkursi rajatava Harku-Lihula-Sindi õhuliini Risti asula lähistel paikneva nurgamasti lahendamiseks nõndanimetatud disainmastina. Antud kohas läbib tulevane õhuliin kaitsealuse Kuistlema raba serva. Eesmärk oli leida lahendus, mis sobituks ümbritsevasse loodusmaastikku, pehmendaks elektriliini visuaalset mõju ning aitaks teadvustada järjest kasvavat sõltuvust elektrist. Konkursile laekus 15 osalejalt kokku 18 võistlustööd, sealhulgas mitu võistlustööd välismaalt. Arhitektidest, disainerist ja Eleringi esindajatest koosnenud žürii valis konkursi võitjaks noorte Eesti arhitektide töö „Soorebane“.

Tallinna õhuliinide asendamine maakaablitega

Paljud Tallinna linnas paiknevad põhivõrgu õhuliinid lähenevad oma eluea lõpule. Õhuliinid on ehitatud aastakümneid tagasi, kui nende sobivus ja mõju linna-keskkonnas ei pälvinud olulist tähelepanu. Tänapäeval ei tule uute õhuliinide rajamine Tallinna tiheasustusega aladele enam kõne alla. Seepärast on Elering käivitanud programmi Tallinna õhuliinide asendamiseks maakaablitega. Maakaablid on ohutumad, nendega kaasnevad piirangud on märksa väiksemad ning erinevalt õhuliinidest ei tekita need avalikus ruumis visuaalselt reostust. 2016. aastal jätkusid ettevalmistused mitme uue kaabelliini rajamiseks. 2017. aastal valmiv Veskimetsa ja Järve alajaamade vaheline kaabelliin võimaldab demonteerida samu alajaamu ühendava 110 kV õhuliini, mis läbib muu hulgas tuhandete elanikega Siili kvartalit Mustamäel. Maakaablitega asendamist ootavad mitu Õismäed, Mustamäed, Kristiinet ja Põhja-Tallinna läbivat õhuliini.

Organisatsioon ja inimesed

231

TÖÖTAJAT

15

KESKMINE TÖÖSTAAŽ

44

KESKMINE VANUS

Eleringi jätkusuutliku majandusliku kasvu alustalaks on stabiilne, kõrgelt haritud ja rikka kogemustepagasiga töötajaskond.

Eleringis töötas 2016. aasta lõpu seisuga 231 inimest. Töötajate keskmine tööstaaž on veidi üle 15 aasta ning keskmine vanus 44 eluaastat. Töötajaskonnast üle kolmveerandi moodustavad mehed.

Eleringi iseloomustab traditsiooniliselt madal tööjõu voolavus, eelmisel aastal oli see 4,4% (vabatahtlik voolavus). Madal tööjõu voolavus on Eleringi põhitegevuseks vajaliku kõrge kompetentsitaseme hoidmiseks strateegiliselt oluline näitaja. Valdav enamus meie töötajatest on kõrgharidusega ning ligi pooled Eleringi töötajatest on omandanud magistri- või doktorikraadi.

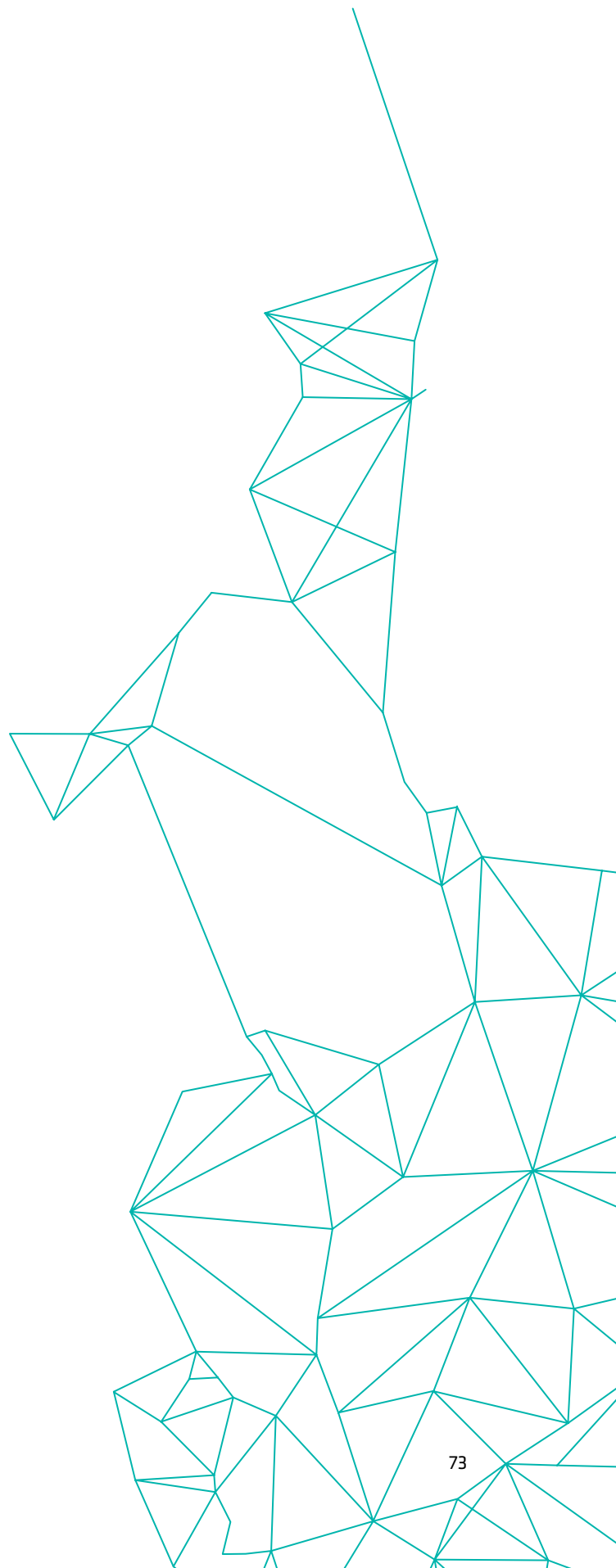
2016. aasta alguses toimus Eleringi ja Elering Gaasi liitumine üheks ettevõtteks. Loodi uus, ühendsüsteemihalduri struktuur ja vaadati üle töökorraldus, et leida sünergiaid elektri- ja gaasivaldkonna sarnaste tegevussuundade ühendamise kaudu. Koos ettevõtte juhtidega pandi paika Eleringi inimeste juhtimise poliitika. Kaardistati tänane olukord erinevates personalijuhtimise valdkondades, kirjeldati kitsaskohad ja töötajaskonda puudutavad trendid nii ettevõtte sees kui väliskeskkonnas ning pandi paika järgmise nelja aasta peamised strateegilised fookused ja arendustegevused.

Kogu ettevõtte ühiste eesmärkide seadmisele ja ühise hingamise loomisele aitas kaasa aasta algul toimunud aastaseminar, kuhu esmakordselt kogunesid kõik ettevõtte töötajad. Koos tehti kokkuvõtteid möödunud aastast, tunnustati töötajaid ning vaadati üle alanud aasta eesmärgid. Koostöö ja töötajate omavahelise suhtluse edendamiseks korraldasime erinevaid üritusi ja tegevusi alates ekskursioonidest gaasi- ja elektri suurobjektide juurde, erinevatest meeskonna- ja koolituspäevadest kuni Eleringi iseseisvuspäeva ja uue traditsioonina ühendsüsteemihalduri päeva tähistamiseni. Lisaks tööle ühendab nii gaasi- kui elektrivaldkonna inimesi Eleringis huvi spordi vastu ja nii kohustusime ettevõtte ühisel spordipäeval ning treenisime koostööd sportlikel suvepäevadel augustis.

Järgmise viie aasta jooksul jõuavad ca 20% Eleringi tänaseid töötajaid pensioniikka, samas võetakse energeetika valdkonna erialadele ülikoolides vastu varasemast vähem tudengeid. Energeetikaalase hariduse edendamiseks ja järelkasvu planeerimiseks teeb Elering tihedat koostööd ülikoolidega. Iga-aastane energeetika praktikaprogramm koosneb 8 nädalasest õppe- ja osalustegevustest Eleringi erinevates osakondades ja välitöödel. 2016. aastal osales energeetika valdkonna praktikal seitse tudengit ning kolm tudengit tutvusid Eleringi tegevuste ja protsessidega teistes valdkondades. Eleringis töötab kuus energeetika valdkonna doktoranti ning mitmed meie töötajad on lisaks igapäevatööle ka ülikoolides juhendajateks või lektoriteks. Elering annab igal aastal välja ka stipendiume energeetikaalase hariduse omandamiseks ja uurimus- ning teadustööde teostamiseks.

2016. aastal tegime ettevalmistusi Eleringi tulemuste ja arengu juhtimise süsteemi rakendamiseks. Eleringi tulemuste ja arengu juhtimise protsess näeb ette ettevõtte tööplaaniga seotud eesmärkide ja mõõdikute läbirääkimise koostöövestlustel, vahekokkuvõtete tegemist aasta jooksul ning aasta kokkuvõtete ja tulemuste hindamise aasta lõpus. Ettevõtte strateegiliste eesmärkide tutvustamiseks oleme senisest enam kaasanud erinevate tasandite juhte ja spetsialiste strateegia aruteludesse. Palju positiivset vastukaja sai Eleringi noorte töötajate strateegiaseminaride sari. Juhtimiskultuuri arendamiseks ja ühiste juhtimispõhimõtete rakendamiseks loodud Eleringi juhtide arenguprogrammis osales 2016. aastal 13 juhti. Programmiga jätkatakse 2017. aastal.

2017. aasta prioriteetidena jätkuvad koostöö- ja juhtimiskultuuri arendamine, Eleringi kui tööandja maine edendamine ning talendijuhtimise tegevuskava kirjeldamine ja elluviimine.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	76
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	77
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	78
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	79
Raamatupidamise aastaaruande lisad	81
Lisa 1 Elering AS ja selle äritegevus	82
Lisa 2 Ülevaade olulistest arvestuspõhimõtetest	83
Lisa 3 Arvestuspõhimõtete kasutamisel rakendatud olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused	92
Lisa 4 Uued arvestuspõhimõtted	93
Lisa 5 Finantsriskide juhtimine	95
Lisa 6 Segmendiaruandlus	100
Lisa 7 Hoiused ja deposiidid pankades	101
Lisa 8 Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	102
Lisa 9 Varud	103
Lisa 10 Materiaalne põhivara	104
Lisa 11 Immateriaalne põhivara	105
Lisa 12 Võlakohustused	106
Lisa 13 Võlad tarnijatele ja muud võlad	107
Lisa 14 Tulevaste perioodide tulud	108
Lisa 15 Omakapital	108
Lisa 16 Müügitulu	109
Lisa 17 Muud äritulud	110
Lisa 18 Kaubad, toore, materjal ja teenused	110
Lisa 19 Mitmesugused tegevuskulud	111
Lisa 20 Tööjõukulud	111
Lisa 21 Finantstulud ja -kulud	112
Lisa 22 Kasutusrent	112
Lisa 23 Saldod ja tehingud seotud osapooltega	114
Lisa 24 Äriühendus	116
Lisa 25 Tingimuslikud kohustused ja siduvad tulevikukohustused	117
Lisa 26 Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta	118
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	122
Kasumi jaotamise ettepanek	128
Tegevjuhtkonna allkirjad 2016. aasta majandusaasta aruandele	129
Eleringi müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le	130

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

tuhandetes eurodes

Lisa 31.12.2016 31.12.2015

VARAD

Käibevara

Raha ja raha ekvivalendid	7	52 997	60 489
Määratud kasutusega deposiidid	7	21 778	0
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	8	26 682	27 499
Varud	9	3 543	3 361
Käibevara kokku		105 001	91 349

Põhivara

Müügiootel finantsvarad	2	1 946	1 946
Pikaajalised deposiidid	7	40 000	0
Materiaalne põhivara	10	751 621	764 726
Immateriaalne põhivara	11	5 153	3 905
Põhivara kokku		798 721	770 577

VARAD KOKKU

903 722 861 926

KOHUSTUSED

Lühiajalised kohustused

Võlakohustused	12	5 704	2 381
Võlad tarnijatele ja muud võlad	13	27 963	26 735
Lühiajalised kohustused kokku		33 667	29 117

Pikaajalised kohustused

Võlakohustused	12	361 685	376 796
Tulevaste perioodide tulud	14	159 296	126 655
Pikaajalised kohustused kokku		520 982	503 450

KOHUSTUSED KOKKU

554 649 532 567

OMAKAPITAL

Aktiikapital	15	189 890	149 890
Registreerimata aktiikapital	15	0	8 000
Kohustuslik reservkapital	15	11 962	10 743
Jaotamata kasum	15	147 220	160 726
OMAKAPITAL KOKKU		349 072	329 359

KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU

903 722 861 926

Lisad lehekülgedel 82 kuni 121 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

tuhandetes eurodes

	<i>Lisa</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Müügitulu	16	134 012	127 001
Muud äritulud	17	1 879	5 444
Kaubad, toore, materjal ja teenused	18	-46 662	-40 682
Mitmesugused tegevuskulud	19	-5 457	-5 390
Tööjõukulud	20	-7 807	-7 807
Põhivara kulum	10;11	-38 128	-37 007
Ärikasum		37 841	41 560
Finantstulud	21	18	30
Finantskulud	21	-11 395	-11 478
Kasum enne tulumaksustamist		26 463	30 111
Tulumaks	15	-7 750	-5 000
Aruandeaasta kasum		18 713	25 111
Aruandeaasta koondkasum		18 713	25 111
s.h emaettevõtja omaniku osa koondkasumis		18 713	24 381
mittekontrolliva osaluse osa koondkasumis		0	730

Lisad lehekülgedel 82 kuni 121 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes

Lisa

2016

2015

Rahavood äritegevusest

Kasum enne tulumaksu		26 463	30 111
Korrigeerimised:			
▪ Kasum materiaalse põhivara müügist	17	-32	-360
▪ Materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus, immateriaalse põhivara amortisatsioon	10, 11	38 128	37 007
▪ Laekunud dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	17	-59	-58
▪ Kasutatud ja amortiseeritud toetused	17	-1 174	-1 186
▪ Intressikulud	21	11 390	11 470
▪ Intressitulu	21	-17	-30
▪ Negatiivne firmaväärtus	24	0	-1 509
▪ Varude muutus	9	-182	-325
▪ Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	8	-70	-1 051
▪ Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	13	1 972	- 2 177
▪ Liitumis- ja muude teenustasude tulevaste perioodide tulu muutus	14	-895	648

Rahavood äritegevusest 75 525 72 539

Makstud tulumaks	15	-7 750	-5 000
Makstud intressid	13, 21	-11 200	-11 458
Saadud intressid	21	18	28

Neto rahavood äritegevusest kokku 56 593 56 108

Rahavood investeerimistegevusest

Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetused	10, 11, 13	-25 872	-39 797
Põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimine	7, 14	0	15 280
Laekunud materiaalse põhivara müügist	10, 17	510	1 817
Tasutud tütarettevõtte soetamisel	24	0	-26 584
Pikaajaliste deposiitide paigutamine	7	-40 000	0
Laekunud dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	17	59	58
Laekunud ülekoormustulu	8, 13, 14	12 600	29 048

Neto rahavood investeerimistegevusest kokku -52 703 -20 179

Rahavood finantseerimistegevusest

Saadud pikaajalised pangalaenud	12	0	31 968
Tagasimakstud pangalaenud	12	-12 381	-1 190
Tasutud tütarettevõtte täiendavate aktsiate eest	24	0	-26 087
Sissemakse aktsiakapitali	15	32 000	8 000
Makstud dividendid	15	-31 000	-20 000

Neto rahavood finantseerimistegevusest kokku -11 381 -7 309

Raha ja raha ekvivalentide netomuutus -7 491 28 620

Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses 7 60 489 31 869

Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus 7 52 997 60 489

Lisad lehekülgedel 82 kuni 121 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

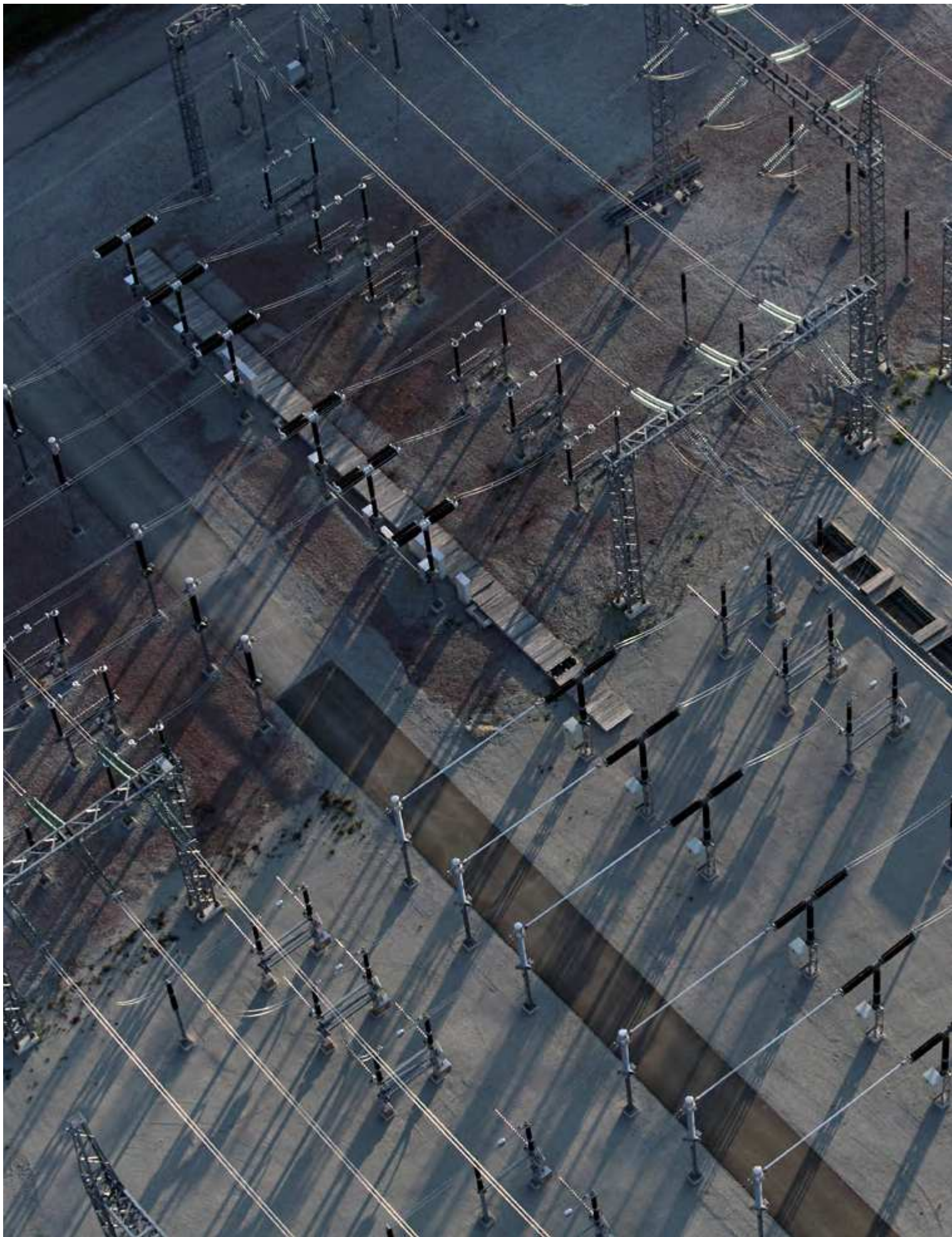
Emaettevõtja omanikule kuuluv omakapital

tuhandetes eurodes

	Aksia- kapital	Registreeri- mata aktsiakapital	Kohustuslik reserv- kapital	Jaota- mata kasum	Kokku	Mitte- kontrollitav osalus	Kokku oma- kapital
	(Lisa 15)	(Lisa 15)	(Lisa 15)	(Lisa 15)			
Saldo seisuga 1.01.2015	149 890	0	8 706	156 223	314 820	0	314 820
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	24 381	24 381	730	25 111
Kokku aruandeaasta koondkasum	0	0	0	24 381	24 381	730	25 111
Tehingud omanikega:							
Äriühenduses tekkinud mittekontrolliv osalus (lisa 24)	0	0	0	0	0	27 515	27 515
Mittekontrolliva osaluse väljaost (lisa 24)	0	0	0	2 158	2 158	-28 245	-26 087
Sissemakse aktsiakapitali	0	8 000	0	0	8 000	0	8 000
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	2 037	-2 037	0	0	0
Makstud dividendid	0	0	0	-20 000	-20 000	0	-20 000
Kokku tehingud omanikega	0	8 000	2 037	-19 879	-9 842	-730	-10 572
Saldo seisuga 31.12.2015	149 890	8 000	10 743	160 726	329 359	0	329 359
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	18 713	18 713	0	18 713
Kokku aruandeaasta koondkasum	0	0	0	18 713	18 713	0	18 713
Tehingud omanikega:							
Sissemakse aktsiakapitali	40 000	-8 000	0	0	32 000	0	32 000
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	1 219	-1 219	0	0	0
Makstud dividendid	0	0	0	-31 000	-31 000	0	-31 000
Kokku tehingud omanikega	40 000	-8 000	1 219	-32 219	1 000	0	1 000
Saldo seisuga 31.12.2016	189 890	0	11 962	147 220	349 072	0	349 072

Täpsem informatsioon aktsiakapitali ja muude omakapitali kirjete kohta on esitatud lisa 15.

Lisad lehekülgedel 82 kuni 121 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

An aerial photograph of a construction site, likely for a power plant or large-scale infrastructure project. Several large lattice-boom cranes are visible, positioned around a central area. Long, straight power lines or cables stretch across the site, creating a grid-like pattern. The ground appears to be a mix of dirt and gravel. The lighting suggests it's daytime, with shadows cast by the cranes.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1

ELERING AS JA SELLE ÄRITEGEVUS

Elering AS, edaspidi „Elering,“ 31. detsembril 2016.a. lõppenud majandusaasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Elering AS on registreeritud Eesti Vabariigis ja juriidiline aadress on Kadaka tee 42, 12915 Tallinn, Eesti. Elering AS-i põhitegevus on elektri ja gaasi ülekanne Eesti Vabariigis.

Elering AS oli perioodil 1.01.2015-28.02.2016 kontsern, kuhu kuulusid emaettevõtja Elering AS, edaspidi „Emaettevõtja,“ selle tütarettevõtja AS Võrguteenus Valdus ning viimase tütarettevõtja Elering Gaas AS (kuni 10.04.2015: AS EG Võrguteenus). 01.03.2016 ühinesid AS Võrguteenus Valdus ja Elering Gaas AS emaettevõttega ja sellest ajast Elering AS tegutseb elektri ja gaasi ühendsüsteemihaldurina. Käesolevas aastaaruandes kasutatakse läbivalt nimetust „Elering“ nii kontserni (1.01.2015-1.03.2016) kui emaettevõtte kohta.

Võrguteenus Valdus AS oli valdusfirma, mille ainukeseks tegevusalaks oli tütarettevõtja Elering Gaas AS 100% aktsiate hoidmine. Elering Gaas AS oli Võrguteenus Valdus AS tütar-ettevõtja, mille peamiseks tegevusalaks oli gaasi ülekanne Eesti Vabariigis. Ühinemine ei avaldanud mõju Eleringi konsolideeritud numbritele.

Eleringi majandustegevust reguleerivad Eesti Vabariigi ja Euroopa Liidu seadused. Konkurentsiamet teostab järelevalvet Eleringi võrgutegevuse ning bilansiteenuse osutamise üle, sh kinnitab võrgutariifid ning vastavate lepingute tüüptingimused.

Eleringi ainuaktsionär on Eesti Vabariik.

Eleringi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande on juhatus kinnitanud 15.03.2017. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule esitatakse majandusaasta aruanne heakskiitmiseks Eleringi nõukogule ja kinnitamiseks aktsionäride üldkoosolekule.

ÜLEVAADE OLULISTEST ARVESTUSPÕHIMÕTETEST

Koostamise alused

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega („IFRS“), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, lähtudes soetusmaksumuse printsiibist. Käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud peamised arvestuspõhimõtted on esitatud alljärgnevalt. Neid arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõikidele aruandes esitatud perioodidele, välja arvatud juhul, kui on viidatud teisiti.

Konsolideeritud aruande koostamine

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on kontroll. Tütarettevõtet loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütarvõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütarvõtte tegevus- ja finantspoliitikat. Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates selle omandamise kuupäevast (kontrolli omandamise hetkest) kuni müügikuupäevani (kontrolli kaotamise hetkeni).

Eling kasutab äriühenduste kajastamisel ostumeetodit. Tütarettevõtete ostmisel üleantud tasu koosneb üleantud varade, omandaja poolt võetud kohustuste ja ettevõtte poolt emitteeritud omakapitaliinstrumentide õiglastest väärtustest. Üleantud tasu sisaldab ka tingimusliku tasu kokkuleppest tuleneva vara või kohustuse õiglast väärtust. Omandamisega seotud kulutused kajastatakse kuluna. Omandatud eristatavad varad ja kohustused ning tingimuslikud kohustused võetakse ostukuupäeval arvele nende õiglastes väärtustes. Iga äriühenduse puhul teeb Eling valiku, kas kajastada mittekontrolliv osalus omandatavas ettevõttes õiglasest väärtuses või mittekontrolliva osaluse proportsionaalses osas omandatavast eristatavast netovarast.

Kui üleantud tasu omandatavas ettevõttes oleva mitte-kontrolliva osaluse ja omandajale eelnevalt omandatavas ettevõttes kuulunud omakapitaliosaluse õiglase väärtuse (omandamise kuupäeva seisuga) summa ületab ettevõtte osalust omandatud eristatavates varades ja ülevõetud kohustustes, kajastatakse vahe firmaväärtusena. Kui eelnimetatud summa on soodusostude puhul väiksem kui omandatud tütarvõtte netovarade õiglane väärtus, kajastatakse vahe koheselt kasumiaruandes.

Ema- ja tütarvõttejate finantsnäitajad on Elingi raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud rida-realt. Konsolideeritud aruannete koostamisel on kontsernisisesed tehingud, saldod ja realiseerimata kasumid, mis on tekkinud tehingutest kontserni ettevõtete vahel, elimineeritud. Samuti on elimineeritud realiseerimata kahjumid, v.a. kui tehing viitab loovutatud vara väärtuse langusele. Vajadusel on tütarvõttejate finantsaruannetes kajastatud summasid muudetud, et viia need kooskõlla Elingi arvestuspõhimõtetega.

Muutused tütarvõttejate osaluses, mille tulemusena kontroll ei kao

Tehinguid mittekontrolliva osalusega, mille tulemusena kontroll tütarvõtteja üle ei kao, kajastatakse omakapitali tehingutena. Erinevus mittekontrollivat osalust korrigeeriva summa ja saadud või saadaoleva tasu õiglase väärtuse vahel kajastatakse otse omakapitalis. Mittekontrollivale osalusele müükidelt tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse samuti omakapitalis.

Segmendiaruandlus

Informatsioon ärisegmentide kohta on avaldatud nii, nagu aruandeid koostatakse Eleringi sisesealt kõrgeimale äritegevust puudutavate otsuste langetajale. Kõrgeim äritegevust puudutavate otsuste langetaja, kes vastutab ärisegmentidele vahendite eraldamise ning nende tegevuse tulemuste eest, on Eleringi juhatus.

Arvestus- ja esitusvaluuta

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes, mis on arvestus- ja esitusvaluuta. Eleringi aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Välisvaluuta ümberarvestus

Välisvaluutas toimunud tehingud arvestatakse ümber arvestusvaluutasse tehingupäeval kehtivate Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel. Valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on tekkinud nende tehingute kajastamisest ning monetarsete varade ja kohustuste valuutakursside ümberarvestamisest aastalõpu vahetuskursi alusel, kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Finantsvarad

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval, s.t päeval, mil Elering võtab endale kohustuse teatud finantsvara ostuks või müügiks. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui õigus saada investeeringutest tulenevaid rahavooge on lõppenud või üle antud ning Elering on üle andnud kõik olulised omandiga seotud riskid ja hüved.

Sõltuvalt finantsvarade omandamise eesmärgist ja samuti juhtkonna kavatsustest jaotatakse finantsvarad vastavalt IAS 39-le esmasel arvelevõtmisel järgmistesse kategooriatesse:

- õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad;
- laenud ja nõuded;
- müügiotel finantsvarad.

31. detsembri 2016 seisuga puudusid Eleringil muud finantsvarade liigid, välja arvatud need, mis on liigitatud laenude ja nõuete kategooriasse ja müügiotel finantsvarade kategooriasse (31.12.2015 seisuga laenude ja nõuete kategooriasse ja müügiotel finantsvarade kategooriasse). Samuti ei olnud Eleringil bilansipäeva seisuga tuletisinstrumente.

Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul, välja arvatud need, mida Elering kavatseb lähitulevikus müüa. Finantsvarad, mida ei kajastata õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, võetakse algselt arvele õiglases väärtuses, millele liidetakse tehingukulud. Laenud ja nõuded kajastatakse peale esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Elering hindab iga aruandeperioodi lõpus, kas finantsvara väärtuse languse kohta esineb objektiivseid tõendeid. Finantsvara väärtus on langenud ja allahindlusest tulenev kahjum on tekkinud vaid juhul, kui on olemas objektiivsed tõendid väärtuse languse kohta ühe või mitme sündmuse tõttu pärast vara esmast arvelevõtmist („kahjujuhtum“) ja sellel kahjujuhtumil (või -juhtumitel) on mõju finantsvara või finantsvarade rühmast saadavatele tulevastele hinnangulistele rahavoogudele, mida on võimalik usaldusväärselt hinnata. Kriteeriumid, mida Elering kasutab otsustamaks, et vara väärtuse languse kohta on objektiivseid tõendeid, on: võlgniku olulised finantsraskused; tõenäosus, et võlgnik läheb pankrotti või teeb läbi saneerimise; oluline lepingu rikkumine, näiteks maksetähtajast mittekinnipidamine enam kui 90 päeva.

Kahjumi suurus on vahe nõude bilansilise väärtuse ja varast tulevikus hinnanguliselt laekuvate rahavoogude nüüdisväärtuse vahel, mis on diskonteeritud, kasutades vara esialgset sisemist intressimäära. Vara bilansilist maksumust vähendatakse allahindluse konto kaudu ja kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes.

Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja koos nõudele tehtud allahindlusega allahindluse kontrol.

Laenude ja nõuete kategoorias on Eleringil kajastatud järgmised finantsvarad: "Raha ja raha ekvivalendid", "Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded", „Määratud kasutusega deposiidid“ ning „Pikaajalised deposiidid“.

Müügiootel finantsvarad

Müügiootel finantsvarad on tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis on määratud antud kategooriasse või mida ei ole klassifitseeritud mõnda eespool loetletud kategooriasse. Müügiootel finantsvarasid kajastatakse pikaajaliste finantsinvesteeringutena, välja arvatud juhul, kui finantsvara aegub või Elering kavatses selle müüa 12 kuu jooksul aruandeperioodi lõpust. Müügiootel finantsvarad võetakse algselt arvele õiglases väärtuses, millele liidetakse tehingukulud. Müügiootel finantsvarasid kajastatakse peale esmast arvelevõtmist õiglases väärtuses, kasum/kahjum müügiootel finantsvarade õiglase väärtuse muutusest kajastatakse koondkasumiaruandes. Õiglase väärtuse määramise aluseks on üldjuhul finantsvara turuhind aktiivsel turul või kui see puudub, siis väärtus, mis on leitud, kasutades üldtunnustatud väärtuse hindamise tehnikaid. Müügiootel finantsvarad, mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kajastatakse soetusmaksumuses miinus võimalikud allahindlused väärtuse langusest. Investeeringuobjekti poolt makstavad dividendid kajastatakse tuluna siis, kui Eleringil on tekkinud seaduslik õigus dividendide saamiseks.

Müügiootel finantsvarana on kajastatud AS Nord Pool (kuni 2016.a Nord Pool Spot) aktsiad. Norras registreeritud Nord Pool AS grupi tegevusalaks on peamiselt elektribörside korraldus Põhjamaades, Suurbritannias ning Baltikumis. Investeering tehti pikaajalise strateegilise eesmärgiga osalemaks Põhja-Balti regiooni elektrituru arengut puudutavate otsuste tegemisel.

Bilansipäeva seisuga ei ole Eleringil jooksvat finantsinformatsiooni AS Nord Pool kohta; samuti ei kaubelda aktsiatega finantsturgudel. Samuti ei ole tõenäoline, et tulevikus tekiks aktiivne kauplemine nende aktsiatega või et firma hakkaks avaldama perioodiliselt informatsiooni tuleviku prognoosidest. Seetõttu ei ole nende aktsiate õiglase väärtuse usaldusväärselt mõõdetav ja need aktsiad on edaspidi kajastatud soetusmaksumuses.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid pankades ja muid lühiajalisi, kuni 3-kuulisi ülikviidseid investeeringuid. Raha ja raha ekvivalente kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Ettemaksed

Ettemaksed kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Ettemakse liigitatakse pikaajaliseks, kui ettemaksega seotud kaupu või teenuseid saadakse pikema kui üheaastase perioodi jooksul või kui ettemakse on seotud varaga, mida liigitatakse pikaajaliseks esmasel arvelevõtmisel. Varade omandamisega seotud ettemaksed klassifitseeritakse ümber vara soetusmaksumuseks siis, kui Elering on saavutanud vara üle kontrolli ja on tõenäoline, et Elering saab vara kasutamisest tulevast majanduslikku kasu. Muud ettemaksed kajastatakse kasumiaruandes kuluna siis, kui ettemaksetega seotud kaubad või teenused on kätte saadud. Juhul, kui esineb märke selle kohta, et ettemaksega seotud varasid, kaupu või teenuseid ei saada kätte, hinnatakse ettemakse alla ja sellega seotud kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes.

Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid. Varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtus leitakse, arvates tavapärasel äritegevuses kasutatavast hinnangulisest müügihinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügivalmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana käsitatakse materiaalsel vara, mida kasutatakse äritegevuses ning mille eeldatav kasulik tööiga on üle ühe aasta. Materiaalsel põhivara kajastatakse jääkväärtuses, mis on saadud vara ajaloolise soetusmaksumuse vähendamisel akumuliseeritud kulum ja väärtuse languse võrra. Vara ajalooline soetusmaksumus sisaldab kulutusi, mis on otseselt seotud vara omandamisega. Ostetud põhivara soetusmaksumus sisaldab lisaks ostuhinnale ka kulutusi transpordile ja paigaldamisele ning muid soetuse ja kasutuselevõtuga otseselt seotud väljaminekuid. Soetusmaksumus sisaldab ka laenukasutuse kulutusi, mis on tekkinud vara soetamisega otseselt seotud või üldistelt võlakohustustelt, mis finantseerivad kriteeriumitele vastavate varade ehitust. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimist alustatakse hetkest, kui on tekkinud laenukasutuse kulutusi ja varaga seotud kulutusi ning vara valmistamist on alustanud. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine lõpetatakse hetkest, mil vara on valmis või selle kasutamine on pikemaks ajaks peatatud.

Hilisemad kulutused lisatakse vara bilansilisele maksumusele või kajastatakse vajadusel eraldi iseva varana ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara kriteeriumitele. Asendatud komponendi jääkväärtus kantakse maha. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna kasumiaruandes nende tekkimise perioodil.

Kui materiaalne põhivara koosneb oluliselt erineva kasuliku tööeaga koostisosadest, võetakse osad arvele iseseisvate põhivaraobjektidena.

Maad ei amortiseerita. Muude materiaalse põhivara objektide kulum arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit, kajastamaks soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahet kuluna varade hinnanguliste eluigade jooksul:

	<i>Kasulik eluiga aastates</i>
Ehitised	25-40
Rajatised – elektriliinid, gaasi trassid	30-60
Masinad ja seadmed – elektriülekandeseadmed, gaasi seadmed	7-25
Muu materiaalne põhivara	3-20

Põhivara eeldatavat kasulikku eluiga inventeeritakse aastainventuuri käigus, hilisemate kulutuste arvelevõtmisel ja oluliste muutuste korral arenguplaanides. Kui vara hinnanguline kasulik eluiga erineb oluliselt eelnevalt kehtestatud, kajastatakse see raamatupidamisliku hinnangu muutusena, muutes vara järelejäänud kasulikku eluiga, mille tulemusena muutub järgmistel perioodidel varale arvestatav kulum.

Varaobjekti lõppväärtus on hinnanguline summa, mida Elering saaks praegu vara realiseerimisest, millest on maha arvatud vara realiseerimisega seotud müügikulud, juhul kui vara oleks nii vana ja sellises olukorras, nagu ta on eeldatavasti oma kasuliku eluea lõpus. Varade lõppväärtusi ja kasulikke eluigasid vaadatakse üle ja vajadusel korrigeeritakse igal bilansipäeval.

Müügist ja mahakandmisest saadavad kasumid ja kahjumid, mis leitakse müügist saadud tulu ja vara jääkväärtuse vahena, kajastatakse kasumiaruandes kirjel „Muud äritulud“ või „Muud ärikulud“.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on Eleringi poolt kontrollitav;
- on tõenäoline, et Elering saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;
- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalne põhivara võetakse esmalt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara otstarbekohasesse seisundisse viimiseks, ning laenukasutuse kulutustest, mis on seotud varadega, mille kasutusvalmidusse viimine vältab pikema perioodi jooksul. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Omandatud tarkvara litsentse kapitaliseeritakse nende omandamiseks ja tööseisundisse viimiseks tehtud kulutuste põhjal.

Isiklik kasutusõigus

Immateriaalse põhivara kajastamiskriteeriumitele vastavate hoonestusõiguste ja servituutide eest tehtud maksed kajastatakse immateriaalse põhivarana. Maa kasutusõiguste kulutused amortiseeritakse lepinguperioodi jooksul, mis ei ületa 100 aastat.

Immateriaalseid põhivarasid ja isiklike kasutusõigusi amortiseeritakse lineaarsel meetodil nende kasulike eluigade jooksul:

	<i>Kasulikud eluead aastates</i>
Tarkvara litsentsid	3-5 aastat
Isiklikud kasutusõigused	50-100 aastat

Väärtuse languse korral hinnatakse immateriaalse põhivara jääkmaksumus alla kasutusväärtuseni või õiglase väärtuseni, millest on arvatud maha müügikulutused, olenevalt kumb on kõrgem.

Mittefinantsvarade väärtuse langus

Maa ja amortiseeritavate varade puhul hinnatakse väärtuse langust juhul, kui teatud sündmused või muutused olukorras viitavad sellele, et kaetav väärtus võib olla langenud alla jääkmaksumuse. Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara jääkmaksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on kas vara õiglase väärtus, millest on maha arvatud müügikulutused või selle kasutusväärtus, olenevalt kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil grupeeritakse varad madalamal tasemel, mille puhul on võimalik eristada rahavoogusid (raha genereerivad üksused). Kord alla hinnatud mittefinantsvarade puhul tuleb igal järgmisel aruandekuupäeval hinnata, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud.

Rendilepingud

Kasutusrent on rent, mille puhul kõik olulised vara omandiõigusega seotud riskid ja hüved jäävad rendileandjale. Saadud või tasutud kasutusrendimakseid kajastatakse kasumiaruandes lineaarselt rendiperioodi jooksul.

Finantskohustused

Finantskohustused liigitatakse järgmistesse kategooriatesse: (a) kauplemiseesmärgil hoiavad, mis hõlmab ka tuletisinstrumente ja (b) muud finantskohustused. Eleringil on ainult „Muude finantskohustuste“ kategoorias olevaid finantskohustusi.

Muud finantskohustused võetakse esmalt arvele nende õiglasest väärtusest, millest on maha arvatud tehingukulutused, ning kajastatakse hiljem korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse finantsseisundi aruandes maksmisele kuuluvas summas. Pikaajalisi kohustusi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Soetusmaksumuse ja lunastusmaksumuse vahe kajastatakse kasumiaruandes intressikuluna laenukohustuste lepinguperioodi jooksul, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tingimustele vastavate varade laenukasutuse kulutused kapitaliseeritakse varade soetusmaksumusse.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansipäevast või kui Eleringil ei ole tingimusteta õigust kohustuse tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansipäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal on õigus tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu ning see õigus on selgunud bilansipäevaks.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldised kohustuste või kulude katteks on mittefinantskohustused, mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad. Neid kajastatakse tekkepõhiselt siis, kui Eleringil on minevikus aset leidnud sündmusest tulenev (juriidiline või faktiline) kohustus ja on tõenäoline, et selle kohustuse täitmine nõuab majanduslikke hüvesid sisaldavatest ressurssidest loobumist, ja kohustuse summa on usaldusväärselt hinnatav.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustused, mis tulenevad minevikus aset leidnud sündmusest ja mille realiseerumine ei ole tõenäoline või mille suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärtusega mõõta, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Arendusväljaminekud

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete või protsesside väljatöötamiseks. Arendusväljaminekuid kapitaliseeritakse juhul, kui on täidetud kõik IAS 38-s esitatud kajastamiskriteeriumid. Kapitaliseeritud arendusväljaminekuid amortiseeritakse toodete eeldatava kasutamisperioodi jooksul. Uuringutega seotud kulutusi, mida tehakse uue teadusliku või tehnilise informatsiooni kogumiseks ei kapitaliseerita.

Aktsiakapital

Eleringil puuduvad eelisaktsiad. Lisakulutused, mis on otseselt omistatavad uute aktsiate emiteerimiseks, kajastatakse omakapitali vähendamisenä. Kui saadud tasu õiglane väärtus on suurem kui nominaalväärtus, kajastatakse see vahe ülekursina omakapitalis.

Dividendid

Dividende kajastatakse kohustusena ja nad arvatakse maha omakapitalist perioodil, mil need kuulutatakse välja ja kiidetakse heaks. Dividendid, mis kuulutatakse välja pärast bilansipäeva ja enne raamatupidamise aastaaruande avaldamist, avalikustatakse aastaaruande lisades.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule on moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Tulude arvestus

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtusest, millest on maha arvatud käibemaks ja allahindlused.

Tulu kaupade müügist kajastatakse hetkel, mil kõik kaupade omandiga seotud riskid ja hüved on läinud üle, tavaliselt kaupade väljasaatmise hetkel.

Tulu teenuse müügist kajastatakse tekkepõhiselt vastavate teenuste osutamisel.

Elektri ülekandeteenus

Eling mõõdab ülekantud elektri koguseid kaugloetavate arvestitega klientide liitumispunktides. Nendes punktides ülekantud elektri mahtude ning reguleeritud ülekandetariifide alusel arvutatakse ülekandeteenuse maksumus.

Gaasi ülekandeteenus

Eling mõõdab ülekantud gaasi koguseid klientide liitumispunktides. Nendes punktides ülekantud gaasi koguste ning reguleeritud ülekandetariifide alusel arvutatakse ülekandeteenuse maksumus.

Elektri bilansiteenus

Eling koostab igatunniselt Eesti elektrisüsteemi elektribilansi, mis koosneb Elingi enda ning Elingiga bilansilepingu sõlminud bilansihaldurite elektribilanssidest kilovatt-tundides (kWh). Elektribilansid koostakse Elingi enda ning jaotusvõrguettevõtjatelt saadud mõõteandmete võrdlemisel bilansihaldurite bilansiplaanidega. Kauplemisperioodidel, mil bilansihaldurite bilansiipiirkonnas tegelik elektri tarbimine mõõteandmete alusel ületab nende bilansiplaanides esitatud elektri koguseid, müüb Eling bilansihalduritele puudujääva energia. Kauplemisperioodidel, mil olukord on vastupidine, ostab Eling bilansihaldurilt ülejääva elektri. Bilansienergia ostu- ja müügihinnad arvutab Eling igaks kauplemisperioodiks Konkurentsiameti poolt heakskiidetud meetoodika alusel. Eling käsitleb ennast bilansienergiat müües teenuse põhiosutajaks, kuna Eling on vastutav Eesti elektribilansi tasakaalus hoidmise eest.

Gaasi bilansiteenus

Eling koostab igapäevaselt Eesti gaasisüsteemi bilansi, mis koosneb Elingi enda ning Elingiga bilansilepingu sõlminud bilansihaldurite gaasibilanssidest kuupmeetrites (m³). Gaasibilansid koostakse Elingi enda ning jaotusvõrguettevõtjatelt saadud mõõteandmete võrdlemisel bilansihaldurite bilansiplaanidega. Kauplemisperioodidel, mil bilansihaldurite bilansiipiirkonnas tegelik gaasi tarbimine mõõteandmete alusel ületab nende bilansiplaanides esitatud koguseid, müüb Eling bilansihalduritele puudujääva gaasi. Kauplemisperioodidel, mil olukord on vastupidine, ostab Eling bilansihaldurilt ülejääva gaasi. Bilansigaasi ostu- ja müügihinnad arvutab Eling igaks kauplemisperioodiks Konkurentsiameti poolt heakskiidetud meetoodika alusel. Eling käsitleb ennast bilansienergiat müües teenuse põhiosutajaks, kuna Eling on vastutav Eesti gaasibilansi tasakaalus hoidmise eest.

Ülekoormustulu

Olukordades, kus riikidevaheliseks elektri ülekandeks on turuosalistelt soove rohkem kui on tehniliselt võimalik elektrit üle kanda, müüakse piiriülese elektri ülekandeõigusi vastavatel oksjonitel. Kõigi oksjonitulude jagamisel on kasutusel printsiip, mille kohaselt 50% neto oksjonituludest kuulub kummagi riigi põhivõrguettevõtjale. Oksjonite liigid on:

1. Tunnioksjonid, mille tulu tekib elektribörsi Nord Pool naaberhinnapiirkondade börsihindade vahest igal tunnil. Elektribörs kogub oma kauplemismehhanismi kaudu nimetatud hinnavahet ja kannab selle üle vastavatele põhivõrguettevõtjatele.
2. Füüsilise ülekandevõimsuse oksjonid ehk PTR oksjonid (Physical Transmission Right). Eleringi poolt korraldatava PTR oksjonil teatava ülekandemahu ulatuses ülekandevõimsust ostnud turuosaline saab sellega seoses samas mahus õiguse tunnioksjoni tulule. Elering maksab turuosalisele edasi elektribörsilt saadud tunnioksjoni tulu proportsionaalselt turuosalise poolt omandatud PTR ülekandemahuga.

Tunni- ja PTR oksjonitelt laekunud ning turuosalistele edasimakstud tulude netosumma kajastamisel võetakse arvesse EL määruse 714/2009 artikkel 16 nõudeid, mille kohaselt tuleb ülekoormustulu kasutada eelkõige uute riikidevaheliste ühendusvõimsuste ehitamiseks ja jaotatud ülekandevõimsuse tegeliku kättesaadavuse tagamiseks; kui nendel eesmärkidel ei ole võimalik saadud tulu kasutada, võetakse tulu arvesse võrguteenuse tariifi vähendamisel.

Kui saadud tulu kasutatakse uute ühendusvõimsuste ehitamiseks, kajastatakse seda analoogselt sihtfinantseerimisega algselt bilansis edasilükkunud tuluna, mis hiljem amortiseeritakse tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul. Kui saadud tulu kasutatakse tariifide vähendamiseks, kajastatakse tulu ülekoormuse tekkimise perioodis, ehk perioodis, mil ettevõttel tekkis nõudeõigus tunni- ja PTR oksjonitel tekkiva netotulu osas. Täpsemalt on ülekoormustasu kasutamist kirjeldatud lisas 3.

Liitumistasude kajastamine

Elektrivõrguga liitumisel peavad kliendid tasuma liitumistasu, mille määramise aluseks on võrguga liitumiseks ehitatavale infrastruktuurile tehtavad tegelikud kulutused. Tulu liitumistasudest kajastatakse tulevaste perioodide tuluna ja kajastatakse ühtlaselt tuluna kliendisuhete hinnangulise kestvuse jooksul. Liitumistasusid amortiseeritakse 25 aastase perioodi jooksul. Tulevaste perioodide tulud liitumistasudest kajastatakse finantsseisundiaruandes pikaajalise kohustusena.

Intressitulu

kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine võetakse arvele selle õiglasest väärtusest, kui eksisteerib piisav kindlus, et Elering vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ning sihtfinantseerimine leiab aset. Kulude kompenseerimiseks ette nähtud sihtfinantseerimise tulu kajastatakse vastavate kulude kajastamise perioodil.

Varade sihtfinantseerimist kajastatakse brutomeetodil, mille kohaselt võetakse saadud sihtfinantseerimise summa finantsseisundi aruandes arvele kohustusena kui edasilükkunud tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustus tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Elektri põhivõrguettevõtjatevaheline piiriüleste transiidivoogude hüvitamise mehhanism

Põhivõrguettevõtjate vaheline hüvitamise mehhanism (ITC) on EL määruse nr 838/2010 kohaselt

ette nähtud piiriüleste energiavoogude kompenseerimiseks, milles osalevad üle 30 Euroopa riigi põhivõrguettevõtjad. Mehhanism töötab põhimõttel, et riigi põhivõrguettevõtja hüvitab ITC fondi kaudu teistele põhivõrguettevõtjatele piiriülestest energiavoogudest põhjustatud lisakulud juhul, kui vastav riik on aruandeperioodil eksportinud või importinud elektrit ning saab fondist hüvitist, kui riiki on läbinud teiste riikide turuosaliste põhjustatud transiidivood. Vastavat arvestust peetakse selleks volitatud administraatorite poolt Šveitsis, kes esitavad andmed mehhanismi liikmetele igakuiselt maksmisele kuuluvate netosummadena. Nime- tatud netosummad kajastab Elering koondkasumiaruandes vastavalt sellele kas tegu on netotuluga või netokuluga „Müügitulu“ lisas muude võrguteenuste hulgas või „Kaubad, toore, materjal ja teenused“ lisas muude kulude koosseisus.

Toetused elektritootjatele

Vastavalt seadusele peab Elering osalema seaduses sätestatud tingimustele vastavate elekt- ritootjate (eelkõige taastuvaid energiaallikaid kasutavate elektrijaamade) toetamise skeemis. Elering kogub toetusi tarbijatelt ning jaotusvõrguettevõtjatelt ja maksab need tingimustele vastavatele elektritootjatele välja.

Vastavalt regulatsioonile koostab Elering hinnangu toetuste suuruse kohta järgmise kalend- riaasta jooksul, lähtudes hinnangutest, millised on nende tootjate poolt toodetava elektri hulk ning milline on lõpptarbijatele osutatavate võrguteenuste maht Eestis. Elering kasutab seda hinnangut, et määrata järgmise kalendriaasta toetusesumma tarbitava võrguteenuse ühe kWh (kilovatt-tunni) kohta, võttes arvesse ka erinevused prognoositud ja tegelike maks- tud toetuste summade vahel eelmisel perioodil (novembrist oktoobrini), ülelaekunud sum- malt teenitud intressi või alalaekunud summalt tasutud intressi ning toetuste haldamiseks tehtavaid põhjendatud kulusi.

Erinevatel põhjustel erineb klientidelt saadud taastuenergia tasu alati väljamakstud toe- tuste summast. Väljamakstavast summast rohkem või vähem kogutud tasude summad kajastatakse bilansis kas real „Võlad tarnijatele ja muud võlad“ (ülejäägi korral) või real „Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded“ (puudujäägi korral). Need saldod võetakse arvesse järgmise perioodi tasumäära arvestamisel, nagu eelpool kirjeldatud. Toetuste kogumine ja maksmine ei mõjuta oluliselt Eleringi koondkasumit. Vaata ka lisa 8 ja 13.

Hüvitised töötajatele

Töötajate lühiajalised hüvitised hõlmavad palka ja sotsiaalmakse, töölepingu ajutise peatu- misega seotud hüvitisi (puhkusetasud või muud seesugused tasud). Need hüvitised kajasta- takse kasumiaruandes sellel aastal, mil Eleringi töötajad osutasid nendega seotud teenuseid. Bilansipäevaks tasumata summad kajastatakse kohustusena.

Kui aruandeperioodi jooksul on töötaja osutanud teenuseid, mille vastutasuks on põhjust eeldada hüvitise maksmist, moodustab Elering prognoositava hüvitiste summa ulatuses kohustuse (viitvõla), millest arvatakse maha kõik juba tasutud summad.

Maksustamine

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis Eleringi aruandeaasta kasu- mit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastu- võtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt.

Dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks on 20/80. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisas 15.

Maksumäärad

Aastal 2016 kehtisid järgmised maksumäärad:

Maks	Maksumäär
Sotsiaalmaks	33% töötajatele tehtud väljamaksetelt ja erisoodustustelt
Töötuskindlustusmaks	0,8% töötajatele tehtud väljamaksetelt,
Erisoodustuste tulumaks	20/80 töötajatele tehtud erisoodustustelt
Maamaks	1,1-2,5% maa maksustatavalt väärtuselt aastas
Aktiisimaks elektrilt	4,47 eurot/MWh elektrienergia kohta
Aktiisimaks gaasilt	33,77 eurot/tuhat m ³
Ettevõtja tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt	20/80 ettevõtlusega mitteseotud kuludelt

Lisa 3

ARVESTUSPÕHIMÕTETE KASUTAMISEL RAKENDATUD OLULISED RAAMATUPIDAMISLIKUD HINNANGUD JA EELDUSED

Eling kasutab hinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summasid ning varade ja kohustuste bilansilist maksumust järgmisel majandusaastal. Hinnanguid ja eeldusi vaadatakse pidevalt üle ja need põhinevad juhtkonna kogemusel ja muudel teguritel, kaasa arvatud eeldatavatel tulevastel sündmustel, mida peetakse mõistlikuks antud olukorras. Lisaks hinnangutele kasutab juhtkond eeldusi ka arvestuspõhimõtete rakendamise protsessis. Eeldused, millel on kõige olulisem mõju raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summadele, ja hinnangud, mis võivad põhjustada olulisi korrigeerimisi varade ja kohustuste bilansilises maksumuses järgmisel majandusaastal, hõlmavad:

Materiaalse põhivara kasulikud eluead

Materiaalsete põhivara (lisa 10) objektide hinnangulised kasulikud eluead põhinevad juhtkonna hinnangutel vara kasutamise perioodi kohta. Majanduslike eluigade hinnang põhineb ajaloolisel kogemusel ning võtab arvesse kasutatavust äritegevuses ja varade füüsilist seisundit. Eelnev kogemus on näidanud, et kasulikud eluead on mõnikord olnud pikemad kui esialgselt hinnatud. Aruandeaastal oli kulum 37 327 tuhat eurot (2015: 36 185 tuhat eurot). Kui amortisatsiooni-määrasid suurendatakse/vähendatakse 10% võrra, suureneks/väheneb amortisatsioonikulu aastas 3 733 tuhande euro (2015: 3 619 tuhat eurot) võrra.

Ülekoormustulu kajastamine

Vastavalt lisas 2 kirjeldatud arvestuspõhimõttele sõltub ülekoormustulu kajastamine sellest, kummal EL määruse 714/2009 artiklis 16 toodud eesmärgil saadud tulu tulevikus kasutatakse - kas uute ülekandevõimsuste ehitamiseks või võrgutariifide jooksvaks vähendamiseks. Alates 1. juulist 2014 kasutatakse saadud ülekoormustulu uute ühendusvõimsuse ehitamiseks. 2016. aastal tekkinud ülekoormustulu summas 12 993 tuhat eurot (2015. a 28 635 tuhat eurot) on kajastatud tulevaste perioodide tuluna (lisa 14). Alates 1. juulist 2014 kogutud summasid kasutatakse ülepiirilise ülekandevõimsuse suurendamise finantseerimiseks, näiteks Eesti-Läti vahelise kolmanda elektri ülekandeliini ehitamiseks.

UUED ARVESTUSPÕHIMÕTTED

Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Uued või muudetud standardid ja tõlgendused, mis on muutunud Eleringile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2016, ei mõjutanud finantsaruandeid ja ei omanud tähtsust Eleringi äritegevuse seisukohalt.

Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Eleringile kohustuslikuks alates 1.01.2017 või hilisematel perioodidel ja mida Elering ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

IFRS 9 „Finantsinstrumendid: klassifitseerimine ja mõõtmine

(rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Uue standardi peamised reeglid on järgmised:

- Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmiskategooriast – varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande, ja varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.
- Võlainstrumendi klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelist finantsvarade haldamisel ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Kui võlainstrumenti hoitakse sissenõudmise eesmärgil ja APIM nõue on täidetud, võib instrumenti kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses. Võlainstrumendid, mis vastavad APIM nõudele ja mida hoitakse portfellis, kus ettevõtte hoiab varasid nii sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, võib kajastada õiglases väärtuses läbi koondkasumiaruande. Finantsvarad, mis ei sisalda APIM rahavoogusid, tuleb mõõta õiglases väärtuses läbi kasumiaruande (näiteks derivatiivid). Varjatud („embedded“) derivatiive ei eraldata enam finantsvaradest, vaid kaasatakse APIM tingimuse hindamisel.
- Omakapitaliinstrumendid tuleb alati kajastada õiglases väärtuses. Samas võib juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglase väärtuse muutused läbi muu koondkasumiaruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemissesmärgil. Kui omakapitaliinstrumenti hoitakse kauplemissesmärgil, tuleb selle õiglase väärtuse muutused kajastada kasumiaruandes.
- Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglases väärtuses läbi kasumiaruande, peab ettevõtte enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglase väärtuse muutused kajastama muus koondkasumiaruandes.
- IFRS 9 kehtestab uue mudeli väärtuse languse kahjumite kajastamiseks – oodatava krediidikahjumi mudeli. See on „kolmetasandiline“ lähenemine, mille aluseks on finantsvarade krediikvaliteedi muutumine pärast esialgset arvelevõtmist. Praktikast tähendavad uued reeglid seda, et ettevõtetel tuleb finantsvarade, mille osas ei ole väärtuse languse tunnuseid, arvelevõtmisel kajastada koheselt kahjum, mis on võrdne 12-kuulise oodatava krediidikahjumiga (nõuded ostjatele puhul kogu nende eluea jooksul oodatava krediidikahjumiga). Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine, tuleb väärtuse langust mõõta, kasutades kogu eluea jooksul oodatavat krediidikahjumit, mitte 12 kuu jooksul oodatavat krediidikahjumit. Mudel sisaldab lihtsustusi rendi- ja ostjatele nõuete osas.

- Riskimaandamisarvestuse nõudeid muudeti, et siduda raamatupidamisarvestus paremini riskijuhtimisega. Standard pakub ettevõtetele arvestuspõhimõtte valikut rakendada kas IFRS 9 riskimaandamisarvestuse nõudeid või jätkata IAS 39 rakendamist kõikidele riskimaandamisinstrumentidele, kuna standard ei käsitle hetkel makroriskimaandamisarvestust.

Elering hindab muudatuste mõju müügiootel finantsvarade kajastamisele.

IFRS 15 „Müügitulu lepingutelt klientidega“, muudatus standardi IFRS 15 jõustamise osas (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Uue standardi põhiprintsibi kohaselt kajastatakse müügitulu siis, kui kaup või teenus antakse kliendile üle, ning müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Koos müüdud kaubad ja teenused, mis on eristatavad, tuleb kajastada eraldi ning lepinguhinnast antavad hinnaalandused tuleb reeglina allokeerida eraldi elementidele. Kui saadav tasu võib teatud põhjustel muutuda, kajastatakse müügituluna miinimumsumma, kui sellega ei kaasne olulist tühistamise/tagasimaksmise riski. Klientidega lepingute saamise tagamiseks tehtud kulutused tuleb kapitaliseerida ja amortiseerida selle perioodi jooksul, mil leping tekitab tulusid.

IFRS 15 „Müügitulu lepingutelt klientidega“, muudatus standardi IFRS 15 jõustamise osas (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastuvõetud Euroopa Liidu poolt). Muudatused ei muuda standardi põhiprintsiipe, vaid selgitavad, kuidas neid printsiipe tuleks rakendada. Muudatused selgitavad, kuidas tuvastada teostamiskohustusi (lubadust kliendile üle anda kaupa või osutada teenust) lepingus; kuidas määrata, kas ettevõtte on müügituleku põhiosutaja (principal) (kauba või teenuse pakkuja) või agent (vastutav kauba või teenuse pakumise korraldamise eest); ning kuidas määrata, kas müügitulu litsentsi andmise eest tuleb kajastada konkreetsel ajahetkel või perioodi jooksul. Neile selgitustele lisaks sisaldavad muudatused kaks täiendavat lihtsustust eesmärgiga vähendada ettevõtte kulusid ja keerukust standardi esmakordsel rakendamisel.

Elering hindab muudatuste mõju liitumistasude, bilansiteenuse ja ülekoormusetulu kajastamisele.

IFRS 16 „Rendilepingud“ (rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Uus standard sätestab rendilepingute arvele võtmise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena saab rendilevõtja õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning – juhul kui rendimakseid tehakse üle perioodi – ka finantseeringu. Sellest tulenevalt elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks nagu seda tegi IAS 17 ning selle asemel kehtestab ühe arvestusmudeli rendilevõtjate jaoks. Rendilevõtjad peavad (a) arvele võtma varad ja kohustused kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väikese väärtusega; ning (b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditavadele varadele ja intressikulu rendikohustustelt. IFRS 16 põhimõtted rendileandjate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega, ehk et rendileandja jagab jätkuvalt oma rendilepingud kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt.

Elering hindab muudatuste mõju isiklike kasutusõiguste kajastamisele.

„Avalikustamise projekt“ – IAS 7 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2017 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Muudetud standard IAS 7 nõuab finantseerimistegevusest tekkinud kohustuste alg- ja lõppsaldo vahel toimunud liikumiste avalikustamist.

Elering hindab muudatuste mõju võlakohustuste kajastamisele finantsaruandes.

Ülejäanud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Eleringile.

Lisa 5

FINANTSRISKIDE JUHTIMINE

Eleringis teostatakse riskijuhtimise funktsiooni vastavalt rahvusvaheliselt tunnustatud Enterprise Risk Management Model'i metoodikale, mis on välja töötatud Treadway komisjoni toetavate organisatsioonide komitee (COSO) poolt. Eleringi riske hinnatakse neljas kategoorias: strateegia-, tegevus-, finants-, ja väliste riskide suhtes. Finantsriskid hõlmavad tururiski (sh elektri ja gaasi hinna risk, valuutarisk, intressimäära risk), krediidiriski ja likviidsusriski. Finantsriskide juhtimise funktsiooni peamised eesmärgid on kehtestada riskidele avatud positsioonide piirmäärad ja seejärel tagada, et avatus riskidele jääb nende piirmäärade raamesse. Riskijuhtimist jälgitakse juhatuse tasemel ning tulemustest kantakse ette auditikomiteele. Eleringi finantsriske juhitakse Eleringi finantsosakonnas.

Alljärgnevas tabelis on toodud Eleringi finantsvarade ja finantskohustuste klassid vastavalt IAS 39 mõõtmiskategooriatele:

Finantsvarad

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 7)	52 997	60 489
Määratud kasutusega deposiidid (lisa 7)	21 778	0
Pikaajalised deposiidid (lisa 7)	40 000	0
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (lisa 8)	26 438	27 189
Müügiootel finantsvarad	1 946	1 946
Finantsvarad kokku	143 160	89 624

Finantskohustused

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 13)	24 127	24 232
Võlakohustused (lisa 12)	367 389	379 177
Finantskohustused kokku	391 516	403 409

Krediidirisk

Elering on avatud krediidiriskile, mis seisneb selles, et finantsinstrumendi üks pool võib põhjustada finantskahju teisele poolele oma kohustuse täitmatajätmise tõttu. Avatus krediidiriskile tuleneb Eleringi müügitegevusest krediidingimustel ja vastaspooltega tehtavatest muudest tehingutest, mille tulemusena Elering kajastab finantsvarasid. Eleringi riskijuhtimise põhimõtete kohaselt on Eleringi lühiajaliselt vabu rahalisi vahendeid lubatud paigutada järgmistesse finantsinstrumentidesse: kriteeriumitele vastavate krediidasutuste üleöödeposiidid ja tähtajalised deposiidid. Lühiajaliselt vabade rahaliste vahendite paigutamisel juhendutakse järgmistest printsiipidest: likviidsuse tagamine, kapitali säilitamine, intressi tulu teenimine.

Krediidiriskile avatud finantsvarad olid bilansipäevadel järgmised:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 7)	52 997	60 489
Määratud kasutusega deposiidid (lisa 7)	21 778	0
Pikaajalised deposiidid (lisa 7)	40 000	0
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (lisa 8)	26 438	27 189
Finantsseisundi aruandes kajastatud varade avatus krediidiriskile kokku	141 214	87 678

Elering struktureerib enda poolt võetavat krediidiriski taset, kehtestades tehingupartneritele või tehingupartnerite rühmadele aktsepteeritavad riski piirangud või abinõud krediidiriski maandamiseks. Elering on kehtestanud kriteeriumid krediidasutustele finantsvarade hoidmiseks. Nimetatud kriteeriumid sätestavad maksimaalsed lubatavad limiidid sõltuvana krediidasutuse krediidireitingust ning omakapitalist. Krediidiriski taseme piirangud kinnitatakse regulaarselt juhtkonna poolt. Selliseid riske jälgitakse jooksvalt ning aruanne esitatakse juhatusele üks kord aastas.

Eleringi raamatupidamistalitus koostab laekumata nõuete aruande iganädalaselt ning esitab selle Eleringi finantsjuhile. On kehtestatud tingimused, mille korral antakse võla sissenõudmine üle inkassofirmale. Informatsioon krediidiriski kohta on avalikustatud lisa 8.

Krediidiriski kontsentratsioon

Elering on avatud krediidiriski kontsentratsioonile. Juhtkond jälgib ja avalikustab krediidiriski kontsentratsiooni aruannete põhjal, kus on loetletud riskid seoses vastaspoolega, mille puhul nõuete saldode kogusumma ületab 5% Eleringi omakapitalist. Seisuga 31.12.2016 oli Eleringil üks vastaspool, (31.12.2015: üks vastaspool), mille puhul nõuete saldode kogusumma oli 18 942 tuhat eurot (31.12.2015: 17 137 tuhat eurot) ehk 79% ostjate laekumata arvetest (31.12.2015: 68%). Nii 2016 kui ka 2015 oli kõige suurema nõuete summaga vastaspooleks 100% riigile kuuluva grupi tütarfirma, mis on loomuliku monopolina tegutsev elektri jaotusvõrguettevõtja. Seega ei pea juhatusele krediidiriski kontsentratsioonist tulenevaid riske kuigi olulisteks.

Raha on paigutatud viide panka. Informatsioon pankade krediidireitingute kohta on toodud lisa 7.

Tururisk

Elering on avatud tururiskile. Tururisk tuleneb peamiselt elektri hinna muutusest, avatud positsioonidest välisvaluutades ning intressikandvates varades ja kohustustes. Juhtkond kehtestab aktsepteeritavate avatud positsioonide piirmäärad, mida jälgitakse igapäevaselt. Selle meetodi kasutamine ei välista aga täielikult kahjumeid, vaid ainult piirab nende maksimaalset ulatust.

Sensitiivsus allpool loetletud tururiskide suhtes põhineb ühe teguri muutusel, eeldades, et kõik ülejäänud tegurid jäävad konstantseks. Praktikas on see ebatõenäoline ja muutused mõnedes tegurites võivad olla omavahel seotud, näiteks intressimäära muutused ja valuutakursside muutused.

Elektri hinnarisk

Elering ostab elektrit võrgukadude kompenseerimiseks peamiselt elektribörsilt. Võrgutasude arvutamisel kasutatakse eelmise perioodi keskmist elektri börsihinda. Olukorras, kus börsihind erineb tariifide arvutamisel kasutatust, ei kompenseerita vahet järgmisel tariifiperioodil. Eleringi hinnangul ei ole risk võimaliku kahju tekitamiseks suur ja seetõttu ei ole selle riski maandamiseks kasutatud finantsinstrumente.

Gaasi hinnarisk

Elering ostab gaasi võrgukadude kompenseerimiseks. Olukorras, kus võrgutariifide arvutamisel eeldatud gaasi hind erineb tegelikust hinnast, ei kompenseerita vahet järgmisel tariifiperioodil. Tulemuseks on olukord, kus gaasi hinna muutudes võib Elering saada kas kasu või kahju gaasi ostul lühiajalises perspektiivis. Eleringi hinnangul ei ole risk võimaliku kahju tekitamiseks suur ja seetõttu ei ole selle riski maandamiseks kasutatud finantsinstrumente.

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu. Kuna enamike Eleringi tehingute ja saldode alusvaluutaks on euro, ei ole Elering avatud olulisele valuutariskile. Eleringis on seatud eraldi piirmäärad avatud valuutaposisioonidele sõltuvalt valuutast ning kestvusest. Tehingud muudes valuutades on ebaolulise suurusega: seisuga 31.12.2016 kui ka 31.12.2015 ei olnud Eleringil finantsinstrumente muudes valuutades.

Intressimäära risk

Muutuva intressimääraga finantsinstrumendid tekitavad Eleringile rahavoogude intressimäära riski, st riski, et turuintressimäärade suurenedes kasvavad Eleringi intressikulud. Samas, lühiajaliste deposiitide puhul mõjutab turuintressimäärade muutus Eleringi intressitulu vabade vahendite investeerimisel uutesse deposiitidesse. Elering on seadnud minimaalsiks fikseeritud intressiga võlakohustuste piirmääraks 50% kõigist võlakohustustest. Elering on teataval määral kaitstud intressimäärade muutuse vastu tänu sellele, et vastavalt regulatsioonile arvestatakse tariifide arvutamisel viimase viie aasta turu keskmist intressimäära. Kuna Elering ei kajasta intressikandvaid finantsinstrumente õiglases väärtuses, ei mõjuta turuintressimäärade muutus olemasolevate varade ega kohustuste bilansilist väärtust ega nendest tulenevat intressitulu ega -kulu.

Seisuga 31.detsember 2016 moodustasid 62% (31.12.2015: 59%) Eleringi võlakohustustest korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud fikseeritud intressimääraga pikaajalised võlakirjad ja 38% (31.12.2015: 41%) korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud muutuva intressimääraga pikaajalised pangalaenu. Pikaajalised võlakirjad emiteeriti 12.07.2011 seitsmeaastase tähtajaga nominaalväärtuses 225 miljonit eurot. Võlakirjade kupong on fikseeritud 4,625% p.a ning intressimaksed toimuvad üks kord aastas. Pangalaenude ujuv intress põhineb 6 kuu Euriboril ning see fikseeritakse kaks korda aastas.

Seisuga 31.12.2016 moodustasid muutuva intressiga pangalaenu 143 274 tuhat eurot (31.12.2015: 155 606 tuhat eurot).

Kui seisuga 31.12.2016 oleks Eleringi võlakohustuste, mis on avatud rahavoogude intressimäära riskile, intressimäärad olnud 50 baaspunkti (2015: 50 baaspunkti) võrra kõrgemad, ja kõik teised muutujad oleksid jäänud konstantseks, oleks majandusaasta kasum olnud 716 tuhande euro (2015: 778 tuhande euro) võrra väiksem.

Eleringi intressikandvateks finantsvaradeks on üleöödeposiidid ja tähtajalised deposiidid. Üleöödeposiitidel fikseeritakse intress iga päev, tähtajalistel deposiitidel fikseeritakse intress kogu deposiidi perioodiks. Seetõttu ei ole Elering avatud finantsvaradest tuleneva intressimäära muutuse riskile.

Eleringil ei olnud muid intressimäära muutusele avatud riskiga finantsinstrumente.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et Eleringil võib tekkida raskusi finantskohustuste täitmisel. Eleringil on igapäevane vajadus vabade rahaliste vahendite järele. Eleringi eesmärk on saavutada stabiilne finantseerimisbaas, mis koosneb peamiselt kohustustest pankade ees ja võlakirjadest. Likviidsusrisi juhib Eleringi finantsosakond, jälgides likviidsuspositsiooni ning teostades regulaarseid likviidsuse stressiteste erinevate stsenaariumite korral, mis hõlmavad nii tava- päreseid kui ka keerulisemaid turutingimusi.

Järgnevas tabelis esitatakse kohustused seisuga 31.12.2016 ja 31.12.2015 nende lepinguliste tähtaegade järgi. Likviidsustabelis avaldatud summad on lepingulised diskonteerimata rahavood. Järgnevate perioodide laenude rahavoogude arvestuse aluseks on kasutatud bilansi- päeva seisuga kehtivaid laenuintressimäärasid.

Finantskohustuste likviidsusanalüüs seisuga 31.12.2016 on alljärgnev:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>12 kuud kuni 5 aastat</i>	<i>Üle 5 aasta</i>	<i>Kokku</i>
Kohustused*					
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 13)	15 869	3 157	0	0	19 026
Võlakohustused (lisa 12)	0	16 754	276 896	99 906	393 569
Tulevased maksed kokku	15 869	19 921	276 896	99 909	412 595

* Koos intressidega

Finantskohustuste likviidsusanalüüs seisuga 31.12.2015 on alljärgnev:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>12 kuud kuni 5 aastat</i>	<i>Üle 5 aasta</i>	<i>Kokku</i>
Kohustused*					
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 13)	16 222	2 814	0	0	19 037
Võlakohustused (lisa 12)	0	13 930	285 436	120 806	420 172
Tulevased maksed kokku	16 222	16 745	285 436	120 806	439 209

* Koos intressidega

Elering hoiab raha likviidsetel pangadeposiitidel ja hoiustel. Seisuga 31.12.2016 oli Eleringil raha ja raha ekvivalente mahus 52 997 tuhat eurot (31.12.2015 seisuga 60 489 tuhat eurot), muid pangadeposiite 21 778 tuhat eurot (määratud kasutusega saadud raha) ning pikaajalisi deposiite 40 000 eurot (31.12.2015 seisuga 0 tuhat eurot). Lisainformatsioon on toodud lisa 7.

Nii 31.12.2016, kui ka 31.12.2015 seisuga ei olnud Eleringil kasutamata laenulimiiti.

Kapitali juhtimine

Eleringi peamiseks eesmärgiks kapitaliriski juhtimisel on tagada Eleringi jätkusuutlikkus, et kindlustada tulu aktsionäridele ja tagada kindlustunne kreditoritele ning säilitada seejuures optimaalne kapitali struktuur, vähendamaks kapitali hinda. Selleks, et säilitada või parandada kapitali struktuuri, on Eleringil võimalik reguleerida aktsionäridele makstavaid dividende, tagastada aktsionäridele osa sissemakstud aktsiakapitalist, emiteerida uusi aktsiaid või võlakirju ning võtta uusi laene.

Vastavalt majandusharus levinud praktikale kasutab Elering kapitali struktuuri jälgimiseks

omakapitali ja varade suhet, mis saadakse jagades omakapitali kogusumma varade kogusummaga bilansipäeva seisuga. Eleringi eesmärgiks on säilitada omakapitali ja varade suhe vahemikus 35%-45%. Omakapitali osakaal koguvaredest on toodud järgnevas tabelis:

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2016	31.12.2015
Omakapital	349 072	329 359
Varad kokku	903 722	861 926
Omakapitali ja varade suhe	39%	38%

Finantsinstrumentide õiglane väärtus

Õiglane väärtus on summa, mille eest võib finantsinstrumenti vahetada huvitatud osapoolte vahelises jooksvas tehingus, mis ei ole sündmüük või likvideerimine ning mida väljendab kõige paremini aktiivne noteeritud turuhind.

Alljärgnevalt on toodud õiglase väärtuses kajastatavate finantsinstrumentide analüüs väärtuse hindamise meetodi järgi. Erinevaid tasemeid defineeritakse sõltuvalt hindamisel kasutatavatest sisenditest järgmiselt:

Tase 1

identsete varade või kohustuste (korrigeerimata) noteeritud hinnad aktiivsetel turgudel.

Tase 2

muud sisendid kui 1. tasemele liigitatavad noteeritud hinnad, mis on vara või kohustuse puhul kas otseselt või kaudselt jälgitavad.

Tase 3

vara või kohustuse puhul mittejälgitavad sisendid.

Finantsinstrumentide hinnangulised õiglased väärtused on määratud kindlaks Eleringi poolt, kasutades kättesaadavat turuinformatsiooni selle olemasolu korral ja asjakohaseid hindamis-metodoloogiasid. Lisaks kasutatakse hinnanguid turuandmete tõlgendamiseks, et määrata kindlaks õiglane väärtus.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarad

Ostjate vastu nõuete ja muude finantsnõuete bilansilised maksumused on ligilähedased nende õiglastele väärtustele (tase 3).

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud kohustused

Tarnijatele võlgnevuste ja muude võlgade bilansilised maksumused on ligilähedased nende õiglastele väärtustele (tase 3).

Võlakirjade hinnanguline õiglane väärtus määratakse kindlaks, kasutades börsil noteeritud võlakirjade turuhinda (tase 1). Muutuva intressimääraga pikaajaliste laenukohustuste (tase 3) õiglane väärtus määratakse kindlaks, kasutades hindamistehnikaid, mis põhinevad eeldatavatel rahavoogudel, mis on diskonteeritud sarnase krediidiriski (0.35%) ja järelejäänud lunastustähtajaga instrumentide turuintressimääradega.

Võlakohustuseks seisuga 31.12.2016 olid võlakirjad, mille turuväärtus oli 241 290 tuhat eurot (nominaal 225 000 tuhat eurot) ja pangalaenu, mille turuväärtus oli 143 429 tuhat eurot (laenujääk nominaalis 143 429 tuhat eurot). Võlakohustuseks seisuga 31.12.2015 olid võlakirjad, mille turuväärtus oli 248 738 tuhat eurot (nominaal 225 000 tuhat eurot) ja pangalaenu, mille turuväärtus oli 151 977 tuhat eurot (laenujääk nominaalis 151 977 tuhat eurot).

Lisa 6

SEGMENTIARUANDLUS

Juhatus kasutab juhtimisotsuste tegemiseks ning Eleringi majandustulemuste hindamiseks tootepõhist segmentiarvestust. Juhatus otsuse alusel on Eleringi majandustegevus jagatud kaheks segmentiks: elektri ja gaasiks. Nende peamised tulud tulid vastavalt elektrienergia ja maagaasi ülekandest Eleringile kuuluva elektri ja maagaasi ülekandevõrgu kaudu ning elektri ja maagaasi bilansiteenuse osutamisest. Tulumaksukulu on kajastatud ainult elektri segmentis.

Juhatusel esitatakse segmentiaruanded samade raamatupidamispõhimõtete alusel ning vormis, mida on kasutatud käesolevas raamatupidamise aastaaruandes. Juhatus hindab segmentide majandustegevust peamiselt müügitulu, EBITDA (puhaskasum, millele on liidetud tulumaks, netofinantskulu ja põhivara kulum) ning puhaskasumi alusel.

Elering on registreeritud Eesti Vabariigis ja selle põhivara asub samuti Eestis. Eleringi tulu välistelt klientidelt Eestis on 109 644 tuhat eurot (2015. a 105 541 tuhat eurot) ja teistes riikides 24 368 tuhat eurot (2015. a 21 460 tuhat eurot). Eleringil oli aruandeperioodil üks klient, kellega tehingutelt teenitav tulu on rohkem kui 10% konsolideeritud tulust. Suurima kliendi tulu on seotud elektri ülekande segmentiga ja moodustab aruandeperioodil 81 180 tuhat eurot (2015: 78 108 tuhat eurot).

Müügitulu klientide asukoha põhisealt on ära toodud allpool.

Segmentiaruanne tuhandetes eurodes	2016				2015			
	Elekter	Gaas	Tehingud segmentide vahel	Kokku	Elekter	Gaas	Tehingud segmentide vahel	Kokku
Kontserniväline müügitulu	124 148	9 864	0	134 012	118 013	8 988	0	127 001
Tehingud segmentide vahel	0	70	-70	0	0	80	-80	0
Müügitulu kokku	124 148	9 934	-70	134 012	118 013	9 068	-80	127 001
Muud äritulud	1 848	30	0	1 879	3 908	26	0	3 934
Tulud kokku	125 996	9 965	-70	135 891	121 921	9 094	-80	130 935
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-45 257	-1 473	70	-46 661	-39 739	-1 024	80	-40 683
Mitmesugused tegevuskulud (k.a. tööjõukulud)	-9 823	-3 438	0	-13 262	-10 166	-3 030	0	-13 196
EBITDA	70 916	5 053	0	75 968	72 016	5 040	0	77 056
Kulum ja amortisatsioon (lisa 10,11)	-34 906	-3 222	0	-38 128	-33 633	-3 374	0	-37 007
Neto finantstulud (-kulud) (lisa 21)	-10 493	-884	0	-11 377	-11 448	0	0	-11 448
Tulumaks (lisa 15)	-7 750	0	0	-7 750	-5 000	0	0	-5 000
Puhaskasum	17 767	946	0	18 713	21 935	1 666	0	23 601
Vara kokku	822 125	81 597	0	903 722	856 390	59 206	-53 670	861 926
Kohustused kokku	508 420	46 229	0	554 649	531 636	941	-10	532 567
Lisandumised materiaalse põhivarasse (lisa 10)	22 992	1 709	0	24 701	35 639	1 908	0	37 547
Lisandumised immateriaalse põhivarasse (lisa 11)	1 818	231	0	2 049	1 013	216	0	1 229

Väline müügitulu klientide asukoha järgi

tuhandetes eurodes	2016			2015		
	Elekter	Gaas	Kokku	Elekter	Gaas	Kokku
Eesti	100 448	9 196	109 644	96 553	8 988	105 541
Norra	168	0	168	418	0	418
Läti	2 971	0	2 971	2 860	0	2 860
Soome	3 898	0	3 898	3 875	0	3 875
Leedu	10 982	0	10 982	7 338	0	7 338
Venemaa	0	668	668	215	0	215
Muud	5 682	0	5 682	6 755	0	6 755
Müügitulu kokku	124 148	9 864	134 012	118 013	8 988	127 001

Lisa 7

HOIUSED JA DEPOSIIDID PANKADES

tuhandetes eurodes	31.12.2016	31.12.2015
Raha ja raha ekvivalendid	52 997	60 489
Määratud kasutusega deposiidid*	21 778	0
Pikaajalised deposiidid**	40 000	0

* Euroopa Liidu poolt Eleringile eraldatud finantsabi piiriüleste gaasiühenduste ehitamiseks on kajastatud Finantsseisundi aruande real "Määratud kasutusega deposiidid". Vastavalt lepingule ei ole nimetatud hoiuseid lubatud kasutada muul otstarbel kui lepingus nimetatud investeeringute finantseerimiseks. Bilansipäevast kolme kuu jooksul ei kasutata raha nende investeeringute eest tasumiseks.

** Pikaajalised hoiused pankades on kajastatud Finantsseisundi aruande real "Pikaajalised deposiidid". Kolm lepingut summas 30 000 tuhat eurot on sõlmitud Nordea Bank AB Eesti filiaaliga. Lepingute tähtaeg on 19.01.2018 ja intressimäär on 0,19%. Üks leping summas 10 000 tuhat eurot on sõlmitud Swedbank'iga. Lepingu tähtaeg on 20.01.2018.a ja intressi määr on 0,1 %. Kõik lepingud on eurodes.

Hoiused ja deposiidid pankades:

tuhandetes eurodes	31.12.2016	31.12.2015
Hoiused ja deposiidid pankades:		
mis omavad Moody 'se krediitreitingut Aa3	86 336	10 047
mis omavad Moody 'se krediitreitingut A2	1 004	24 035
mis omavad Moody 'se krediitreitingut A1*	27 436	26 407
Kokku hoiused ja deposiidid pankades	114 776	60 489

* Kaks krediitireitinguta panka, milles Elering raha hoidis, on Moody'se krediitireitinguga A1 rahvusvaheliste pankade Eestis registreeritud tütarfirmad.

Lisa 8

NÕUDED OSTJATE VASTU JA MUUD NÕUDED

tuhandetes eurodes

31.12.2016

31.12.2015

Nõuded ostjate vastu

Ostjatelt laekumata arved	26 437	24 960
▪ sh nõuded PTR tehingute eest	1 186	2 011
Muud nõuded	1	2 229
▪ sh kogutud ettemaksed elektrienergia tootjatele (vt lisa 2, 13)	0	2 227
▪ sh intressinõuded	1	2
Finantsvarad kokku konsolideeritud finantsseisundi aruande saldol „nõuded ostjate vastu ja muud nõuded“	26 438	27 189
Maksunõuded	4	7
Ettemaksud	240	303
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded kokku	26 682	27 499

Ostjate vastu esitatud nõuete krediitkvaliteedi analüüs:

tuhandetes eurodes

31.12.2016

31.12.2015

Ostjatelt laekumata arved, mille tähtaeg ei ole veel saabunud

▪ Jaotusvõrguettevõtjad	21 658	19 512
▪ Muud kliendid	4 525	5 203
Ostjatelt laekumata arved kokku, mille tähtaeg ei ole veel saabunud	26 183	24 715

Ostjatelt laekumata arved, mille laekumistähtaeg on möödas, kuid mis ei ole (IAS 39) kohaselt ebatõenäoliselt laekuvad

▪ laekumistähtajast on möödas 1 kuni 90 päeva	254	245
Ostjatelt laekumata arved kokku, mille laekumistähtaeg on möödas, kuid mis ei ole ebatõenäoliselt laekuvad	254	245
Ostjatelt laekumata arved kokku, mille laekumistähtaeg on möödas	254	245
Nõuded ostjate vastu kokku	26 437	24 960

Nii aruandeaastal kui ka 2015. aastal Eelring ei teinud nõuete allahindlusi. Andmed seotud osapooltele esitatud nõuete kohta on avalikustatud lisas 23.

Lisa 9

VARUD

tuhandetes eurodes

	31.12.2016	31.12.2015
Diislikütus	2 351	2 442
Mahuvarugaas	268	187
Bilansigaas	154	0
Muu materjal ladudes	770	732
Varud kokku	3 543	3 361

Elering hoiab avariireservelektrijaamade jaoks reservkütuse varu, gaasi teenuste osutamise jaoks gaasi varu ja muid gaasiseadmete ja gaasitorustiku remondiks kasutatavaid materjale.

Lisa 10

MATERIAALNE PÕHIVARA

tuhandetes eurodes

	Maa	Ehitised	Rajatised	Masina- ja seadmed	Muu	Lõpetamata ehitus	Kokku
Materiaalne põhivara 1.01.2015							
Soetusmaksumus 1.01.2015	5 306	43 488	406 909	448 408	73	0	904 184
Akumuleeritud kulum	0	-5 429	-104 625	-98 595	-57	0	-208 706
Jääkmaksumus 1.01.2015	5 306	38 059	302 284	349 813	16	0	695 478
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	14 979	14 979
Materiaalne põhivara kokku 01.01.2015	5 306	38 059	302 284	349 813	16	14 979	710 457

Liikumised 1.01.2015-31.12.2015

Lisandumised	561	0	0	135	103	36 246	37 045
Soetatud koos tütarete võttega (lisa 24)	197	316	51 483	1 385	20	963	54 364
Ümberliigitatud lõpetamata ehitusest	0	447	23 130	12 120	15	-35 711	0
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 21)	0	0	0	0	0	487	487
Müük ja mahakandmine jääkväärtuses	-95	-1 099	0	-264	0	0	-1 458
Ettemaksed	15	0	0	0	0	0	15
Arvestatud kulum	0	-1 343	-16 539	-18 263	-40	0	-36 185
Põhivaragruppidevaheline ümbertõstmine jääkväärtuses	0	0	200	-242	42	0	0
Liikumised kokku 1.01.2015-31.12.2015	677	-1 679	58 276	-5 128	139	1 984	54 268

Soetusmaksumus 31.12.2015	5 968	43 259	512 297	461 974	341	0	1 023 839
Akumuleeritud kulum	0	-6 879	-151 737	-117 289	-186	0	-276 091
Jääkmaksumus 31.12.2015	5 968	36 380	360 560	344 685	155	0	747 748
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	16 963	16 963
Ettemaksed	15	0	0	0	0	0	15
Materiaalne põhivara kokku 31.12.2015	5 983	36 380	360 560	344 685	155	16 963	764 726

Liikumised 1.01.2016-31.12.2016

Lisandumised	117	0	0	10	0	24 236	24 363
Ümberliigitatud lõpetamata ehitusest	0	537	11 943	11 899	6	-24 384	0
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 21)	0	0	0	0	0	338	338
Müük ja mahakandmine jääkväärtuses	-13	0	0	-465	0	0	-478
Arvestatud kulum	0	-2 925	-15 531	-18 798	-73	0	-37 327
Põhivaragruppidevaheline ümbertõstmine jääkväärtuses	0	0	-8 179	8 179	0	0	0
Liikumised kokku 1.01.2016-31.12.2016	104	-2 388	-11 767	825	-67	190	-13 105

Materiaalne põhivara 31.12.2016

Soetusmaksumus 31.12.2016	6 071	41 570	502 098	491 453	182	0	1 041 375
Akumuleeritud kulum	0	-7 578	-153 305	-145 944	-95	0	-306 922
Jääkmaksumus 31.12.2016	6 071	33 992	348 793	345 510	88	0	734 453
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	17 153	17 153
Ettemaksed	15	0	0	0	0	0	15
Materiaalne põhivara kokku 31.12.2016	6 086	33 992	348 793	345 510	88	17 153	751 621

Lõpetamata ehitus sisaldab peamiselt alajaamade, elektrienergia ülekandeliinide ja gaasitorustiku ehitusi. Lõpetamisel kantakse nende varade maksumus masinate ja seadmete, ehitiste ja rajatiste soetusmaksumuse hulka.

Lõpetamata ehituse lisandumised sisaldavad kapitaliseeritud laenukulutusi aruandeaastal summas 338 tuhat eurot (2015: 487 tuhat eurot). Kapitaliseerimismäär oli 3,2% (2015: 3,3%).

Informatsioon materiaalse vara kasutusrendi kohta on toodud lisas 22.

Lisa 11

IMMATERIAALNE PÕHIVARA

tuhandetes eurodes

*Omandatud
tarkvara, litsentsid* *Maa
kasutusõigus* *Kokku*

Immateriaalne põhivara 1.01.2015

Soetusmaksumus 1.01.2015	3 800	1 605	5 402
Akumuleeritud amortisatsioon	-1 980	-102	-2 082
Jääkmaksumus 1.01.2015	1 820	1 500	3 320
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	54	0	54
Immateriaalne põhivara kokku 1.01.2015	1 874	1 500	3 374

Liikumised 1.01.2015-31.12.2015:

Soetatud koos tütarettvõttega (lisa 24)	124	0	124
Lisandumised	1 229	0	1 229
Amortisatsioonikulu	-806	-16	-822
Liikumised kokku 1.01.2015-31.12.2015	547	-16	531

Immateriaalne põhivara 31.12.2015

Soetusmaksumus 31.12.2015	4 404	1 602	6 006
Akumuleeritud amortisatsioon	-2 939	-118	-3 057
Jääkmaksumus 31.12.2015	1 465	1 484	2 949
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	956	0	956
Immateriaalne põhivara kokku 31.12.2015	2 421	1 484	3 905

Liikumised 1.01.2016-31.12.2016

Lisandumised	2 039	10	2 049
Amortisatsioonikulu	-784	-17	-801
Liikumised kokku 1.01.2016-31.12.2016	1 255	-7	1 248

Immateriaalne põhivara 31.12.2016

Soetusmaksumus 31.12.2016	5 828	1 612	7 440
Akumuleeritud amortisatsioon	-3 675	-135	-3 810
Jääkmaksumus 31.12.2016	2 153	1 477	3 630
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	1 523	0	1 523
Immateriaalne põhivara kokku 31.12.2016	3 676	1 477	5 153

Lisa 12

VÕLAKOHUSTUSED

tuhandetes eurodes

31.12.2016 31.12.2015

Lühiajalised võlakohustused

Pikaajalise pangalaenu lühiajaline osa	5 704	2 381
Lühiajalised laenukohustused kokku	5 704	2 381

tuhandetes eurodes

31.12.2016 31.12.2015

Pikaajalised võlakohustused

Pikaajaline pangalaen	137 570	153 227
Emiteeritud võlakirjad	224 115	223 569
Pikaajalised võlakohustused kokku	361 685	376 796

Laenukohustuste alusvaluutad on järgmised:

tuhandetes eurodes

31.12.2016 31.12.2015

Võlakohustused eurodes	367 389	379 177
Võlakohustused kokku (Lisa 5)	367 389	379 177

Laenukapitali keskmine efektiivne intress oli 2016. aastal 3,2% (2015: 3,3%).

Elering on finantseerimiseks kasutanud järgmiseid vahendeid:

- **Pangalaenu Euroopa Investeeringuspangalt**

Eleringil on kaks laenu jääkväärtuses 107 000 tuhat eurot. Tagastamise tähtajad on 2031 ja 2033, intress on ujuv, mis koosneb 6 kuu Euriborist, millele on lisatud marginaal ning tagasimaksed hakkavad toimuma alates aastast 2017.

- **Pangalaenu Põhjamaade Investeeringuspangalt**

Eleringil on kaks laenu jääkväärtuses 36 429 tuhat eurot. Laenude tagasimaksed algasid aastatel 2015 ning lõppevad aastatel 2025-2033. Intress on ujuv, mis koosneb 6 kuu Euriborist, millele on lisatud marginaal. Augustis 2016 tagastati üks laen summas 10 000 tuhat eurot ennetähtajaliselt ning 2 381 tuhat eurot tagastati vastavalt laenu tagasimaksegraafikule.

- **Eurovõlakirjad**

Elering emiteeris aastal 2011 eurovõlakirju nominaalväärtuses 225 miljonit eurot tähtajaga 2018 ning noteeris need Londoni börsil. Võlakirjade kupong on fikseeritud 4,625% ning intressimaksed toimuvad üks kord aastas.

- **Arvelduskrediit**

Seisuga 31.12.2016 ei olnud Eleringil arvelduskrediidi lepingut. 2015. aastal oli Eleringil arvelduskrediidi leping summas 20 000 tuhat eurot. Leping lõpetati 31.08.2015. Kasutatud osalt makstav intress oli muutuv.

Eleringil ei olnud ei bilansipäeval ega 31.12.2015 seisuga väljavõtmata laenulimiiti. Eleringi poolt sõlmitud laenulepingutes on kehtestatud piirmäärad Eleringi finantsnäitajatele (omakapitali suhe kogu varadesse ja netovõlg/EBITDA). Piirmäärasid ei ole ületatud.

Lisa 13

VÕLAD TARNIJATELE JA MUUD VÕLAD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
Võlad tarnijatele	14 119	15 040
• sh võlad PTR tehingute eest	1 288	2 506
Võlad ostetud materiaalse ja immateriaalse põhivara eest	1 750	1 210
Kogutud ettemaksed elektrienergia tootjatele	2 850	0
Muud võlad	307	2 814
Finantskohustused kokku finantsseisundi aruande saldol „Võlad tarnijatele ja muud võlad“ ilma kogunenud intressideta	19 026	19 065
Korrigeeritud soetusmaksumuses võlakohustuste kogunenud intressid (lisa 12)	5 101	5 167
Finantskohustused kokku konsolideeritud finantsseisundi aruande saldol „Võlad tarnijatele ja muud võlad“	24 127	24 232
Maksuvõlad:		
Käibemaks	1 712	784
Sotsiaalkindlustusmaks	298	310
Üksikisiku tulumaks	156	166
Töötuskindlustusmaks	18	18
Kohustusliku kogumispensioni sissemaksed	15	16
Ettevõtte ja erisoodustuste tulumaks	7	11
Aktsiisimaks	314	182
Saastemaks	1	3
Maksuvõlad kokku	2 521	1 490
Viitvõlad - töötajate hüvitised:		
Palk	350	249
Preemia	450	430
Puhkusetasu	127	106
Sotsiaalkindlustuse ja töötuskindlustuse maks	201	181
Koondamistasud	18	0
Viitvõlad - töötajate hüvitised kokku	1 145	965
Muud võlad	170	49
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	27 963	26 735

Andmed seotud osapooltele võlgade kohta on avalikustatud lisas 23.

Lisa 14

TULEVASTE PERIOODIDE TULUD

Liitumis- ja muud teenustasud

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudelt teenustasudelt perioodi algul	29 567	28 915
Saadud liitumis- ja muud teenustasud	947	2 687
Tuludena kajastatud liitumis- ja muud teenustasud (lisa 16)	-1 807	-2 035
Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudelt teenustasudelt perioodi lõpul	28 707	29 567

Sihtfinantseerimine

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Sihtfinantseerimise edasilükkunud tulu perioodi algul	47 567	48 473
Saadud sihtfinantseerimine (lisa 7)*	21 866	331
Kasutatud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks (lisa 17)	-149	-51
Sihtfinantseerimise amortiseerimine (lisa 17)	-1 174	-1 186
Sihtfinantseerimise edasilükkunud tulu perioodi lõpul	68 110	47 567

Ülekoormustulu

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Ülekoormustulu perioodi algul	49 521	20 892
Saadud perioodi jooksul	12 993	28 635
Arvestatud tuludesse (lisa 17)	-35	-6
Ülekoormustulu perioodi lõpul	62 479	49 521
Tulevaste perioodide tulud kokku	159 296	126 655

* Sihtfinantseerimine summas 21 778 tuhat eurot laekus määratud kasutusega pangakontodele (lisa 7).

Lisa 15

OMAKAPITAL

Eleringi aktsiakapital koosneb 189 890 aktsiast nimiväärtusega 1 000 eurot (31.12.2015: 157 890 aktsiat nimiväärtusega 1 000 eurot). Aktsiate eest on täielikult makstud.

2016. aastal suurendati ainuosaniku otsusega aktsiakapitali 32,0 miljoni euro võrra ning tasuti selle eest rahas. Sissemakse registreeriti 05.07.2016. 2015. aastal suurendati ainuosaniku otsusega aktsiakapitali 8,0 miljoni euro võrra ning tasuti selle eest rahas. Sissemakse registreeriti 20.01.2016.

Aastal 2016 maksti dividende summas 31,0 miljonit eurot, dividend aktsia kohta 163 eurot (aastal 2015 20,0 miljonit eurot, dividend aktsia kohta 127 eurot).

Dividendide maksmisega kaasnes tulumaksukulu summas 7,75 miljonit eurot (aastal 2015 5,0 miljonit eurot).

Seisuga 31.12.2016 moodustas Eleringi kohustuslik reservkapital 11 962 tuhat eurot (31.12.2015: 10 743 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2016 on Eleringil kohustus kanda täiendavalt kohustuslikku reservkapitali 936 tuhat eurot (31.12.2015: 1 219 tuhat eurot). 2016. aastal kandis Elering täiendavalt kohustuslikku reservkapitali 1 219 tuhat eurot (2015.aastal 2 037 tuhat eurot).

Seisuga 31.12.2016 oli Eleringi jaotamiseks kõlbulik jaotamata kasum 147 220 tuhat eurot (31.12.2015: 158 568 tuhat eurot, mis on arvatud korrigeeritud konsolideerimata omakapitali alusel 31.12.2015 seisuga, vaata lisa 26). Dividendidena jaotatavale puhaskasumile kohaldatakse tulumaksumäära 20/80. Seisuga 31.12.2016 on võimalik jaotada 117 027 tuhat eurot neto-dividendidena (31.12.2015: 125 879 tuhat eurot) ja vastav tulumaks oleks 29 257 tuhat eurot (31.12.2015: 31 470 tuhat eurot), võttes arvesse kohustust kanda osa jaotamata kasumist kohustuslikku reservkapitali.

Lisa 16

MÜÜGITULU

Müügitulu analüüs tegevusvaldkondade lõikes

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Bilansi- ja reguleerimisteenuste müük		
Bilansienergia	21 373	17 016
Reguleerimisteenused	1 519	1 875
Bilansigaas	489	98
Bilansi- ja reguleerimisteenuste müük kokku	23 381	18 990
Elektrivõrgu ja gaasivõrgu teenuste müük		
Elektrivõrgu teenuste müük	89 147	85 784
Gaasivõrgu teenuste müük	8 698	7 942
Muud võrguteenused	6 816	8 909
Müügitulu liitumistasudest (lisa 14)	1 807	2 035
Elektrivõrgu ja gaasivõrgu teenuste müük kokku	106 469	104 670
Muude kaupade ja teenuste müük		
Ülekandeseadmete rent (lisa 22)	915	908
Vanametalli müük	28	21
Muude teenuste müük	3 214	2 407
Muude kaupade müük	6	5
Muude kaupade ja teenuste müük kokku	4 163	3 341
Müügitulu kokku	134 012	127 001

Lisa 17**MUUD ÄRITULUD**

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimine (lisa 14)	1 174	1 186
Negatiivne firmaväärtus (lisa 24)	0	1 509
Saadud viivised, trahvid ja hüvitised	296	2 137
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks (lisa 14)	149	51
Taastuenergia administreerimistulu	127	100
Dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	59	58
Kasum materiaalse põhivara müügist	40	380
Ülekoormustulu amortisatsioon (lisa 14)	35	5
Muud äritulud	0	18
Muud äritulud kokku	1 879	5 444

Lisa 18**KAUBAD, TOORE, MATERJAL JA TEENUSED**

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Ostetud elektrienergia ja gaas bilansiteenuse osutamiseks		
Ostetud bilansienergia	19 254	15 703
Ostetud võimsuse reguleerimise teenus	2 409	2 354
Ostetud bilansigaas	473	93
Avari elektrienergia kulud elektribilansi tagamiseks	281	0
Bilansiteenuse osutamiseks ostetud elektrienergia kokku	22 417	18 150
Süsteemiteenused		
Reaktiivenergia	366	347
Avarielektrienergia püsikulud	262	195
Ostetud elektrilise võimsuse reservid	0	12
Süsteemiteenuste kulud kokku	628	553
Elektrivõrgu ja gaasivõrgu kaod		
Elektrivõrgu kaod	14 409	13 156
Gaasivõrgu kaod	307	523
Elektrivõrgu ja gaasivõrgu kaod kokku	14 716	13 680
Hooldus- ja remonditööd		
Põhitegevuse rajatistele ja seadmetele	4 923	5 066
Tootmishoonetete ja -territooriumitele	460	515
Muud kulud	319	285
Demontaažitööd ja jäätmete käitlemine	99	117
Hooldus- ja remonditööd kokku	5 800	5 982

Muud kulud

Muud kulud	2 420	1 657
Operatiivkäidu- ja dispetšerjuhtimiskulud	680	661
Muud kulud kokku	3 100	2 317
Kaubad, toore, materjal ja teenused kokku	46 662	40 682

Lisa 19**MITMESUGUSED TEGEVUSKULUD**

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Teadus- ja arendustegevuse kulud (R&D)	1 082	725
Telekommunikatsioonikulud	1 036	1 101
Uurimistööde ja konsultatsioonide kulud	911	895
Koolitus- ja muud tegevuskulud	707	788
Bürookulud	657	584
Infotehnoloogia kulud	532	691
Valve-, kindlustus- ja töökaitsealased kulud	242	192
Transpordi- ja töövahendite kulud	157	149
Muud tegevuskulud	135	265
Mitmesugused tegevuskulud kokku	5 457	5 390

Lisa 20**TÖÖJÕUKULUD**

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	5 600	5 573
Töölepingu lõpetamise hüvitised	44	68
Muud tasud	182	182
Töövõtjatele arvestatud kokku	5 826	5 823
Sotsiaalmaks	1 936	1 943
Töötuskindlustusmaks	42	41
Tööjõukulud kokku	7 804	7 807

• sh hüvitised juhatuse ja nõukogu liikmetele

Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	351	495
Sotsiaalmaks	127	187
Erisoodustused	28	23
Erisoodustuste tulumaks	7	6
Teenistuslepingu lõpetamise hüvitised	0	43
Hüvitised juhatuse ja nõukogu liikmetele kokku	513	754

Aastal 2015 juhatusele makstud tasud sisaldasid kompensatsioone seoses eelmise juhtkonna lepingute ennetähtaegse lõpetamisega.

Kõigi töötajate keskmine töötasu kuus oli 2 074 eurot (2015: 2 019 eurot).

Kolme juhatuse liikmetele makstakse teenistuslepingu ennetähtaegse lõpetamise eest hüvitist, mis võrdub kolme kuu teenistustasuga.

Lisa 21

FINANTSTULUD JA -KULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Finantstulud		
Intressitulu	17	30
Muud finantstulud	1	0
Kokku finantstulud	18	30
Finantskulud		
Intressikulu	-11 728	-11 957
Kahjum valuuta kursi muutustest	-2	-2
Muud finantskulud	-4	-7
Kokku finantskulud	-11 733	-11 965
Miinus: Kapitaliseeritud finantskulud (lisa 10, 11)	338	487
Koondkasumiaruandes kajastatud finantskulud kokku	-11 395	-11 478
Neto finantstulud (-kulud)	- 11 377	- 11 448

Lisa 22

KASUTUSRENT

Eling kui rendileandja

Kasutusrendi tulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Ehitised	85	192
Rajatised	915	908
Kasutusrendi tulu kokku	1 000	1 100

Rajatised

Eleringil on kasutusrendileping, mille kohaselt renditakse välja liinimastidele kinnitatud kiudoptilise kaabli vabu kiude. See kaabel toimib ka liinide piksekaitsetrossina ja Elering kasutab kiude oma tehniliseks sideks. Vabad kiud on antud rendile Tele2 Eesti AS-le. Rendileping sisaldab piirangut, mille kohaselt ei tohi Elering anda oma ülekandeseadmeid kasutuseks teistele telekommunikatsioonivaldkonnas tegutsevatele ettevõtetele. Leping kehtib kuni 31.3.2025. Iga-aastane rendimaksete suurus sõltub aasta jooksul väljarenditud kiudude hulgast.

Andmed varade (rajatiste) kohta, mis on antud rendile kasutusrendi tingimustel

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
Soetusmaksumus	5 633	6 266
Akumuleeritud kulum perioodi lõpus	-4 388	-4 140
Jääkmaksumus	1 245	2 126

Arvestatud kulum

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2 016</i>	<i>2 015</i>
Arvestatud kulum	354	407

Hinnanguline järgmiste perioodide renditulu kasutusrendi lepingutest

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
sh kuni 1 aasta	916	958
1-5 aastat	3 664	3 832
üle 5 aasta	3 893	4 072
Järgmiste perioodide rendimaksed kokku	8 473	8 862

Elering kui rentnik

Kasutusrendi kulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Bürooruumid	480	213
Transpordiseadmed	110	83
Muud masinad ja seadmed	20	85
Kasutusrendikulud kokku	610	381

Kõik rendilepingud, milles Elering on rentnik, on katkestatavad lühikese etteteatamistähtajaga.

SALDOD JA TEHINGUD SEOTUD OSAPOOLTEGA

Üldjuhul seotud osapoolteks loetakse osapooli, kui nad on ühise kontrolli all või kui ühel osapoolel on võime kontrollida teist osapoolt või tal on oluline mõju või ühine kontroll teise osapoolle üle finantsiliste ja tegevusalaste otsuste tegemisel. Iga võimaliku seotud osapoolle suhet käsitledes pööratakse tähelepanu suhte sisule, mitte üksnes juriidilisele vormile.

Majandusaasta aruande koostamisel olid seotud osapoolteks:

- I Riik ja riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted;
- II Eleringi juhatus ja nõukogu;
- III Eespool loetletud isikute lähedased pereliikmed ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted;
- IV Tütarettevõtjate üle olulist mõju omavad vähemusaktsionärid ning nende kontrolli all olevad ettevõtted.

Tasumata saldod seotud osapooltega olid järgmised:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
Nõuded ostjate vastu		
Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	20 144	18 717
Nõuded ostjate vastu kokku	20 144	18 717
▪ sh võrguettevõtjad	19 130	17 315
Võlad tarnijatele ja muud võlad		
Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	3 280	3 782
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	3 280	3 782

Tulud ja kulud seotud osapooltega tehingutest:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Seotud osapool</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Tulu kaupade müügist	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	6 428	6 719
Tulu teenuste müügist	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	82 413	79 042
	Tütarettevõtjate üle olulist mõju omavad vähemusaktsionärid ning nende kontrolli all olevad ettevõtted	0	113
Tulu kaupade ja teenuste müügist kokku		88 841	85 874
Kaupade ost	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	3 901	4 922
	Tütarettevõtjate üle olulist mõju omavad vähemusaktsionärid ning nende kontrolli all olevad ettevõtted	0	50
Teenuste ost	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	3 649	4 022
	Tütarettevõtjate üle olulist mõju omavad vähemusaktsionärid ning nende kontrolli all olevad ettevõtted	0	21
Kaupade ja teenuste ost		7 550	9 015
Investeeringud põhivarasse	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	256	319

- Tulu kaupade müügist on saadud bilansienergia, bilansigaasi ja reaktiivenergia müügist.
- Tulu teenuste müügist on saadud peamiselt nii elektri, kui ka gaasivõrguteenuste müügist.
- Kulu kaupade ostust tuleneb bilansienergia-, reaktiivenergia ostust ning gaasi ostust.
- Teenuste ost sisaldab peamiselt reguleerimisteenuseid, operatiivkäidu- ja dispetšerjuhtimise teenuseid ning hooldus ja -remonditeenuseid.

Tehingud äriühingutega, milles nõukogu ja juhatuse liikmed või nende lähedased omavad olulist mõjuvõimu:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Teenuste ost	6	13

Tegevjuhtkonnale ja juhatuse liikmetele arvestatud kompensatsioonid on avalikustatud lisas 20.

Seotud osapoolte vastu olevate nõuete osas ei ole 2016.a nii nagu ka 2015.a moodustatud allahindluseid.

Lisa 24

ÄRIÜHENDUS

13. jaanuaril 2015 omandas Elering AS 51.38% AS Võrguteenus Valduse, AS EG Võrguteenuse emaettevõtja, aktsiatest. AS EG Võrguteenus on ettevõtte, mis haldab gaasi ülekandevõrku Eestis ning osutab selle kaudu gaasi ülekandeteenust. Omandamise eesmärgiks oli riskide hajutamine seoses juurdetuleva tegevusalaga ja kliendibaasi laienemisega, kulude kokkuhoid tugiteenuste arvelt ning parem ligipääs rahvusvahelistele kapitaliturgudele seoses Eleringi suurenemisega.

Enamusosaluse omandamise rahaline tasu summas 27 573 tuhat eurot maksti jaanuaris 2015.

Omandamisega otseselt seotud kulutused summas 242 tuhat eurot kajastati kasumiaruandes.

2015.aasta raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud ostuanalüüs oli esialgne. Ostuanalüüs viidi lõpuni 2016.aastal ning sinna ei tehtud parandusi võrreldes esialgses ostuanalüüsis määratud õiglaste väärtustele.

Omandatud varad ja kohustused on ostuanalüüsi tulemusel järgmised:

<i>Tuhandetes eurodes</i>	<i>Õiglane väärtus</i>
Raha ja raha ekvivalendid	989
Nõuded ostjatele ja muud nõuded	1 642
Varud	405
Materiaalne põhivara (lisa 10)	54 364
Immateriaalne põhivara (lisa 11)	124
Võlad hankijatele ja muud võlad	-692
Pikaajalised eraldised	-234
Omandatud netovara	56 598
Omandamisel makstud tasu:	
▪ Makstud rahas	27 573
Omandatud netovarade õiglane väärtus (vt. ülal)	-56 598
Mittekontrolliv osalus 48.62%	27 515
Firmaväärtus (lisa 17)	-1 509

1.03.2016 Eelring AS, Võrguteenus Valdus AS ja Elering Gaas AS ühinesid.

Võrguteenus Valdus AS-i ja Elering Gaas AS-i tulude summa konsolideeritud kasumiaruandes moodustas perioodil 01. jaanuar 2015-31. detsember 2015 9 094 tuhat eurot ning kasum 1 668 tuhat eurot. Mittekontrolliv osalus võeti arvele mittekontrolliva osaluse proportsionaalse osaluses identifitseeritud netovarast.

Tulenevalt Eesti maagaasiseaduse nõudest ei tohtinud alates 1.01.2015 gaasi ülekandevõrk enam olla isikute kontrolli all, kellel oli samaaegselt omandus gaasi tootmise või müügi alal. Sellest tulenevalt oli endistel omanikel surve gaasivõrgu müügiks suurem kui Eleringil ostuks. Olukorras, kus gaasi ülekandemahud Eestis on väga väikesed, ei olnud rahvusvahelistel investoritel huvi suhteliselt väikse turuväärtusega firma omandamiseks. Eleringil aga oli olemas nii finantsiline võimekus kui ka infrastruktuuri hooldamise ning arendamise võimekus ning seetõttu osutuski Elering ainukeseks tõsiseltvõetavaks ostjaks. Lisaks vähendas Eleringi jaoks omandatud varaga seotud riske oodatav sünergia tulenevalt kokkuhoiuvõimalustest ühiste tugiteenuste ja finantseerimise osas. Nimetatud põhjustel õnnestuski Elering AS-l läbirääkimiste käigus saavutada omandatud gaasivõrgu eest madalam hind kui on omandatud varade õiglane väärtus.

Negatiivne firmaväärtus summas 1 509 tuhat eurot on kajastatud muu ärituluna (lisa 17).

2015. aasta jooksul osteti ka ülejäänud 48,62% AS Võrguteenus Valdus aktsiatest, makstes selle eest 26 087 tuhat eurot.

Erinevus mittekontrolliva osaluse väljaostu summa ja bilansilise väärtuse vahel summas 2 158 tuhat eurot kajastati jaotamata kasumis.

Lisa 25

TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED JA SIDUVAD TULEVIKUKOHUSTUSED

Tehnorajatiste tulumishüvitised

Tulenevalt Riigikohtu 2012. aastal tehtud otsusest tunnistati kehtetuks senised tulumistasude suurused ning seadusandja pole jätkuvalt uut regulatsiooni kehtestanud. See tähendab, et jätkub ebaselgus ning olukord, kus maaomanikel on õigus tulumistasusid nõuda, kuid mis alustest tasude põhjendatuse puhul lähtuma peaks, on ebaselge ning reguleerimata. Teadmata on ka uue regulatsiooni kehtestamise aeg ning kas hüvitamise kohustus rakendub regulatsiooni jõustumisest või ka tagantjärei. Kuigi Eleringil on hetkel käimas vaid üks konkreetne kohtuvaidlus, tekitab eelpool kirjeldatud olukord siiski suure ebamäärasuse potentsiaalsete rahaliste nõuete osas, mis tehnovõrkude tulumist puudutab. Regulatsiooni kohaselt lülitatakse nimetatud kulud võrgutasudesse, kuid hüvitiste väljamaksmise ning võrgutasude kaudu kompenseerimise vahele võib jääda teatav aeg, mil väljamakseid tuleb finantseerida muudest allikatest.

Siduvad tulevikukohustused investeeringuteks

Võrguettevõtjal on kohustus arendada võrku viisil, mis tagab oma teeninduspiirkonnas võimaluse järjepidevalt osutada ettenähtud tingimuste kohast võrguteenust. Seisuga 31.12.2016 oli Eleringil materiaalse põhivara suhtes lepingujärgsed siduvad tulevikukohustused kapitalikulutusteks summas 21 860 tuhat eurot (31.12.2015: 16 423 tuhat eurot).

Maksualased kohustused

Maksuhalduril on õigus kontrollida Eleringi maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intress ja trahvid. Eleringi juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Eleringile olulise täiendava maksusumma.

FINANTSINFORMATSIOON EMAETTEVÕTJA KOHTA

Emaettevõtja kohta esitatava finantsinformatsioonina on toodud emaettevõtja eraldiseisvad põhjaruanded, mille avalikustamine on nõutud Eesti raamatupidamise seadusega.

Emaettevõtja põhjaruanded on koostatud kasutades samu arvestuspõhimõtteid, mida on kasutatud konsolideeritud aruannete koostamisel, v.a. investeeringuid tütaretevõtjatesse, mis konsolideerimata aruandes on kajastatud soetusmaksumuses (miinus vajadusel allahindlused). Ühinemine tütaretevõtjaga kajastati edasiulatavalt ühinemise kuupäevast 1.01.2016.

Finantsseisundi aruanne

tuhandetes eurodes

31.12.2016 31.12.2015

VARAD

Käibevara

Raha ja raha ekvivalendid	52 997	56 476
Määratud kasutusega deposiidid	21 778	0
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	26 682	26 350
Varud	3 543	2 442
Käibevara kokku	105 001	85 267

Põhivara

Müügiootel finantsvarad	1 946	1 946
Pikaajalised deposiidid	40 000	0
Investeeringud tütaretevõtjatesse	0	53 660
Materiaalne põhivara	751 621	711 911
Immateriaalne põhivara	5 153	3 606
Põhivara kokku	798 721	771 123

VARAD KOKKU

903 722 856 390

KOHUSTUSED

Lühiajalised kohustused

Laenukohustused	5 704	2 381
Võlad tarnijatele ja muud võlad	27 963	26 034
Lühiajalised kohustused kokku	33 667	28 415

Pikaajalised kohustused

Võlakohustused	361 685	376 796
Tulevaste perioodide tulud	159 297	126 425
Pikaajalised kohustused kokku	520 982	503 221

KOHUSTUSED KOKKU	554 649	531 636
-------------------------	----------------	----------------

OMAKAPITAL

Aktiikapital	189 890	149 890
Registreerimata aktiikapital	0	8 000
Kohustuslik reservkapital	11 962	10 743
Jaotamata kasum	147 220	156 121
OMAKAPITAL KOKKU	349 072	324 754

KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	903 722	856 390
---------------------------------------	----------------	----------------

Koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Müügitulu	134 012	118 013
Muud äritulud	1 879	3 909
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-46 662	-39 739
Mitmesugused tegevuskulud	-5 458	-4 559
Tööjõukulud	-7 804	-5 607
Põhivara kulum	-38 128	-33 633
Ärikasum	37 841	38 384
Finantstulud	18	30
Finantskulud	-11 395	-11 478
Kasum enne tulumaksustamist	26 463	26 935
Tulumaks	7 750	5 000
Aruandeaasta kasum	18 713	21 935
Aruandeaasta koondkasum	18 713	21 935

Rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes

2016

2015

Rahavood äritegevusest

Kasum enne tulumaksu	26 463	26 935
Korrigeerimised:		
▪ Kasum materiaalse põhivara müügist	-32	-369
▪ Materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus, immateriaalse põhivara amortisatsioon	38 128	33 633
▪ Laekunud dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	-59	-58
▪ Kasutatud ja amortiseeritud toetused	-1 174	-1 186
▪ Intressikulud	11 390	11 470
▪ Intressitulu	-17	-30
▪ Varude muutus	-182	189
▪ Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-70	-1 656
▪ Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	1 972	- 2 184
▪ Liitumis- ja muude teenustasude tulevaste perioodide tulu muutus	-895	648

Rahavood äritegevusest 75 525 67 392

Makstud tulumaks	-7 750	-5 000
Makstud intressid	-11 200	-11 458
Saadud intressid	18	28

Neto rahavood äritegevusest kokku 56 593 50 961

Rahavood investeerimistegevusest

Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetused	-25 872	-37 330
Põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimine	0	15 050
Laekunud materiaalse põhivara müügist	510	1 703
Tasutud finantsvarade soetamisel	0	-53 660
Pikaajaliste deposiitide paigutamine	-40 000	0
Laekunud dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	59	58
Laekunud ülekoormustulu	12 600	29 048
Tütarettevõtjalt saadud raha ühinemise käigus	4 013	0

Neto rahavood investeerimistegevusest kokku -48 690 -45 131

Rahavood finantseerimistegevusest

Saadud pikaajalised pangalaenud	0	31 968
Tagasimakstud pangalaenud	-12 381	-1 190
Sissemakse aktsiakapitali	32 000	8 000
Makstud dividendid	-31 000	-20 000

Neto rahavood finantseerimistegevusest kokku -11 381 18 778

Raha ja raha ekvivalentide netomuutus -3 478 24 607

Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses 56 476 31 869

Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus 52 997 56 476

Omakapitali muutuste aruanne

tuhandetes eurodes

	Aktiikapital	Registreeri- mata aktsia- kapital	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 1.01.2015	149 890	0	8 706	156 223	314 820
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	21 935	21 935
Kokku aruandeaasta koondkasum	0	0	0	21 935	21 935
Tehingud omanikega:					
Sissemakse aktiikapitali	0	8 000	0	0	8 000
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	2 037	-2 037	0
Makstud dividendid	0	0	0	-20 000	-20 000
Kokku tehingud omanikega:	0	8 000	2 037	-22 037	-12 000
Saldo seisuga 31.12.2015	149 890	8 000	10 743	156 121	324 754
Kontrolli ja oluliste mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus				-53 660	-53 660
Kontrolli ja oluliste mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil				56 106	56 106
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2015				158 568	327 200
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	18 713	18 713
Kokku aruandeaasta koondkasum	0	0	0	18 713	18 713
Tehingud omanikega:					
Sissemakse aktiikapitali	40 000	-8 000	0	0	32 000
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	1 219	-1 219	0
Ühinemine tütarettevõttega	0	0	0	2 158	2 158
Makstud dividendid	0	0	0	-31 000	-31 000
Kokku tehingud omanikega:	40 000	-8 000	1 219	-30 061	3 158
Saldo seisuga 31.12.2016	189 890	0	11 962	147 220	349 072

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Elering AS aktsionärile

Meie arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Elering AS ja selle tütarettevõtete (koos Kontserni) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2016 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Mida me auditeerisime

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2016;
- konsolideeritud koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

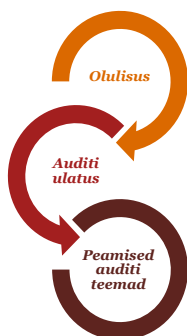
Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

Oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse eetikanõuetele.

Ülevaade meie auditist

Kokkuvõte

Olulisus

Auditi olulisus Kontserni tasandil on 1,9 miljonit eurot, mis on määratud kui 2,5% kasumist enne intresse, tulumaksu ja kulumit (EBITDA).

Auditi ulatus

2015. aastal omandas Elering AS kaks tütarettevõtet, mis ühendati Elering AS-iga 1. märtsil 2016. Peale ühendamist koosneb Kontsern ühest juriidilisest isikust, mis on täismahus auditeeritud meie poolt.

Peamised auditi teemad

- Juhtkonna hinnangud materiaalse põhivara kapitaliseerimise ja selle kasulike eluigade määramise kohta
- Ülekoormustulude raamatupidamislik kajastamine

Oma auditi kujundamisel määrasime me olulisuse ja hindasime olulise väärkajastamise riske konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes. Erilist tähelepanu pöörasime valdkondadele, kus juhatus on kasutanud subjektiivseid hinnanguid, näiteks oluliste raamatupidamislike hinnangute puhul, mis tuginesid eeldustele ja tulevikusündmustele, mis on oma olemuselt ebakindlad. Nagu kõikides oma auditites, tegelesime riskiga, et juhtkond eirab sisekontrollisüsteemi, hinnates muu hulgas seda, kas on asjaolusid, mis viitavad pettusest tuleneda võivale olulise väärkajastamise riskile.

Olulisus

Meie auditi ulatust mõjutas meie poolt määratud olulisus. Auditi eesmärgiks on omandada põhjendatud kindlustunne selle kohta, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast. Neid loetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Tuginedes oma professionaalsele hinnangule määrasime olulisusele, sealhulgas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku olulisusele, teatud numbrilised piirmäärad, mis on toodud alljärgnevas tabelis. Need numbrilised piirmäärad koos kvalitatiivsete kaalutlustega aitasid meil määrata meie auditi ulatust ja meie auditiprotseduuride olemust, ajastust ja mahtu ning hinnata väärkajastamiste mõju raamatupidamise aastaaruandele kui tervikule nii eraldiseisvalt kui summeerituna.

Kontserni olulisus

1,9 miljonit eurot

Kuidas me selle määrasime

2,5% kasumist enne intresse, tulumaksu ja kulumit (EBITDA), mis on avalikustatud aastaaruande lisas 6.

Rakendatud olulisuse kriteeriumi põhjendus

Olulisuse arvestuse aluseks oleme valinud EBITDA, kuna nagu kirjeldatud aastaaruande lisas 6, on see üheks olulisemaks mõõdikuks Kontserni tulemuslikkuse hindamisel Kontserni juhtkonna poolt.

Peamised auditi teemad

Peamised auditi teemad on valdkonnad, mis olid meie professionaalse hinnangu kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditis kõige olulisemad. Neid valdkondi käsitleti konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditeerimise ja sellele arvamuse avaldamise kontekstis ning me ei avalda nende valdkondade kohta eraldi arvamust.

Peamised auditi teemad

Juhtkonna hinnangud materiaalse põhivara kapitaliseerimise ja selle kasulike eluigade määramise kohta (täiendav info aastaaruande lisas 2 'Ülevaade olulistest arvestuspõhimõtetest', lisas 3 'Arvestuspõhimõtete kasutamisel rakendatud olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused' ja lisas 10 'Materiaalne põhivara').

2016. aastal kajastas Kontserni bilansis materiaalse põhivara soetusi summas 24,4 miljonit eurot, mis on peamiselt seotud elektri ja maagaasi ülekandevõrgu ehitamisega.

Kulutused kapitaliseeritakse, kui nende tulemusena luuakse uusi või täiustatakse olemasolevaid varasid, ja kajastatakse kuludes, kui need on seotud varade remontimisega või hooldamisega. Kulutuste kajastamine vara või kuluna on hinnanguline.

Materiaalse põhivara objektide kasulikud eluead tuginevad juhtkonna hinnangutel vara või vara oluliste komponentide äritegevuses kasutamise perioodi kohta. Hinnangud põhinevad ajaloolisel kogemusel ja turu praktilisel ning võtavad arvesse varade füüsilist seisundit.

Kuigi materiaalse põhivara kapitaliseerimine ei ole meie auditi jaoks kõrge riskiga valdkond, nõuab selle auditeerimine tehingute suure mahu tõttu märkimisväärse osa auditi ajast ja ressursidest, mistõttu on see auditi üheks peamiseks teemaks.

Ülekoormustulude raamatupidamislik kajastamine (täiendav info aastaaruande lisas 2 'Ülevaade olulistest arvestuspõhimõtetest', lisas 3 'Arvestuspõhimõtete kasutamisel rakendatud olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused' ja lisas 14 'Tulevaste perioodide tulud').

2016. aastal sai Kontserni ülekoormustasusid summas 13,0 miljonit eurot ning bilansis seisuga 31. detsember

Kuidas me tegelesime peamiste auditi teemadega oma auditis

Hindasime, kas Kontserni arvestuspõhimõtted materiaalse põhivara investeringute kapitaliseerimise kohta on kooskõlas IFRSiga.

Võttes aluseks aasta jooksul materiaalse põhivara soetusmaksumusse kapitaliseeritud kulutuste nimekirja, testisime valimi alusel nende kulutuste vara või kuluna kajastamise korrektsust, viies need kokku vastavate lepingute ja arvetega.

Analüüsisime, kas juhtkonna poolt määratud materiaalse põhivara objektide kasulikud eluead on kooskõlas Kontserni ajaloolise kogemuse ja turu praktikaga.

Kontrollisime Kontserni ehitatud materiaalse põhivara objektide õigeaegset amortiseerimise alustamist, võrreldes objektide lõpetamata ehitusest materiaalse põhivara gruppi ümberklassifitseerimise kuupäevad tööde üleandmise- ja vastuvõtmisaktide kuupäevadega.

Me ei tuvastanud oma töö tulemusena olulisi puudujääke.

Hindasime, kas Kontserni arvestuspõhimõtted ülekoormustulude kajastamise kohta on kooskõlas IFRSiga.

Analüüsisime juhtkonna poolt teostatud hinnanguid, kas ja millal on Kontsernil kavatsus ülekoormustasusid kasutada uute ülekandevõimsuste ehitamiseks. Viisime saadud info kokku juhatuse ja nõukogu koosolekute

2016 tulevaste perioodide tuluna kajastatud ülekoormustasude saldo oli kokku 62,5 miljonit eurot.

Saadud ülekoormustasude kajastamine sõltub nende kasutuseesmärgist. Ülekoormustasud, mida kasutatakse uute ülekandevõimsuste ehitamiseks, kajastatakse sarnaselt sihtfinantseerimisele kuni ehituse valmimiseni bilansis kohustuste all tulevaste perioodide tuluna. Ülekoormustasud, mida kasutatakse tariifide vähendamiseks, kajastatakse ülekoormuse tekkimise perioodil tuluna.

Ülekoormustasude raamatupidamislik kajastamine nõuab hinnangute tegemist. Nende olulisuse ja hindamisega kaasneva ebakindluse tõttu on see üheks auditi peamiseks teemaks.

protokollides kirja pandud otsustega tulevikus tehtavate investeeringute kohta ning investeeringute eelarvega.

Testisime bilansis tulevaste perioodide tuludes kajastatud ülekoormustulusid tasu saamist tõendavate arvete ja panga ülekannetega.

Lisaks hindasime ülekoormustulude kajastamise kohta avalikustatud info piisavust raamatupidamise aastaaruandes.

Me ei tuvastanud oma töö tulemusena olulisi puudujääke.

Kuidas me kujundasime oma auditi ulatuse

Kujundasime oma auditi ulatuse eesmärgiga teha piisavalt tööd, võimaldamaks meil avaldada arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta, võttes arvesse Kontserni struktuuri, raamatupidamisprotsesse ja kontrollprotseduure, ning tööstusharu, milles Kontsern tegutseb.

Peale 1. märtsil 2016 toimunud hiljuti omandatud tütarettevõtete ühendamist Elering AS-iga koosneb Kontsern ühest juriidilisest isikust, mis on täismahus meie poolt auditeeritud.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub majandusaasta aruandes lisaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele ja meie audiitori aruandele.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi konsolideeritud raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatuse kohustatud hindama Kontserni jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatuse kavatsed Kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Kontserni sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Kontserni tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime piisava asjakohase tõendusmaterjali Kontserni kuuluvate majandusüksuste või äritegevuste finantsinformatsiooni kohta, avaldamaks arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta. Me vastutame Kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest ja oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

Samuti kinnitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid ning edastame neile info kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mis võivad tekitada põhjendatud kahtlust meie sõltumatuse riivamise kohta, ja vajadusel vastavate kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, edastatud auditiga seotud teemade seast valime välja need teemad, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kontekstis kõige olulisemad ja on seega peamised auditi teemad. Me kirjeldame neid teemasid audiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud antud teema kohta infot avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et antud teema kohta ei peaks meie aruandes infot esitama, kuna võib põhjendatult eeldada, et antud info esitamisega kaasnevad kahjulikud tagajärjed ületavad avaliku huvi rahuldamisest saadava kasu.

AS PricewaterhouseCoopers

Ago Vilu
Vastutav vandeaudiitor, litsents nr 325

Doris Egel
Vandeaudiitor, litsents nr 587

16. märts 2017

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

Eleringi jaotamata kasum seisuga 31.12.2016 oli 147 220 tuhat eurot.

Elering AS juhatus teeb ainuaktsionärile ettepaneku jaotada Eleringi jaotamata kasum järgmiselt:

Maksta aktsionärile dividendidena 20 000 tuhat eurot

Kohustuslikku reservkapitali 936 tuhat eurot

Jaotamata kasumisse 126 284 tuhat eurot

TEGEVJUHTKONNA ALLKIRJAD 2016. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Elering AS 2016.a. majandusaasta aruande allkirjastamine 15.03.2017.

Taavi Veskimägi
juhatuse esimees

Peep Soone
Juhatuse liige

Kalle Kilik
Juhatuse liige

ELERINGI MÜÜGITULU VASTAVALT EMTAK 2008-LE

Eleringi müügitulu jaguneb suuremate tegevusalade lõikes järgnevalt:

<i>EMTAK* Tegevusala</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
35121 Ülekande teenus - edastamine põhivõrgu kaudu	100 185	97 969
35221 Maagaasi ülekanne	8 698	7 942
35141 Elektrienergia müük (bilansienergia)	22 892	18 892
35231 Bilansigaasi müük	489	98
77399 Muijal liigitamata masinate ja seadmete rentimine	915	908
49501 Torutransport	668	890
47770 Muude kasutatud kaupade jaemüük	34	27
68201 Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	85	192
46699 Muu müük	47	84

* EMTAK - Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator

elering
ÜHENDAME ENERGIAD

Kadaka tee 42 / 12915 Tallinn
telefon: 715 1222
faks: 715 1200
e-post: info@elering.ee

www.elering.ee

Tegevusalade aruanne

2016. majandusaasta aruande lisa

01.01.2016 – 31.12.2016

Äriniimi	ELERING AS
Äriregistri kood	11022625
Aadress	Kadaka tee 42 12915 Tallinn
Telefon	715 1222
Faks	715 1200
E-post	info@elering.ee
Koduleht	www.elering.ee
Põhitegevusala	Elektri ja gaasi ülekanne
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

SISUKORD

TEGEVUSEALADE ARUANDE KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED	3
TEGEVUSALADE BILANSID	8
TEGEVUSALADE KASUMIARUANDED.....	9
TEGEVJUHTKONNA ALLKIRJAD 2016. AASTA TEGEVUSALADE ARUANDELE	10
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE.....	11

TEGEVUSEALADE ARUANDE KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED

1 Aruande eesmärk

Vastavalt elektrituruseaduse § 17 lg-le 3 tuleb elektriettevõtjal koostada raamatupidamisbilanss (raamatupidamise aastaaruandes on seda nimetatud finantsseisundi aruandeks) ja kasumiaruanne tegevusalade kaupa.

Käesolevas tegevusalade aruandes on toodud Eleringi AS-i andmed.

Tegevusalade aruanne on koostatud lähtudes kulumetoodikast, mis on kinnitatud Elering AS juhatuse poolt.

2 Tegevusalad

2.1 Elering AS (edaspidi: Ettevõte) jagab aruandes tegevusalad kaheks:

2.1.1 elektrivõrguteenuste osutamisega seotud tegevusala, edaspidi elektrivõrgutegevus;

2.1.2 muude teenuste osutamisega seotud tegevusala, edaspidi muud tegevusalad.

2.2 Elektrivõrgutegevuse alla kuuluvad:

2.2.1 liitumispunktis võrguühenduse kasutamise võimaldamine;

2.2.2 elektrienergia (sh reaktiivenergia) edastamine elektrivõrgus;

2.2.3 kliendi elektripaigaldiste ühendamine elektrivõrguga;

2.2.4 muud võrguteenustega otseselt seotud lisateenused ning -tegevused;

2.2.5 kasumi arvelt tehtavad kulutused teadus- ja arendustegevusele.

2.3 Muude tegevusalade hulka kuuluvad:

2.3.1 elektri bilansiteenused, milleks on elektribilansienergia ost, müük ja nendega otseselt seotud tegevused;

2.3.2 gaasivõrguteenused, milleks on gaasi edastamise müük ja sellega otseselt seotud kulud;

2.3.3 gaasi bilansiteenused, milleks on gaasibilansienergia ost, müük ja nendega otseselt seotud tegevused;

2.3.4 kiudoptilise kaabli rent. Ettevõte on paigaldanud liinide mastidele piksekaitsetrossi koos kiudoptilise kaabliga, mille kaudu on võimalik edastada telekommunikatsiooni signaale. Kaabli enda kasutusest vabu kiude renditakse Televõrgu AS-le pikaajalise lepingu alusel;

- 2.3.5 reguleerimisteenus naabersüsteemidele ja automaatne sageduse reguleerimine. Elering vahendab reguleerimisteenuseid Narva Elektri jaamade ja Läti ning Leedu süsteemihaldurite vahel. Vahendamise eest võtab Elering vahendustasu, mille suuruseks on ~8% tehingu maksumusest. Vastavalt kokkuleppele Eleringiga võib Soome süsteemihaldur Fingrid kasutada Estlink 1 ja 2 alalisvooluühenduste automaatset sageduse reguleerimise funktsiooni (AFC) Põhjamaade sünkroonala sageduse reguleerimiseks. Selle funktsiooni kasutamise tulemusena muutuvad teatud piirides alalisvooluühenduste võimsusvood ja tunni kokkuvõttes tekib kõrvalekalle võrreldes planeeritud Eesti ja Soome vahelise energiaülekandega. Olukorras, kus mõne naaberelektrisüsteemi eabilanss on lubatust suurem, pöörduvad nende põhivõrguettevõtjad naabrite poole palvega suurendada või vähendada elektritootmise võimsust. Elering teeb seda võimaluse korral Eestis asuvate elektri jaamade abiga;
- 2.3.6 taastuveni energiaga seotud administreerimise tulud ja kulud;
- 2.3.7 elektri- ja gaasiliitumistega seotud tulud ja kulud;
- 2.3.8 saadud välisabiga seotud tulud ja kulud;
- 2.3.9 kasumi arvelt tehtav sponsortegevus;
- 2.3.10 muud tulud-kulud, sealhulgas renditulu ning ülekoormuse tulu, mis ei kajastu elektri võrgutasudes.

2.4 Elering omandas 2015. aastal 100% AS Võrguteenuse Valduse aktsiatest, kes oli Eesti gaasi ülekandevõrgu AS EG Võrguteenused 100% aktsiate omanik. AS Võrguteenuse Valduse tegutses 2015. aastal Eleringi tütarettevõttena Elering Gaas AS nime all. 2016. aastal Elering Gaas AS ühines Elering AS-ga ja alates 01.01.2016 on see üks ettevõtte – Elering AS. Andmed gaasi valdkonna kohta on kajastatud käesolevas aruandes muude tegevusalade koosseisus. Seoses tütarettevõtete ühendamise 2016. aastal on Elering üle vaadanud ja täiendanud bilansi- ja kasumiaruande jagamise arvestuspõhimõtteid tegevusalade vahel.

3 Bilansi jaotamise põhimõtted lähtuvad

- bilansikontode seosest tegevusalaga;
- põhivaraobjektide seosest vara tegevusala tunnusega;
- bilansikirje/kontode olulisusest.

Kõik olulised bilansikontod, mida on võimalik otse jaotada tegevusalade vahel, on kajastatud vastava tegevusala all.

Otsemeetodiga mitte jaotuvad bilansikirjed jaotatakse tegevusaladele bilansikirjete kaupa, kasutades erinevaid kriteeriume: kas tegevusala põhivarade proportsiooni või otseselt tegevusalaga seotud töötajate proportsiooni.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks	
Initialed for the purpose of identification only	
Initsiaalid/Initials	R.T.
Kuupäev/date	7.04.2017
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

2016. m.a tegevusalade aruanne

- 3.1 Raha ja raha ekvivalendid on jagatud vastavalt põhivara jääkväärtuse proportsioonile, väljaarvatud välisabiga saadud raha, mis on kajastatud otsemeetodiga. Erandina käsitletakse Liitumiste tegevusala, millele jaotakse tegevusala bilansi tasakaalustamiseks raha ja raha ekvivalentide väärtus vastavalt tegevusala kogu kohustuste ja omakapitali ning koguvarede vahele. Pikaajalised deposiidid jagatakse tegevusalade vahel vastavalt juhatuse otsusele.
- 3.2 Nõuded ostjate vastu jagatakse tegevusalade vahel tulukontode järgi seostavate nõuete proportsiooni järgi.
- 3.3 Mitmesugused nõuded jaotakse kas otsemeetodil või põhivara jääkväärtuse proportsiooni alusel, väljaarvatud Taastuvenergia nõuded.
- 3.4 Ettemaksed jaotakse vastavalt põhivara jääkväärtuse proportsioonile.
- 3.5 Varud jaotatakse tegevusalade vahel otsemeetodil.
- 3.6 Muud finantsvarad jaotakse tegevusalade vahel otsemeetodil.
- 3.7 Arvele võetud põhivara jaotakse tegevusalade vahel otsemeetodil tegevusala tunnuse järgi (põhivara kaardil). Lõpetamata ehitus ja rekonstrueerimine, tarkvara lõpetamata soetus ning ettemaksed materiaalse põhivara eest ta jaotakse tegevusaladele otsemeetodil.
- 3.8 Võlad tarnijatele jagatakse tegevusalade vahel kulukontode järgi seostavate võlgnevuste proportsioonile.
- 3.9 Mitmesugused võlad jagatakse tegevusalade vahel otsemeetodil.
- 3.10 Lühiajalised ja pikaajalised võlakohustused jagatakse tegevusaladele finantseeritavate põhivarade jääkväärtuse proportsioonile.
- 3.11 Maksuvõlad ja viitvõlad jagatakse tegevusalade vahel proportsionaalselt vastava tegevusalaga seotud töötajate arvule .
- 3.12 Tulevaste perioodide tulud jaotatakse tegevusalade vahel otsemeetodil.
- 3.13 Aktsiakapital, eelmiste perioodide jaotamata kasum ja kohustuslik reservkapital seisuga 31.12.2015 on jaotatud tegevusalade vahel proportsionaalselt vastavate tegevusalade põhivarade jääkväärtusele seisuga 31.12.2015. Aktsia- ja reservkapitali muudatuste korral otsustab juhatuse, millise tegevusala tarbeks on aktsiakapitali muudatus teostatud ning muutus seotakse otsemeetodil vastava tegevusala aktsia- ja reservkapitaliga. 2016. aastal tehtud aktsiakapitali suurendamine on jaotatud tegevusalade vahel analoogselt aktsiakapitali jaotusele seisuga 31.12.2015.
- 3.14 Aruandeaasta kasum jaotatakse omakapitalis tegevusalade vahel lähtudes aruandeaasta tegevusalade tuludest ja kuludest.
- 3.15 Bilansi ja kasumiaruande ridade jaotus erinevate tegevusalade vahel on saadud, kasutades erinevaid meetodeid: kas otsemeetodit või proportsionaalset meetodit. Selle

tulemusena tekkinud vahed on kajastatud real "Korrigeerimised".

4 Kasumiaruande koostamise põhimõtted

4.1 Kulude jaotamise metoodika alusel jagatakse Elering AS kõik tulud ja kulud punktis 2 kirjeldatud tegevusalade vahel. Kõik Eleringi tulud ja kulud on finantstarkvaras konteeritud kahedimensiooniliselt – tulu- ja kululiigi põhiselt kasumiaruande kontodena ning kulu tekitanud struktuuriüksuse kulukohtadele.

4.2 Eleringi tulude ja kulude tegevusalade vahel jaotamise põhimõtted lähtuvad:

- tulu- ja kulukontode seosest tegevusalaga;
- struktuuriüksuste/kulukohtade seosest tegevusalaga;
- kulugrupi olulisusest.

4.3 Kõik tulud-kulud, mida on võimalik otse allokeerida konkreetsele tegevusalale, on kajastatud vastava tegevusala all.

4.4 Punktis 2.2.52 nimetatud teenuste tulud on jaotatud elektrivõrgutegevuse alla, ülejäänud tulud muude tegevusalade alla.

4.5 Bilansiteenuste kulude hulgas on järgmised kulud:

4.5.1 bilansitalituse tulud-kulud;

4.5.2 jaotatud kaudsed kulud vastavalt punktile 4.16.

4.6 Gaasivõrguteenused:

4.6.1 otsemeetodil jagatud tulud-kulud;

4.6.2 jaotatud kaudsed kulud vastavalt punktile 4.16.

4.7 Kiudoptilise kaabli rendiga seotud kulude hulgas on järgmised kulud:

4.7.1 kiudoptilise kaabli kulumist 25%;

4.7.2 kiudoptilisele kaablile tehtud hooldus- ja remonditööd;

4.7.3 jaotatud kaudsed kulud vastavalt punktile 4.16.

4.8 Reguleerimisteenuse naabersüsteemidele ja automaatse sageduse reguleerimise teenuse tulude ja kulud on jaotatud otsemeetodil.

4.9 Taastuvenergia administreerimise tulude tegevusalas kajastatakse 0,17% 2016. aastal müüdud taastuvenergia tulust. Taastuvenergia ärikulud jaotakse otsemeetodil.

4.10 Elektri- ja gaasiliitumistega seotud tulud ja kulud on jaotatud otsemeetodil. Välisabiga seotud tulud-kulud on jaotatud otsemeetodil.

4.11 Kasumi arvelt tehtavad kulutused teadus- ja arendustegevusele ning

sponsortegevuse kulud jaotatakse vastavatel kulukontodel kajastatud kulud.

4.12 Konkurentsiameti poolt elektri võrgutasude hulgas heakskiidetud piirmäära (2016. aastal 197 tuhat eurot) võrra vähendatakse vastava tegevusala kulusid ja suurendatakse elektrivõrguteenuste kulusid.

4.13 Muud tulude-kulude tulud-kulud on jaotatud otsemeetodil.

4.14 Netofinantstulud/kulud jaotatakse tegevusaladele vastavalt bilansi pika- ja lühiajaliste intressikandvate võlakohustuste proportsioonile (vt p 3.10).

4.15 Dividendide tulumaksu kulu jagatakse tegevusalade vahel igakordselt vastavalt juhatuse otsusele. 2016. aastal maksti dividende elektrivõrgutegevuse tegevusala jaotamata kasumist, seega ka dividendide tulumaksukulu kajastatakse elektrivõrgutegevuse tegevusala kuludes.

4.16 Kõikide ärikulude kulukontode ja kulukohtade kulud, mis ei ole otseselt seostatavad ühe tegevusalaga, on ärikulude kaudkulud:

4.16.1 administratiivpersonali tööjõukulud jaotatakse proportsionaalselt vastava tegevusalaga seotud töötajate arvule;

4.16.2 Eleringi töötajate kasutuses olevate büroohoonete ja kontorikulud jaotatakse proportsionaalselt vastava teenuse osutamisega seotud inimeste arvule.

2016. m.a tegevusalade aruanne

TEGEVUSALADE BILANSID

tuhandetes eurodes

31.12.2016	Elektri võrgutegevus	Muud tegevusalad	Kokku
VARAD			
Käibevara			
Raha ja raha ekvivalendid	43 583	9 415	52 998
Määratud kasutusega deposiidid	0	21 778	21 778
Nõuded ostjate vastu	11 589	14 847	26 436
Mitmesugused nõuded	1	0	1
Ettemaksed	235	9	244
Varud	2 351	1 192	3 543
Kokku käibevara	57 760	47 241	105 001
Põhivara			
Müügiootel finantsvarad	0	1 946	1 946
Pikaajalised deposiidid	40 000	0	40 000
Materiaalne põhivara	621 827	129 794	751 621
Immateriaalne põhivara	4 170	983	5 153
Kokku põhivara	665 997	132 723	798 721
KOKKU VARAD	723 757	179 964	903 721

KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL**Lühiajalised kohustused**

Võlad tarnijatele	2 410	13 463	15 873
Mitmesugused võlad	87	3 236	3 323
Pikaajaliste pangalaenude lühiajaline osa	5 277	427	5 704
Maksuvõlad	1 357	924	2 282
Viitvõlad	5 457	1 029	6 486
Kokku lühiajalised kohustused	14 588	19 079	33 667

Pikaajalised kohustused

Pikaajalised finantskohustused	335 330	26 355	361 685
Tulevaste perioodide tulud	0	159 297	159 297
Kokku pikaajalised kohustused	335 330	185 652	520 982
Kokku kohustused	349 918	204 731	554 649
Korrigeerimised	44 417	-44 417	0

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials R.T.
 Kuupäev/date 7.07.2017
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

2016. m.a tegevusalade aruanne

Omakapital

Aktiikapital	175 912	13 978	189 890
Kohustuslik reservkapital	11 171	791	11 962
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	126 458	2 049	128 507
Aruandeaasta kasum	15 880	2 833	18 713
Kokku omakapital	329 422	19 650	349 072
KOKKU KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL	723 757	179 964	903 721

TEGEVUSALADE KASUMIARUANDED

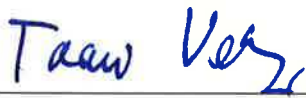
tuhandetes eurodes

1.01.2016-31.12.2016	Elektri võrgutegevus	Muud tegevusalad	Kokku
ÄRITULUD			
Bilansienergia müük	0	23 381	23 381
Edastusteenuste müük kokku	89 147	8 698	97 845
Muude teenuste müük	6 213	6 573	12 786
Müügitulu kokku	95 360	38 652	134 012
Muud äritulud	296	1 583	1 879
KOKKU ÄRITULUD	95 656	40 235	135 891
ÄRIKULUD			
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-21 425	-25 235	-46 660
Mitmesugused tegevuskulud	-4 234	-1 223	-5 458
Tööjõukulud	-4 324	-3 480	-7 804
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-31 576	-6 552	-38 128
KOKKU ÄRIKULUD	-61 560	-36 491	-98 050
ÄRIKASUM	34 096	3 745	37 841
Finantstulud ja -kulud	-10 466	-912	-11 377
KASUM ENNE MAKSUSTAMIST	23 630	2 833	26 463
Tulumaksu kulu	-7 750	0	-7 750
ARUANDEAASTA PUHASKASUM	15 880	2 833	18 713

2016. m.a tegevusalade aruanne

TEGEVJUHTKONNA ALLKIRJAD 2016. AASTA TEGEVUSALADE ARUANDELE

Elering AS 2016. a tegevusalade aruande allkirjastamine 06.04.2017.

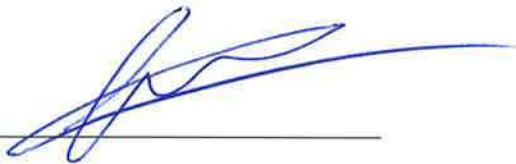
Juhatusesimees

Taavi Veskimägi

Juhatuseliige

Peep Soone

Juhatuseliige

Kalle Kilk

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Elering AS aktsionärile

Meie arvamus

Meie arvates on kaasnev Elering AS (Ettevõtte) 31. detsembril 2016 lõppenud majandusaasta aruande lisana koostatud elektrienergiaga seotud tegevusalade aruanne (edaspidi: tegevusalade aruanne) koostatud kõigis olulistest osades kooskõlas elektrituru seaduse §-s 17 esitatud nõuetega.

Meie poolt auditeeritud Ettevõtte tegevusalade aruanne sisaldab:

- bilanssi seisuga 31. detsember 2016;
- kasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ning
- arvestuspõhimõtteid, mis selgitavad kasumiaruande ja bilansi kirjade tegevusalade vahel jaotamise põhimõtteid.

Bilanss ja kasumiaruanne, mida tegevusalade aruandes jagatakse tegevusalade vahel, on tuletatud Ettevõtte auditeeritud konsolideeritud majandusaasta aruandest, mis on koostatud 31. detsembril 2016 lõppenud majandusaasta kohta. Me avaldasime märkusteta sõltumatu vandeaudiitori aruande selle konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta 16. märts 2017.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses tegevusalade aruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Oleme Ettevõttest sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse eetikanõuetele.

Asjaolu rõhutamise – koostamise alused ja kasutuspiirang

Juhime tähelepanu tegevusalade aruande lisale „Tegevusalade aruande koostamise põhimõtted“, milles on kirjeldatud aruande koostamise alused. Nagu kirjeldatud selles lisas, sätestab elektrituruseaduse § 17 elektriettevõtjale kohustuse koostada raamatupidamisbilansse ja kasumiaruandeid elektrienergiaga seotud tegevusalade lõikes, kuid puuduvad juhendmaterjalid, mis oleks aluseks tegevusalade jaotamiseks ja vastavate aruannete koostamiseks. Tulenevalt juhendmaterjali puudumisest on Ettevõtte koostanud tegevusalade jaotuspõhimõtted, mis nõuavad tegevusalade aruandes esitatud informatsiooni koostamisel olulises osas juhatuse hinnanguid tegevusalade eristamiseks. Eeltoodud hinnangud ja jaotuspõhimõtted on esitatud tegevusalade aruande lisas „Tegevusalade aruande koostamise põhimõtted“.

Käesolev sõltumatu vandeaudiitori aruanne on koostatud vastavalt elektrituruseaduse §-s 17 sätestatud Ettevõtte kohustusele esitada majandusaasta aruande lisana raamatupidamisbilanss ja kasumiaruanne elektrienergiaga seotud tegevusalade lõikes ning see ei ole kasutatav mingil muul eesmärgil.

Nimetatud asjaolude rõhutamise ei kujuta endast märkust meie arvamuse osas.

Juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on Ettevõtte valitsemine, kohustused seoses tegevusalade aruandega

Juhatus vastutab tegevusalade aruande koostamise eest kooskõlas elektrituruseaduse §-s 17 esitatud nõuetega ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta tegevusalade aruande koostamist.

Tegevusalade aruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Ettevõtte jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatses Ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Ettevõtte finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses tegevusalade aruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas tegevusalade aruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt tegevusalade aruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et tegevusalade aruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, väaresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;

- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Ettevõtte sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Ettevõtte jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud tegevusalade aruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Ettevõtte tegevuse jätkumise lõppemist.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Ettevõtte valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

Ago Vilu
Vandeaudiitor, litsents nr 325

Doris Egel
Vandeaudiitor, litsents nr 587

7. aprill 2017

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Elektrienergia ülekanne	35121	100185000	73.72%	Jah
Elektrienergia müük	35141	22892000	16.85%	Ei
Maagaasi ülekanne ja jaotus maagaasivõrgu kaudu	35221	8698000	6.40%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 7151222
Faks	+372 7151200
E-posti aadress	info@elering.ee
Veebilehe aadress	www.elering.ee